

ban minden szö
sa közönségen
llérrel, kompakt
ll-rel fizetendő.

Ányaság

áll eredmény-
t háziszor a
m Hartly tanár
erőfőp-pora.
tartós, szép
lomokat nyer-
tőlgyek remek
at hét alatt 20
apodásért jól-
országosság,
g, idegesség
gyomorbaajo-
nőkülözhetet-
r. Kiténtotve:
Berlin, London
ban. Küszöb
inden ország-
zonként 1 fűt
aszánlati uta-
— Főraktár
oly drogueria
anleh-utca 33.
összf 28—29.

Arónit

42.—K, gesz-
—, téli almát
ind—Szeresika
télkörte 40.—
rom ládnként
stakosaraként
20. Szabó, Bu-
orenc-körút 32.

Kapác

1 adag 1 son-
—, 50, 12 adag
lkai Konzerv-
József, Sze-

Ázson

t és valódi
cukorkát vá-
fillért.

**NAEUM
NYVTÁR**

b kötete:

adalom Izgatón
nényel a világ-
go fantaziája-
lágításában.

France:

ek
nak
d. Ára

elentek:

MÁS: Komé-
(424 old.)
: Glória. No-
old.)
szamárhór.
87 old.) For-
rsányi K.
l orvos. Ref.
ord. Gerő A.
st város. Ref.
t M. (448 o.)
ANCE: A Pin-
tete. Kesény.
y Gy. (320 o.)
orvos fele-
is novellák.
)
szerelem a
ában. (1152
t kötet.
adzi-Murát.
az örök. El-
374 old.)
RD: A Kéltő
ony. Regény.
)
: A boldog-
ervise. (372
t. Egy élet.
(372 old.)
A barát ná-
eb novellák.
rd. (334 o.)
0: Hét so-
ndó és más
k. (384 o.)
: Az őcsike.
tély. (384 o.)

Kor
190

minden
al. Kijáda
um írd.
l r-társ.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Akiket „lehet kapacitálni“!

Írta: Mezőssy Béla.

Budapest, márczius 8.

Tisza Istvánnal nem lehet vitatkozni. Nemcsak azért, mert az elnöki emelvény pinczejében állandóan ott gubbaszt a sisakos rendőr és szuronyos csendőr, ami utóvégre is nagyon is kézzelfogható argumentum, hanem azért is, mert az ő egész gondolkodásvilága szerint mindaz, amit ő mond, soha meg nem dönthető színarany igazság, ellenben az ellenkező vélemény „frázis, frivolitás, elmei vagy erkölcsi színvakság!“ Ezek az ő saját stílusának dus hajtásai, amelyekkel flagettálni, megbélyegezni szokta mindazokat, akik az ő politikai hódító útjának gyalogösvényein vele szembe kerülnek. Apponyi, Návay előtte elmebelileg, lelkiileg, erkölcsileg fogyatékos alakok, ellenben azok az alkohol gözétől kidülledt szemű vagy a „sót“ — a Lukács-féle attikai söt — boldogan nyalogató politikai fiatal és vén kecskék — ezek a magyar intelligencia büszke példányai, akiknek nevét márványba fogja majd vésní a hálás utókor.

Aki a politikai tisztánlátásnak ilyen legsötétebb színvakságában szenved, nem-e komikus egy ily férfi ajakáról elhangzott az a felszólítás, hogy miért nem vettünk részt a választói re-

form vitájában, hogy őket „ esetleg kapacitáljuk!“

Igen! Ha talán a Képviselőház pinczejébe elbujtatott 200 szuronyos csendőr, az országház előtt táborozott három század huszár, félezred tót honvédbaka és a szép egysorjában állott géppuskák felett való rendelkezés tegyük fel nem a gróf Tisza István, hanem az ellenzék kezébe lett volna letéve: elhiszem, hogy az érvek ilyen nyomatékos sulya még a gróf Tisza István nagyszabású szónoklatánál is erősebb lendülettel ragadta volna magával a munkapárti hőseket! De szóval kapacitálni ez urakat? Sóval igen! Egészen biztosan!

De nem született még meg a világnak az a Demosthenese, Deák Ferenczo vagy Kossuth Lajos, szállottak legyen le a felhők magasságából a mi közéletünk piszkos talajára, akik ezt a közkereseti társaságot, mely a Lukács László vezérlete alá (ez nem guny, hiszen tesszik tudni, nem Tisza István, de Lukács a vezér) felesküdtött, a szónak varázsával megmozdítani tudnák!

Hiszen még jó Hegedüs Lóránt, bus Berzeviczy Albert is, egyébként is sem születésüknél, sem multjuknál fogva az ellenzéki vírusával egyáltalán meg nem mételvezett férfiak, kiket talán ez idő szerint még nem soroz gróf Tisza István sem az erkölcsileg értéktelen, fajsúly nélkül való elemek közé. —

ugyanazt mondták, aminek gróf Apponyi Albert keresetlenül, méltóságteljes szavakban, az egész nemzet köszönetének és helyeslésének kíséretében kifejezést adott. Azt, amit Hegedüs Lóránt a választói jogi kérdésben írt és mondott, azt, amit Berzeviczy aggódó lélekkel kifejtett: mindazt helyeseljük mi is és ezen tekintélyes, erkölcsileg és anyagilag független férfiak felszólalásának volt-e csak a legkisebb sulya is gróf Tisza István előtt? Hegedüs Lóránt a párt egyik legszorgalmasabb és legtehetségesebb tagja, a pénzügyi bizottság előadója, aki a felkínált magas állásokat többször elhárította magától, még mandátumáról való lemondásának a kérdését is latba vetette. Mit jelent ez gróf Tisza előtt? Legfeljebb 100—200 ezer koronát, amely összegig egy intelligens, a nemzeti szupremáciát féltő jó vidéki boros flaskó, füstfelhőket eregető nagypipájú rendőrkapitány, szőlőgabiró vagy hétszilvafás nemes majd meg fogja vágni a sókasszát azért, hogy a sepsi-szent-györgyi közvélemény hamisítatlan tisztaságában megnyilatkozhassék. Ennyiben fájni fog talán a Hegedüs Lóránt távozása. De különben: mehet! Nem intelligens elem!

Gróf Tisza Istvánt lehetetlenség kapacitálni. Az az ember, aki az „isteni gondviselés különös kegyelmének“ tekinti és „boldognak és büszkének

A hercegnő keztyűje.

Írta: Falk Richárd.

(Utánnomás tilos.)

Kitünő barátom Cinkotai Brunó Amadé pápai gróf és kamasatkai konzul, az összehasonlító alkohológia magántudósa új italt honosított meg. Bizonyos morelowka nevű ravvallató piros likvör volt ez. Ott égették valahol a lengyel-orosz határon tőmpeorru, lithván emberek. Gyönyörű hangokat esalt ki az emberből ez az operette-hangzású szesz. Előbb nyekeregni kellett tőle, majd lágy nyerítés szállott ki a keblekből, ezután prűszögő esetlenések, szerzegések következtek, végül köhögésbe fuló krákogás. A test bele-rázkódott, a szem csillagokat vetett s az orrban olyan érzés támadt, mintha tubák csiklandozná. Cinkotai gróf és közös bajtársunk Vonth-Tsövü László lovag várakozási állományban lévő örökjelölt és remény-tulajdonos, szemhunyorítás nélkül birták a gyilkos italt.

Cinkotai gróf beleegyezésem mellőzésével elitta poharamból az olajsűrűségű, csillogó nedűt.

— Isteni, egyszerűen isteni! — mondta a világlí fensőbbiségével. Négy éve ismerem ez italfenomént, sőt a történetét is. Morelowka, akiről e biborszín alkoholt elneveztek, grófnő volt. Fekete szemű, orosz szépség, amilyeneket csilingelő trojkában, nyuszaprémes bundába burkolózva láthatunk tovasuhanni a moszkvai Vrocsinszkáján. Hanem az ajka! Az ajka valami esuda esőkpárna volt.

Ebbe az Anna Paylovna Morelowkába szerelmes volt fél-Oroszország arany ifijúsága, beleszámitva az ázsiai orosz birtokokét is. De különösen boldult utána egy Rosszipov nevű ur. Tőménytelen volt a birtoka s mind-egyik földjén egy-egy pálinkaégető. Morelowka pedig hitette a derék Rosszipovot s mikor ez rájött, hogy minden, minden csak tettetés, vad elhatározás fogamzott meg benne. Elhatározta...

— Hogy megöli a grófnőt? — Foczkáztattam meg a kérdést.

— Sőt. Elhatározta, hogy visszavonul birtokaira és kitalál egy rettenetes italt, amely piros legyen, mint Morelowka grófnő ajka, esalogató, mint a fekete szépség, izzóan égető, mint Rosszipov szerelme, erős, mint a vágy, lesújtó, mint a nő pillantása és gyilkoljon a férfiak között a hoppon maradt Rosszipov örök boszujaképpen. Azóta égetik orosz földön ezt a pálinkát, amelynek emlékeztetere, — hé, pinczér, még három pohárral! Remélem ninesen kifogása ellene szeretetreméltó házigazdánkknak.

A házigazda méltóságát a hónap vége felé én viseltem, mert már csak én voltam hitelképes. Cinkotai gróf rendjelei a zálogházban porladoztak és Vonth-Tsövü lovag nem volt képes egy vasat sem fölhajszolni várható örökségére.

Kifogásom nem volt, ellenben azt vettem észre, hogy a Morelowka grófnő históriája közben nemcsak minden cigarettetemet elszívták, de azt az ötkoronást is, amely előttem feküdt a márványszívalon.

— Uraim — szóltam nem minden izga-

tottság nélkül — alaptőkének utolsó részlete elveszett.

Vonth-Tsövü idegesen simogatta nyírott vörös bajuszát és halásápadtan fordult felém.

— Dzsentlmének vagyunk. Remélem jelenlévőt nem gyanusít!

— Nem — feleltem. — Távollévőt semmiesetre sem. De most veszem észre, hogy Cinkotai gróf urnak milyen különös monoklija van. Ha jól látom íveg helyett uralkodóké képe tündöklök rajta és ezüstből van. Sértési szánlek nélkül szólván, öt koronásnak látszik. Sziveskedjék tehát ideadni az öt koronásomat, melynek a monokli címzet és jelleget díjmentesen, de az én terhemre adományozni kegyeskedett. Mit lát rajta?

— Ötkoronást látok — mondta Cinkotai és a szemöldöke alól egyenesen a mellényzsebébe ejtette a pénzemet. — Ez az az ötkoronás, melyet legközelebb köszönettel visszafizetek.

— Legközelebb? — sóhajtottam. — Jobban örültem volna, ha nem olyan távoli határidőt jelöl meg.

S magamban bucsut intettem ötkoronásomnak a schaviszonlítás tudatában. Még sem haragudhattam Cinkotaira, mert minden mezdulatában volt valami megvesztegető báj. Szinte adófizetőjének éreztem magam. Aztán olyan gyönyörűen tudott hazudni. He- teken át elhallgattam volna hihetetlen s nyomban kitalált történeteit, amelyeknek elválaszthatatlan pajtása, a fontnevezett Vonth-Tsövü lovag volt az állandó jellegrő koronatanuja.

érezni magát azért, hogy azt a munkát elvégezte, amit gróf Tisza István „benső megelégedéssel” június 4-ike óta elgázdálkodott: az más világban él, mint mi egyszerű, közönséges, hazánkat a magunk becsületes módja szerint szerető és annak jövő sorsát féltő — és talán egyikünk-ről-másikunk-ról még ezt is elhiszi — teljesen önzetlen és tisztakézű emberek.

Hát mire büszké gróf Tisza István? Arra, hogy gróf Andrassy Gyulától kezdve, le a legutolsó száz emberig rendőrökkel huroczoltatta ki társait a képviselőház ülésterméből! Mikor volt boldog? Akkor, amikor látta a népképviselőlet termét, tanácskozásának szabadságát megbecsteleníteni az általa berendelt rendőrök százaival; csendőrök kaskastollas kalapjaival; a kimasiroztatott katonaság gulába rakott fegyvereivel.

Ezt a munkát nevezi ő „tisztelemért fáradozásnak”, amelyért az „utókor neki halás leend!”

Aki így érez, így gondolkozik, így beszél: az hordhatja agyában a világ minden tudásának, szónoklati képességének csillogó tárházát: de annak szíve nincs, annak lelke üres, idegsejtjei betegek!

Lássá gróf Tisza — mi, akiket kidobott, akik ellen „hősi gárdája” ott mellette szorongott a revolverekkel, hogy lelőjenek kellő pillanatban bennünket, mint egy-egy „mérgecs patkány”, mi nem voltunk boldogok, mi nem voltunk büszké arra, hogy gróf Tisza István ellen merénylet követett el. Mi nekünk fáj látni azt, hogy a magyar parlamentarizmus idáig sülyedhetett.

Ki tette ezt? gróf Tisza István. Az utókor ítélete rejtély. Annak látyolát egyikünk sem tudja fellebbezni.

De akkor, amidőn egy gondolkodás nélkül való társaság vastapsait gróf

Tisza István habozás nélkül, boldog mosolylyal bezzel, nem jut-e eszébe életének az a tragikus epizódja, amidőn a halál szele oly közel suhant el mellette?! És nem veszi-e észre, hogy nem akadt a világnak egyetlen egy parlamentje sem, amely őt szerencsés megmenekülése alkalmából üdvözölte volna. Ez a hallgatás jelezte a művelt világ elfogulatlan bírálatát.

A gróf urat feldiszhették a legmagasabb rendjel szalagjával, de nagyon soká kell élnie, nagyon meg kell változnia, hogy mindazt a nagy erkölcsi rombolást, amit a nemzet legértékesebb javaiban elkövetett, valaha kijavíthassa!

A magyar alkotmány romjai felett — mert ez az ő munkája — ujonghat. — Rombolni tudott. Könyörtelenül tudott.

De e romokból új élet fog fakadni. Az építés nagy munkáját lehet ideig-óráig feltartóztatni, de végleg megakasztani soha!

Tisza-féle erőszak, választói reform: egy lepergő homokszem. Egy rossz álom, amelyből oly jó lesz a felébredés!

És ez már nem késhet soká!

Budapest, márczius 8.

Gróf Zichy János a királynál. Bécsből jelentik: Gróf Zichy János volt kultuszminiszter ma délelőtt 11 órakor bucsukihallgatáson jelent meg Schönbrunnban a királynál. Az audiencia fél-óráig tartott.

Domahidy — az új kultusz-államtitkár. Parlamenti körökben ma azt beszéltek, hogy új közoktatásügyi államtitkárnak Domahidy Elemér hajdumegyei főispán van kiszemelve, aki a reformátusok körében nagy szerepet játszik. Domahidy szabadelpárti képviselő s mint ilyen gróf Tisza István egyik bizalmasa volt.

A munkapárt értekezlete. A nemzeti munkapárt kedden és szerdán este 7 órakor értekezletet

tart. Kedden este kisebb ügyek kerülnek tárgyalásra, a szerdai értekezlet napirendjére pedig a házszabály revíziójára vonatkozó törvényjavaslat van kitűzve.

Jól végzett munka után . . .

— Lukács László a nyáron távozik. —

Tisza a többség vezére akar maradni.

— Hírek a politika világából. —

Budapest, márczius 8.

Jól végzett munka után édes a pihenés. Már pedig a kormánypárt Bécs és a reakció szempontjából igazán kitűnően dolgozott, alaposan ráfér tehát a vakáció, amely a klotür megszavazásával készül. Megvan a létszámemelés, a kivételes törvények, a jogfosztó választói reform s meglesz a jövő hét második felében a házszabályrevízió is — az alkotmány darabokra törve, a törvény uralma földulva, a jogrend aláaknázva, valóban immár semmi fontos nincs hátra. Legfőleg a sokszázmillió hadügyi hiteltulépéseket kell még megszavazni, ez azonban már csakélység az eddigi herosztrateszi pusztításhoz képest.

Ilyen kedvező körülmények között a Lloyd-klubban immár megengedhetik maguknak, hogy a parlamenti béke helyreállítására is gondoljanak. Kétségtelen, hogy az ellenzék is szívesen látná a normális helyzet visszatérését, mert hiszen a kormány nem a verekedések provokálásért folytatta, hanem azért, hogy egy tisztességes megegyezést vivjon ki. A béke három sarkalatos pontja pedig csakis ez lehet:

1. Restitutio in integrum, illetve a képviselőház törvénytelen határozatainak legalizálása, reparációja, illetve revíziója és hatályon kívül helyezése.

2. A most megszavazott választójogi javaslat, épp úgy, mint az adótörvények, ne hajtassék végre, illetve novelláris uton egészítették és javították ki, az ellenzéki tervezet alapján.

3. Személyi garanciák a jogbiztonság és a parlamentáris elvek megőrzésére.

A kormány és a házelnökök kicserélésére nem azért van szükség, mintha a kisebbség a

A kilencedik tálcza ital is elfogyott már. Én, hála trénerem, Cinkotai gróf gyakorlati utmutatásainak, még mindig nem szédültem le. Vonth-Tsöví László lovag azonban úgy lengett ültében, mint egy megfordított inga. Cinkotai megkavarta a levegőt a keze fejjével. A pinczér elértette és előttünk ledérkedett kihívóan a három pohár tizedik fordulója.

— Azért iszom ma, mert felejteni akarok, bugta Cinkotai.

— És tegnap? Bizonyára azért, hogy eszébe jusson valami — mondtam busan.

— Ne éljen vissza a vendéglátó jogával, öreg ezimborám. Azért, mert ma maga hitelez s nem a kávé, még nem jogosítja fel a esipkedésre. Külömben is esipkében nem a szóból való, hanem a brüsszeli esipkét szeretem. Azt is csak akkor, ha bizalmas női fehérnemű szélén fityeg. Hol is hagytam el? Hja, igen. Szóval iszom, mert felejteni akarok, mert különös tolkodással szokken elém Rovignard hercegnő bábajos képe.

Vonth-Tsöví lovag helyeslően horkolt könyökére támaszkodva. Cinkotai kilökte Vonth-Tsöví feje alól ezt a támasztékot. A lovag ijedten felriadt s ide-odalóbálta a fejét.

— Azt kérdezem, emlékszel-e még a Rovignard princezesszre.

Vonth-Tsöví bólintott esontos, hosszú-kás koponyájával. Arca vörössége versenyre kelt a bajuszával. Ásitott egyet.

— Igen, emlékezem. Már, hogy ne emlékezném.

Bizonyos voltam benne, hogy sejtelné

sines róla, miről van szó, de mert tudtam, hogy most egy történet kezdődik, egy szép hazug, soha meg nem történt eset, illő figyelemmel figyeltem a hazugságok művészcere.

— Uram, ez volt aztán a nő! Termete szégyenbe hozta a Tátra sudar fenyőit. Ah az idomai! Csupa lágyaság, ideges mozgás es kigyózás. Körülhurlta az embert, mint a folyondár. Amikor azt hibettem, no, most dől a karjaimba, egy inceskedő elhajlással a megközelíthetlenség centiméternyi távolságába húzódott el. Remélem, tekintettel a hajnali órákra, nem kívánja, hogy francia pikantériákban dus arzoeszkáját, fitos orrát és hamuszürke nagy szeméit hősköltevény alakjában ismertessem s megelégszik becsületszavamra táblázott kijelentésemmel, hogy ilyen vöröses szőke hajkoronát még nem viselt nő a földön.

— Nem kívánom a hősköltevényt és megemlégszem a hercegnő vörösszőke hajkoronájával — mondtam a fogadalomtétel komorságával.

— Rovignard hercegnővel abban az időben ismerkedtem meg, amikor Baselben képviseltem Kamasatka köztársaságnak svájci érdekeit. Ugyanakkor jeles barátom, Vonth-Tsöví László lovag, aki itt herhol mellettem s akit minden testvéries érzelmeim mellett is kénytelen vagyok lábam e gesztusával felkelteni, — jó reggelt, Laci! — pinczér, még egy fordulót Morelowka grófnő italából! — tehát Vonth-Tsöví barátom ugyanakkor az abessziniai császárság katonai attaséja volt és mérsékelt helyárák mellett árulta Menelik császár érdemrendjeit. Az így felgyülemlett összeg Abesszinia adósságainak tör-

lesztésére volt hivatva, de a szerencsenyország számvevősege hiába sürgette az elszámolást. Vonth-Tsöví lovag elvesztette a számadási okmányokat . . .

— És Gretel, a müncheni színház szépe is sokba került — mentegetőzött az álmából felzavart lovag, őszintén megokolván az elszámolás nehézségeit s ezzel okát adta, miért kellett hirtelen visszavonulnia a diplomáciai pályáról.

— Tehát, Baselben ismerkedtem meg Rovignard hercegnővel. Látogatóban volt anyai nagybátyjánál, a híres svájci esokládégyároznál. Amikor megtudtam, hogy a hercegnőnek tizenkét millió frank a hozomány, elhatároztam, hogy nem tudok nélküle élni. Végre is nyolczszázezer frank évi jövedelem nem megvetendő valami. De komolyan akkor szerettem bele, amikor megpillanthattam a lábait. Óh, azok a lábak! Hiszen tudja: mennyire érték a női szépséghez, de a női lábak mindig kabalisztikus delejességgel hatottak rám. Minden nőnek a karaktere a boka táján rakódik le. Csak olvasni kell tulni a husvonalak hieroglifáiban. Meny nyivel másról beszél az özike-láb, mint a kis, takaros, vaskos boka. Menyivel más asszonyjelleget árul el a pompás hajlás, felkiáltójelhez hasonlatos alsólábszár, mint tessen fel az, amely nyult léggömbhöz hasonlít. No, de az összehasonlító bokatudományról más alkalommal. Boesásson meg. Elkalandoztam a tárgytól. Hiszen Rovignard Susanne hercegnőről van szó. Tenniszezés közben a labdaházba futott, hogy szallagos larisnyakötőjét megigazítsa. Nem lettem volna méltó Mátyás-korabeli ösömhöz, Cinkotai

többség capitis dominato-ját akarná, hanem azért, mert, amikor az ellenzék s a hatalom kezelői immár nem mint politikai ellenfelek, hanem, mint gyűlölködő ellenségek állanak egymással szemben, a rend, a megnyugvás és a kölcsönös bizalom visszatérése személyváltás nélkül egyenesen elképzelhetetlen. De épp így elképzelhetetlen az is, hogy ugyanazok a kormányfőrák, akik a jogrendet megsértették, most a jogrend öreiként tekinthetők legyenek, másrészt lehetetlenség, hogy ugyanők revideálják, módosítsák vagy hatályon kívül helyezték saját „alkotásaikat.” Békét tehát csakis nélkülök lehet és szabad kötni.

Hir szerint az elkövetkező parlamenti szünetben meg fog indulni egy akció, amely a helyzet tisztázását célozza. A kérdést megkönnyíti, hogy Lukács László már egy-két hónap mulva, legkésőbb a nyár elején — hivatkozással megromsolt egészségére s magas korára — fel fogja ajánlani a királynak lemondását. Ezt a lépést azonban nem jószántából teszi, hanem felső parancsra. Bécsben ugyanis nem akarták őt nyomban elcsapni, nehogy ez a munkapártra is végzetes hatással legyen. Ezért várnak egy-két hónapig, amikor Lukács egészsége megrendülhet.

Valószínű, hogy a mostani ülészek berekesztése után gróf Tisza István is leteszi a házelnökséget, hogy elősegítse a kibontakozást. Az új szecessióban egy új elnököt választana a Ház, valószínűleg Kabós Ferencz személyében. De Tisza azért föntartaná a jogot, hogy apja képe mint generális-közlegény továbbra is vezérkedhessen a pártban. Miniszterelnök-jelöltekként újabb báró Ghillány Imrét, báró Burián Istvánt, báró Hazai Samut, báró Láng Lajost, Berzeviczy Albertet és Beöthy Lászlót emlegetik. Sok híre van azonban gróf Khuen-Héderváry Károly reaktiválásának is. De nem tartják lehetetlennek azt sem, hogy gróf Zichy János fog az átmeneti béke-kabinet élére kerülni, aki éppen ezért nem lépett ki a munkapártból. Ezekon kívül posszibilisnek tartják Wekerle Sándort is, aki

azonban egészen új alakulást készítene elő. A mint látható tehát, aspirációkban és nevekben nem volna hiány, minden további most már Bécsből függ.

Mai hireink itt következnek:

A miniszterelnök Bécsben.

Lukács László miniszterelnök ma délután Jankovics Béla kultuszminiszterrel együtt Bécsbe utazott. A miniszterelnök holnap részt fog venni a kultuszminiszter eskütételénél s azután kihallgatáson jelenik meg a királynál, jelentést tesz a helyzetről és kieszközli az ülészek berekesztésére a királyi kéziratot.

Bécsből jelenti tudósítónk: Lukács László miniszterelnök, aki ma este hét órákor feleségével és titkárával idérkezett, holnap kihallgatáson fog megjelenni a király előtt. Az audiencia a közoktatási miniszter eskütétele után lesz. A miniszterelnök jelentést fog tenni a felségnek a magyar parlamentben lefolyt tárgyalásokról és a kormány további terveiről. Bécsi tartózkodása alkalmából Lukács miniszterelnök gróf Berchtold külügyminiszterrel és gróf Stürgkh miniszterelnökkel is keresni fogja a találkozást, hogy a delegáció legközelebbi ülészekéről tanácskozzék velük.

A delegációk elhalasztása.

Jól informált bécsi helyről vett értesülésünk szerint letettek arról a tervről, hogy a delegációkat most tavasszal üléseztessek. Magyar kormánykörökből származott hírek szerint a delegációk majd csak szeptember közepén ülnek össze Bécsben.

Apponyi Albert nyilatkozata.

A ma délutáni lapok határozottan koncentrált támadást intéznek az ellenzék és különösen gróf Apponyi Albert ellen. E tendenciózus közleményekre vonatkozólag Apponyi a következőket jelentette ki:

— A közleményekből egy árva szó sem igaz. Nem tárgyaltam márczius 4-iki felszólalásomban a választói jogot, csak kiemelttem, mint illusztrációt a javaslat lehetőségében voltának, a harminczéves korhatár hatását. Ami pedig azt illeti, hogy az ellenzék javaslat-tervét én nem engedtem publikálni, ez véghetetlen neveléses állítás, mert hiszen ezt Kossuth Ferencz már június elején a Házban már előadta. Más ellenzéki javaslat nincs, ezt álljuk mindnyáian teljes

határozottsággal és ettől el nem térünk. Végtül ami azt az állítást illeti, hogy én Tisza Istvánnal tárgyaltam volna, vagy vele megállapodást léteztettem volna a szövetségű ellenzék választójogának kezelésére nézve, ez, azt hiszem, oly neveléses állítás, hogy ezafelől sem érdemel, mert hiszen Tisza István közt és köztem a személyes érintkezés egészen megszakadt június 4-ike óta.

Mozgalom a főrendek közt.

A főrendiház legutóbbi ülésén gróf Desseffy Aurél interpellációt intézett Lukács László miniszterelnökhöz, hogy nyilatkozzék a Désy-pörben, ellene emelt súlyos vádak tekintetében. A miniszterelnök a főrendiház azon ülésén nem jelent meg s bár a királynál csak másnap délután jelent meg kihallgatáson, a kihallgatás előtti napon délben Bécsbe utazott. A főrendiházi ellenzék azon a napon, tehát csütörtökön, amikor a választójogi javaslatot a kormány előterjeszti, módot fog találni arra, hogy Lukács Lászlót érdemben való nyilatkozásra bírja, igazak-e vagy sem az ellene emelt vádak. Az ellenzéki főrendiházi bizottsági tagok a jövő hét elején a főrendiházi ellenzék egyik vezérfőnökénél értekezletet fognak tartani, amelyen megbeszélnek egyértelmű eljárásukat. Magának a választójogi reformnak is tekintélyes ellenzéke lesz a főrendiházban.

A főrendiház közjogi és törvénykezéssügyi bizottsága kedden, e hó 11-én délután négy órákor az emeleten levő értekezleti teremben ülést tart, amelynek tárgya: Az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslat.

A választói jog védelme.

A választói jog büntető védelméről szóló törvényjavaslat, amely a választói jog ellen elkövetett büntetteket és vétségeket foglalja magában, mint közlik, az igazságügyminiszteriumban már elkészült s most van tárgyalás alatt. Ez a törvény a Btk. nyolczadik fejezetét lesz hivatva az új választási törvénynek megfelelően kiegészíteni és módosítani. Ugyancsak előkészítés alatt áll az országgyűlési képviselőválasztás fölött való bíraskodásról szóló 1899. évi XV. t.-cz. megfelelő módosítása is.

Az ellenzéki pártok értekezlete.

A szövetségű ellenzéki pártok e hó tizedikén, hétfőn délelőtt 11 órákor az országgyű-

Flóriánhoz, aki életének főcélját abban lelta fel, hogy asszonyokat lepjen meg fürdőzés közben, ha nem pislantottam volna be a labdaház homályos ablakán. Bár ne tettem volna. Ekkor láttam meg életem legszebb női lábait. Pókháló, áttört harisnyákba bujtatva mosolygott reám a menyország. Örültem beleszerettem. Susanne hercegnő határozottan rokonszenvezett velem s örömmel jegyeztem fel naplómba, hogy többi imádóit mellőzi miattam. Röviden: egy tavaszi délutánon a bázeli állatkert terebélyes fái alatt imbolgytunk. Beszélgetésbe merülve ballagtunk el az illetlenkedő majmok ketreczei mellett és figyelmen kívül hagytam a furatermetű mosómédvét, amely kifizetetlen mosószámháim juttatta eszembe. Olthatatlan szerelmemről beszéltem, amikor a párduezők lakhelyéhez érkeztünk. A him boldog lustálkodással hajította fejét a nősténye ölébe. „Hercegnőm, ezt a példát szeretném követni” — mondtam s megragadtam keztyűs kis kezét — „imádom önt, legyen a feleségem!” — Rovignard hercegnő elpirult s reszkette felelt: „Ön kissé illetlen, Cinkotai gróf, hiszen ezek a párduezők nincsenek felöltözve.” — Meghatott az isteni naivság s mialatt tovább sétáltunk az oroszánok barlangjához, választérem ostromoltam. A princzesz elgondolkozott, majd így szólt: „Gróf, nem mondanék igazat, ha azt állitanám, hogy maga nem tetszik nekem. Maga művelt, elegáns, okos, szeretetreméltó és kedves egyéniség...”

Cinkotai Brunnó Amadé pápai gróf itt egy pillanatra félbeszakította elbeszélését, mert Vonth-Tsöví némi kajánsággal és tú-

sokat prüszkölt. Mérges tekintetet vetett barátunkra s azt mondta:

— Hallod-e, Laci, ha légvonaton ülsz, helyezkedj odább, de ne zavard szemtelen trüszszentéséiddel előadásomat. S éppen annál a résznél, amelynél Susan hercegnőnek őszinte dicsőreteiről emlékezem meg. Majd így folytatta: Tehát azt mondta a hercegi gyönyörűség: „Gróf, maga igenis tetszik nekem, mert maga egy elragadó férfi, de semmi sem imponál nekem annyira, mint a bátorság. Ha tehát tannbizonyosságát szolgálhatja személyes bátorságának, készségével felelek igennel.” A vér az arcomba szökött. Kétkedők bátorságomban? — kérdeztem magamon kívül. Nézz, ott jön mögöttünk a barátom Vonth-Tsöví a csokoládégyáros kisasszonyával. Kívánja-e, hogy megragadjam legjobb barátomat, Vonth-Tsöví lovagot és feláldozván őt, mint Ábrahám Izsákot, belehajítsam a hiénák közé? (Vonth-Tsöví e helyen felszisszent dühében.) — „Nem, ezt nem kívánom, válaszolt mosolygva Rovignard hercegnő. Maguk egy test, egy lélek. Mért dobná maga csak testének-lelkének egyik felét a hiénák közé? Sokkal kevesebbrel is megelégszem. Cinkotai gróf figyeljen reám. A régi korban akadnak nemes lovagok, akik az imádott nő keztyűjét kihozták az oroszánveremből. Én tehát bedobom a keztyűmet ide, az oroszánok barlangjába, ha bemászik érte s visszahozza az oroszánok közül, a magáé lesz. Erre esküszöm.” — Csak ez az egész? — kiáltottam vakmerően, mert már akkorra kész volt a tervem. Csekélység. Kihozom a keztyűjét, hercegnő, ha nem hat, de hatvan oroszán lenne a barlangban. Nem

kérek egyebet, minthogy ön az árok széléről vesse be kezezkéjének illatos burkát és hogy bátorságomnak ezt a bizonyítványát ne a nagy nyilvánosság előtt, hanem a reggeli szürkületben állithassam ki. Akár élek, akár halok, ne legyenek tanui istenkísértés cselekedetemnek. Holnap reggel 5 órákor találkozunk a szíáni majmok ketrecze előtt. A hercegnő kezét nyújtott s én hódolattal megcsókoltam. — Önnek elárulhatom, még az este megvesztegettem az oroszánok ápolóját. Bizonyos lehettem benne, hogy fél hétig nem fogják kiereszteni az oroszánokat belső ketreczeikből a barlangba. Másrésztl kitűnő barátomat Vonth-Tsöví lovagot elhelyeztem a barlang mögött abból a czeleből, hogy minden negyedik másodpercében bögni sziveskedjék. Ez kellett a helyzet festésére és személyes bátorságom indokolására. Hiszen az árok széléről a hercegnő nem láthatta: van-e egyáltalában oroszán a barlangban. A siker tudatában előre örvendtem, hogy a reggelenél már publikálni fogjuk eljegyzésünket a csokoládégyáros villájának teraszán. De a dologra. A találkozás megtörtént. A hercegnő pompás lovaglöltönyben várt reám. Mialatt a bekövetkezendő izgalmas események színhelye felé sétáltunk, megkérdezte, nem félek-e? Soha sem szerettem ennyire élni és soha sem akartam ennyire meghalni, mint most, mondtam neki lírai ellágyulással. Szívem kemény, mint az aczél és végrendeletem az íróasztalom fiókjában van, tettem hozzá melankóliával, mert színésznek sem vagyok ám utolsó. Az árok szélére érkeztünk. Rajta, hercegnő, kiáltottam. Ez volt a jelszó. Vonth-Tsöví megértett s igen szabályos bá-

lési néppárt körhelyiségében értekezletet tartanak, amelyen most már résztvesz *Justh Gyula* is, aki ma délben érkezett vissza *Noloseából* Budapestre.

Bárczay Ferencz kilépése.

Bárczay Ferencz országgyűlési képviselő a következő levelet intézte gróf *Khuen-Héderváry* Károlyhoz, a nemzeti munkapárt elnökéhez:

„Kegyelmes Uram! Abaujszántói beszámoló beszédem alkalmával feljogosítottnak éreztem magamat, választópolgárim kívánságaival szemben kötelező nyilatkozatokat tenni. Miután ezen nyilatkozatok és vállalt kötelezettségek a kormányvezetőség mai álláspontjával többé össze nem egyeztethetők, ezennel tisztelettel bejelentem a nemzeti munkapártból való kilépésemet. Kiváló tisztelettel *Bárczay Ferencz*.”

Az abauj-szántói képviselő egy interjúban kijelenti, hogy ő, épp úgy, mint mások, a június 4-iki események valamely reparációját szükségesnek tartotta. Ez a szempont vezette az őszszel, amikor kerületének a kibontakozásra vonatkozó határozatát magáévá tette. A felfogását akkor a miniszterelnök is helyeselte s kijelentette, hogy megegyezik az ő nagyenyedi álláspontjával. *Bárczay* nyilatkozatát így fejezi be:

— *Kézpénznek vettem a miniszterelnöknek ezt a kijelentését és választókerületem, valamint Abauj-torna vármegye ellenzékének türelmetlensége dacára is nyugodtan vártam, hogy a miniszterelnök ezt az ígértét beváltja. Mikor láttam, hogy nem történik semmi, kérdést intéztem magához *Lukács László* miniszterelnökhöz, aki legnagyobb meglepetésemre azt válaszolta, hogy a határozati javaslatban foglalt álláspont érvényesítése elháríthatatlan akadályokba ütközik. Csak természetes, hogy ebből magamra nézve nem vonhattam le más konzekvenciát, mint azt, hogy a munkapárt kötelezőből kilépek.*

A német közvélemény Tisza ellen.

Berlinből jelentik, hogy gróf *Tisza* István tegnapelőtti képviselőházi beszéde rendkívül nagy felháborodást kelt parlamentari körökben és a sajtóban. A németi nemzeti szabadelvű párt a birodalmi gyűlés legközelebbi ülésén szóvá fogja tenni a magyar képviselőház elnökének a német parlamentárizmus ellen szórt támadásait.

A mai „*Berliner Tageblatt*” és a „*Morgenpost*” feltűnően éles hangon ítéli el *Tiszát*, politikáját és parlamentari gyakorlatát. A *Morgenpost* ezikre így aposztrofálja *Tiszát*:

géseket eszközölt a rejtekhelyéről. A tátozó hangoknak volt ugyan némi öszvéries színezete, de megmagyaráztam a hercegnőnek, hogy reggel a primadonnának és tenoristák síneseinek még eredeti hangszínezeteiknek a birtokában. Mért legyünk tehát követelőzők a szegény oroszlan bestiákkal szemben? Megsuhintottam sítapálcámat, egyetlen fegyveremet és megismételtam felszólításomat. A hercegnő határozottan izgatottabb volt, mint én s mintha már megbánta volna szeszélyét, amelylyel életemet kockára akarta tenni. — Rajta, hercegnő, mondtam. dohja be a keztyűt, mert éhes vagyok és szeretnék reggelizni. — *Rovignard* *Susanne* lehuzta keztyűjét és belehajította az oroszlan-gödörbe. Kimeredt tekintettel lépett vissza. Alig állott a lábán, a legközelebbi padig tántorgott s iszonyodva tettétől, eltakarta szeméit. — *Ister* önnel, hercegnő, kiáltottam. Ezzel adtam meg *Vonth-Tsövü*nek a második jelet, hogy az előbbeni pianó bögések helyett fortisszimókat léptethet életbe. Barátunk gyönyörűen ordított és én beugrottam a barlang szájához. Oroszlanok valóban nem voltak a láthatáron s én fityörésze emeltem fel a kis keztyűt. Egyszerre csak a bögések mind közelebb jutottak hozzám és megjelent egy oroszlan! Kicsit részeg volt, vagy a soványságától dülöngözött. Nem tudom: megijedtem. Ez nem volt benne a programomban. Úgy látszik egy oroszlan kiszabadult a hálófülkéjéből. Vadul lépkedett felém. Pofájából olvastam ki, hogy felohajtja falni a *Cinkotaiak* utolsó hajtasát. Soha! — mondtam magamban és felkapasz-

„Legnagyobb csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk afőltt, hogy a *legarczátlanabb népcsaláson felépült és a leplezetlen népcsaládból élősködő parlament legfőbb képviselője* merészel kritikát gyakorolni más államok parlamentari viszonyai fölött. Azt hiszi talán *Tisza*, hogy mi németek nem tudjuk, mi történik Magyarországon és nem látjuk, milyen a magyar parlamentárizmus, amely tulong-tul sok politikusknak csupán mocskos keresetforrás? Éppen gróf *Tisza* István az, aki az utolsó években a legtöbbet járult ahhoz, hogy hazájának parlamentje *korrupt legyen és hangja eldurvuljon*. És ilyen ember meri azt mondani, hogy a német birodalmi gyűlés szellemi és morális nivója alacsony fokra szállott alá!”

A Népszavát megint elkobozták.

A vizsgálóbíró ma ismét elrendelte a *Népszava* mai számának elkobzását. „*Éljen a revízió!*” című vezércikket inkriminálja, amelyben *királysértés* vétségét látja. A rendőrség a vizsgálóbírói végzés alapján már a hajnali órákban lefoglalta a *Népszava* csaknem egész példányszámát.

Budapest, márczius 8.

Uj igazságügyi államtitkár. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Sellyei Richd* Gyula miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet adományozta.

A tengerészeti parancsnok elutazott. Mint jelentik, *Haus Antal* altengernagy, tengerészeti parancsnok ma délután visszautazott Bécsbe.

Uj tárnokmester és uj főkamarszmester. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király gróf *Apponyi* Sándort a magyar főkamarszmesteri méltóságtól való felmentése mellett, a tárnokmesteri méltóságra, idősebb gróf *Festetics* Pált pedig a magyar főkamarszmesteri méltóságra kinevezte.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délelőtt tárgyalta a washingtoni ipari tulajdonjogi unió-egyezményt és ennek kapcsán a hazai szabadalmi és védjegyjog terén történendő változásokról szóló törvényjavaslatot *Blanár* Béla képviselő előadása mellett. A bizottság *Beöthy* László kereskedelemügyi miniszter felvilágosításai után az igazságügyminiszteri részéről javasolt kis stílis, illetőleg fordítási módosítással a törvényjavaslatokat általánosságban és részleteiben elfogadta. A képviselőház plénuma szerdai ülésében fog a törvényjavaslatl foglalkozni.

— *Legnagyobb csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk afőltt, hogy a legarczátlanabb népcsaláson felépült és a leplezetlen népcsaládból élősködő parlament legfőbb képviselője* merészel kritikát gyakorolni más államok parlamentari viszonyai fölött. Azt hiszi talán *Tisza*, hogy mi németek nem tudjuk, mi történik Magyarországon és nem látjuk, milyen a magyar parlamentárizmus, amely tulong-tul sok politikusknak csupán mocskos keresetforrás? Éppen gróf *Tisza* István az, aki az utolsó években a legtöbbet járult ahhoz, hogy hazájának parlamentje *korrupt legyen és hangja eldurvuljon*. És ilyen ember meri azt mondani, hogy a német birodalmi gyűlés szellemi és morális nivója alacsony fokra szállott alá!”

— *Legnagyobb csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk afőltt, hogy a legarczátlanabb népcsaláson felépült és a leplezetlen népcsaládból élősködő parlament legfőbb képviselője* merészel kritikát gyakorolni más államok parlamentari viszonyai fölött. Azt hiszi talán *Tisza*, hogy mi németek nem tudjuk, mi történik Magyarországon és nem látjuk, milyen a magyar parlamentárizmus, amely tulong-tul sok politikusknak csupán mocskos keresetforrás? Éppen gróf *Tisza* István az, aki az utolsó években a legtöbbet járult ahhoz, hogy hazájának parlamentje *korrupt legyen és hangja eldurvuljon*. És ilyen ember meri azt mondani, hogy a német birodalmi gyűlés szellemi és morális nivója alacsony fokra szállott alá!”

— *Legnagyobb csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk afőltt, hogy a legarczátlanabb népcsaláson felépült és a leplezetlen népcsaládból élősködő parlament legfőbb képviselője* merészel kritikát gyakorolni más államok parlamentari viszonyai fölött. Azt hiszi talán *Tisza*, hogy mi németek nem tudjuk, mi történik Magyarországon és nem látjuk, milyen a magyar parlamentárizmus, amely tulong-tul sok politikusknak csupán mocskos keresetforrás? Éppen gróf *Tisza* István az, aki az utolsó években a legtöbbet járult ahhoz, hogy hazájának parlamentje *korrupt legyen és hangja eldurvuljon*. És ilyen ember meri azt mondani, hogy a német birodalmi gyűlés szellemi és morális nivója alacsony fokra szállott alá!”

Kész a jogfosztás!

— A Tisza-reform harmadik olvasása. —

Jövő héten házszabályrevízió.

— A munkapárti дума ülése. —

Budapest, márczius 8.

Ma rövid formális ülésre verődtek össze a pártiak, vagy százan, hogy harmadik olvasásban is megszavazzák a jogfosztó *Tisza-reformot*, amely most már a főrendiház elé kerül. A дума szerdái szünetel, pihenésre van szüksége a „korszakos” munka után, annál is inkább, mert esütörtökön ismét nagy feladatra kerül a sor: a klotürös házszabályrevízió tárgyalására.

Ma, noha nem elnökölt, gróf *Tisza* István már tíz órakor megjelent a Házban s szobájában előbb *Lukács* László miniszterelnököt, majd *Szász* Károlyt, az új alelnököt, *Darvai* Fülöpöt, a házszabályrevízió előadóját s alkotmánynak legfőbb örét, *Pavlik* Ferencz rendőrségi főfelügyelőt fogadta.

A tanácskozás után megkérdezték a folyosón *Szász* Károlyt, mi lesz a parlament legközelebbi programja, amire az alelnök így válaszolt:

— *Egyelőre csak husvétig állapítottuk meg a munkarendet, most három napos szünete lesz a háznak, szerdán apróbb törvényjavaslatok és jelentések kerülnek tárgyalásra, csütörtökön pedig megkezdjük a házszabályrevízió tárgyalását. Valószínű, hogy a jövő héten végzünk a házszabályreformmal is, úgy hogy a nagyhétől kezdődően hosszabb szünetre mehet széjjel a Ház.*

Az ülés egy csomó bizottsági jelentéssel kezdődött, amelyek közt volt a *végleges házszabályokra vonatkozó javaslat is*. Majd két percz alatt végszerkezetben, harmadik olvasásban is elfogadták a reakciós választójogi javaslatot, ami arra indította *Farkas* Zoltánt, *Kubinji* Gézát s még néhány *Tisza-gárdistát*, hogy éljenzesse törjön ki. A munkapárt zömének azonban nem volt tüntető kedve. Az egész ülés különben háromnegyed óráig tartott.

Részletes tudósításunk a következő:

Szász Károly alelnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

Darvai Fülöp, a házszabályok módosítására kiküldött külön bizottság előadója, betérjettette a bizottságnak erre vonatkozó javaslatát, amelyet az osztályok mellőzésével kért napirendre tűzni.

Blanár Béla előadó az igazságügyi bizottság jelentését terjesztette elő az ipari tulajdon védelmére, továbbá a szabadalom és védjegyek oltalmazásáról szóló törvényjavaslatokról.

Söpkéz Sándor a közgazdasági bizottság előadója a Kolumbiával kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatról nyújtotta be a bizottság jelentését.

Baró Láng Lajos előadó a kérvények 12. sorjegyzékéről terjesztette be a bizottság jelentését.

Hegedüs Kálmán előadó az állandó igazoló bizottság nevében tett jelentést *Springer* Ferencz mandátumáról. A szokásos 30 nap fentartásával igazolták.

Pirkner János előadó a földmívelésügyi bizottság jelentését mutatta be az Országos Gazdasági munkáspénztárról s a gazdasági cselédek betegség esetén való ellátásáról szóló törvényjavaslatról.

Gróf *Draskovics* János jegyző jelentette, hogy az indítvány- és interpellációs könyvben bejegyzés nincs.

A napirendre áttérve, *harmadszori olvasásban elfogadták a választói jogról szóló törvényjavaslatot*.

Hegedüs Loránt előadó ismertette a pénzügyminiszter jelentését a Pozsony, Zágráb, Arad és Temesvár városok részére engedett rendkívüli házaadimentességről. A Ház a jelentést tudomásul vette.

Hegedüs Loránt előadó ismertette a pénzügyminiszter jelentését az országos földadó-bizottság eddigi eljárásáról. A Ház ezt a jelentést is tudomásul vette.

Fodor Kálmán előadó jelentése alapján tudomásul vették a képviselőházi pénztár beszámolóját.

A legközelebbi ülés szerdán délelőtt, tíz órakor lesz. Napirendjére kitérték: a kisajátítási törvény módosításáról, a Japánnal kötött kereskedelmi szerződésről, az *Adria* tengerhajózási társulattal kötött szerződésről, az Országos gazdasági munkáspénztárral, az ipari tulajdon s a találmá-

nyok és szabadalmak védelmének becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat s a kérvények XI. sorjegyzeit.

A klotür.

— Mindenható lesz a Házelnök. —

Tisza előadása a klotürjavaslatról.

— Mi van az új házszabályokban? —

Budapest, márczius 8.

Darvai Fülöp a házszabályok revíziójára kiküldött munkapárti bizottság előadója a sóduma mai ülésén terjesztette elő a módosított házszabályok tervezetét. A bizottsági jelentés előterjesztése után a képviselőház elnöki fogadótermében gróf Tisza István, a háznagy és két detektív jelenlétében fogadta a parlamenti újságírókat és hosszabb előadást tartott nekik a módosított tervezetről, vagy mint köznyelven nevezik: a *lex-Darvairól*.

Az előadás hosszabb ideig tartott és így Pavlik is jónak látta, hogy időnkint bepillantson az elnöki fogadóba, hogy vajjon nincs-e szükség az ő beavatkozására. Nem volt. Az újságírók csendesen hallgatták Tiszát és egész ténykedésük abból állt, hogy szorgalmasan jegyzeteltek.

Tisza pedig előterjesztette a klotürrel és az elnök mindenhatóságáról szóló tervezetet, amely szerint az elnöki bejelentésekhez többé szólni nem lehet és amely szerint a szavazásnál csak akkor számlálják meg a szavazatokat, ha az elnök azt szükségesnek találja.

A tervezet szerint a képviselőkkel szemben a karhatalom alkalmazása már a bizottsági üléseken kezdődik és folytatódik a képviselőház ülésein, ahol az elnök azt a képviselőt vezettetheti ki, amelyiket éppen akarja. Ezenkívül is a Ház megkövetésére, jegyzőkönyvi megrovásra, kizárára ítéltet a képviselőt, amely büntetések közül az utóbbi kettő *pénzbüntetéssel is jár*.

A legfontosabb paragrafusai a javaslatnak a költségvetés tárgyalására vonatkoznak, amelyek nemcsak a szólásszabadságot teszik teljesen illuzóriussá, hanem egyszerűen megsemmisítik a nemzet budget-megajánlási jogát is, amennyiben e szakaszokban ki van mondva, hogy a költségvetés vitája husz napnál tovább nem tarthat és hogy a vita folyamata alatt a felszólaló képviselők félóránál tovább nem beszélhetnek. Mindezeknek a betartására természetesen az elnök ügyel, akinek a képviselők felett még az a joga is megvan, hogy a távollévő képviselőket — még a betegeket is — jelentkezésre és igazolásra szólíthassa fel.

Ezenkívül az elnök felügyel az országgyűlés egész tartama alatt a választókerületek országgyűlési képviseltetésére, amely újabb elnöki jog kétségek nélkül összefüggésben van a mandátumfosztó javaslattal, vagy legalább is annak utját egyengeti, mert bővebben praecizirozva a törvényben nincs.

Tisza nagy vervele adta elő az ő mindenhatóságáról szóló tervezetet és közben nyíltan bevallotta, hogy ami a tervezetben van, az a klotür.

— *Igenis itt van a klotür* — mondotta, — ami csunya szó ugyan, de én nevének szoktam nevezni a gyermeket.

Hát csak nevezze Tisza a saját nevének azt a legújabb gyermekét, de ne legyen rá büszke. Angolkóros, nyavalyatörő gyermek az, amely nem lesz hosszú életű. A nemzeti és demokratikus újjászületés viharja kárlehetetlenül el fogja seperi a Tisza-korszak egyéb jogfosztó tákolmányaival együtt, úgy, hogy nyoma sem marad. Különben ez a sors vár nemcsak a ma bemutatott mindenhatósági szabályzatra, hanem magára Tiszára is.

A házszabálymódosító *lex-Darvairól* egyébként az alábbiakban ismertetjük:

Napirendi tilalmak.

90. §. A Házhoz érkezett irományokat az elnök veszi át s tárgyalnak, valamint kérvényeknél a benyújtó képviselő nevének is megemlítésével, beállítás szerint a napirend tárgyalása előtt vagy az erre megállapított idő eltelte után jelent be. E bejelentések felszólalás tárgyává nem tehetők. Amennyi-

nyiben az elnök a Ház külön intézkedésének szükségét látja, javaslatot tesz s e javaslat, valamint az elnöknek nem a képviselőház törvényalkotási hatáskörébe eső ügyek érdemére vonatkozó egyéb előterjesztési és javaslatai felett a Ház legfeljebb négy szónok meghallgatása után dönt.

196. §. A napirend megállapítására vonatkozó elnöki előterjesztés vagy indítvány felett a Ház legfeljebb négy szónok meghallgatása után határoz. Az ülés, határozatképtelenség esetét kivéve, el nem osztható, míg a legközelebbi ülés napirendre megállapítva nincs. Amennyiben a következő ülés napirendjét határozatképtelenség miatt nem lehetett megállapítani, az ülés a következő köznapon tartandó meg és annak napirendjét a további teendők megállapítása képezi.

201. §. A napirendre kitűzött tárgy feletti tanácskozás megkezdetvén, azt megszakítani, félbehagyni és más kérdés tárgyalására átmenni, csak az elnök javaslatára lehet. E javaslat felett a Ház vita nélkül dönt.

A szólásszabadság korlátozása.

206. §. A megkezdett beszédet az ülés folyamata alatt kell bevégezni s azt a következő ülésben folytatni nem szabad.

209. §. A vita folyamán szót kérhetnek azok is, kik: a) személyes megtámadás visszautasítása, b) félreértett szavak valódi értelmének helyreállítása, valamint c) a házszabályok valamely rendelkezésének a fenforgó esetre való alkalmazása érdekében röviden felszólalni kívánnak, mely alkalommal azonban semmi egyéb tárgyra ki nem terjeszkedhetnek. Ezen kérelem felett a Ház vita nélkül dönt. Ha az elnök azt látja, hogy ilyen kérelem oly nagy számban terjeszthető elő, hogy ezáltal a Ház tanácskozása megakasztatik, felhatalmazást kérhet a Házról az iránt, hogy azon ülés tartama alatt az ezen czimeken való felszólalást csak a napirend tárgyalására meghatározott idő eltelte után engedje meg. E kérdésben a Ház vita nélkül dönt.

213. §. Beszédet olvasni vagy idézetek felolvasásával mesterségesen nyújtani tilos.

214. §. A szónokoknak a napirenden levő tárgytól eltérni nem szabad s a Ház méltóságát, a közérkölciséget és parlamenti illetet sértő, valamint ugy egyesek, mint társadalmi osztályok, nemzetiségek és hitfelekezetek ellen sértést tartalmazó vagy gyűlöletre izgató nyilatkozatoktól tartózkodnia kell.

215. §. A szónokot beszédében félbeszakítani, vagy közbeszólásokkal zavarni nem szabad s bárminő oly cselekmény, mely a Ház méltóságát, a parlamenti illetet s a tanácskozás rendjét és csendjét sértőnek, szigorúan tilos.

A szavazás korlátai.

220. §. Határozat hozatalához hatvan képviselő jelenléte szükséges. A Ház a feltett kérdés felett rendszerint egyszerű szavazással dönt. Az egyszerű szavazás felállítás és ülve maradás által történik. Ha az eredmény kétséges, ellenpróba tételik. Ha az elnök szükségesnek találja, vagy harmincz jelenlevő képviselő kívánja, a jegyzők a szavazatokat fejenként összeszámlálják.

221. §. A képviselőház törvényalkotási hatáskörébe tartozó ügyek érdemére vonatkozó szavazásokról ötven jelenlevő képviselőnek a kérdés feltevése előtt írásban beadott kívánására névszerinti felhívás mellett történik meg a szavazás. Amennyiben egy vita végén több szavazás válnék szükségessé, csak egy névszerinti szavazásnak van helye s ha egy kérdés névszerinti szavazással döntött el, a Ház a többi kérdések felett egyszerű szavazással határoz. A névszerinti szavazás ötven jelenlevő képviselőnek írásban beadott kívánatára a következő ülésre halasztandó. Minden más kérdés egyszerű szavazással döntendő el, mely a következő ülésre nem halasztható el.

Költségvetési klotür.

230. §. A költségvetésnek és minden olyan felhatalmazási törvényjavaslatnak tárgyalása alatt, a mely a közterheknek viseléséről és az állami kiadásoknak fedezéséről egész évre, vagy az év részére intézkedik, a napirend tárgyalására szánt időt legalább napi nyolcz órában kell megállapítani.

231. §. Ha az évi költségvetés tárgyalása husz ülésnapot vett igénybe, az elnök a huszadik ülés utolsó órájában a költségvetés fölött folyamatosan levő vitát, tekintet nélkül a még jelentkező szónokokra, bezárja s a költségvetésnek tárgyalás alatt álló részét az ahoz tartozó módosításokkal egyitt szavazás alá bocsátja. A következő ülések napirendjére a még hátralevő tárcák költségvetése tűzendő ki oly módon, hogy azok közül a belügyi, pénzügyi, kereskedelmi, földmívelésügyi, közoktatásügyi igazságügyi és honvédelmi tárcák mindig külön-külön legfeljebb két ülésben, a többi miniszteri tárcza külön-külön legfeljebb egy ülés-

ben, a költségvetés többi része pedig együttesen legfeljebb egy ülésben intéztessék el.

232. §. Azon felhatalmazási törvényjavaslat általános és részletes tárgyalása, amely a közterhek viseléséről és az állami kiadások fedezéséről az egész évre, vagy az év egy részére intézkedik, négy ülésnél többet nem vehet igénybe.

233. §. Azon ülésekben, amelyekben a 231. és 232. szakaszok értelmében a határozat hozandó, a jelentkező szónokok félóránál hosszabb ideig nem beszélhetnek. A tárgyalásra megállapított idő eltelte után további tanácskozásnak, vagy bárminő kérdés közbevetésének helye nincs; az összes határozatok vita nélkül, egyszerű szavazással hozatnak meg és az ülés addig el nem osztható, amíg az azon napon elintézendő összes tárgyakban határozat nem hozott.

Karhatalom és pénzbüntetés.

251. §. A Ház a rendezavarókat ünneplés megkövetésre ítéltet, jegyzőkönyvi megrovásban részesítheti, végül kizárhatja az ülésekről.

252. §. Az elnök a képviselőház oly határozatának, amelylyel valamelyik tagját az ülésekből időlegesen kizárja, szükség esetében karhatalom alkalmazásával is fogantat szerez.

253. §. Az elnök azt a képviselőt, aki a rendet és csendet, a tanácskozást teljesen meghiúsító módon tartósan zavarja, úgy, hogy rögtöni eltávolítása nélkül az ülés egyáltalában nem folytatható, karhatalom alkalmazásával is kivetheti és a képviselőháznak vagy bizottságnak erről az ülésekről távol tartja. Erre vonatkozó intézkedését az elnök köteles a képviselő eltávolítása után azonnal jóváhagyás végett a képviselőház elé terjeszteni, mely afölött vita nélkül, egyszerű szavazással határoz. E szavazásnál az ekként eltávolított, vagy a képviselőház határozatával időlegesen kizárt képviselőt úgy kell tekinteni, mintha a jóváhagyás ellen szavazott volna s a jóváhagyás csak akkor tekinthető megadottnak, ha az a szavazatok többségét az eltávolított és az időlegesen kizárt képviselői számbavételének dacára is megnyerte. Az elnök intézkedése, ha azt az előbbi bekezdés értelmében a képviselőház jóvá nem hagyta, hatályát veszti s az eltávolított képviselőnek joga van az ülésen újra megjelenni.

254. §. A 251. szakasz szerinti jegyzőkönyvi megrovás minden egyes esetben az illető képviselőnek tiszteletdíjából 100 koronát le kell vonni.

A Ház üléseiből a 251. szakasz szerinti határozott időtartamra időlegesen kizárt képviselőnek tiszteletdíjából a kizárást tartamára naponként 20 korona vonandó le.

Az időlegesen kizárt képviselő a kizárást tartama alatt az országgház épületébe be nem léphet; ha e tilalmat áthágná, onnan eltávolítandó, tiszteletdíjából pedig esetről-esetre 500 korona levonandó s az eljárása is mint újabb engedetlenség, a 251. szakasz két utolsó bekezdésének rendelkezési alá esik.

255. §. Az elnök örködik a nyilvánosság felett. Gondoskodik a képviselőházban a hallgatók teljes hallgatagságban tartásáról; a képviselőház tanácskozását háborgató egyes hallgatók vagy egész hallgatóságot, ha egyszerű figyelmeztetésnek sikere nincs, eltávolításra szólíthatja fel és szükség esetében karhatalom alkalmazásával is eltávolíthatja.

256. §. Az elnök 251., 252., 253., 254. és 255. szakaszok rendelkezéseinek érvényét szerzeni tartozik és e hatáskörében az 1912. évi LXVII. törvényzikk értelmében jár el.

Elnöki mindenhatóság.

257. §. Az elnök a Háznak tagjait nyilván tartja; jegyzéket vezet azokról, kik engedély nélkül, a Ház kiküldése folytán vagy bejelentett betegség miatt távol vannak. Eltávolításra 15 napig tartó engedélyt adhat; hosszabb időre engedélyt a Házról kérendő, amely e kérdésben az elnök felhívására vita nélkül dönt. Az engedéllyel távollévők visszaérkezettükkel az elnöknek személyesen tartoznak jelentkezni. Az elnök felügyel az országgyűlés egész tartama alatt a választókerületek országgyűlési képviseltetésére.

268. §. A képviselőház névsorának felolvasása következtében a Ház elhatározhatja, hogy a távollévők az elnök által bizonyos napra hívassanak be s távollétük okát az elnök előtt igazolják.

Ide vonatkozik még a bizottsági elnökök hatásköréről szóló paragrafus, mely a következőképp hangzik:

137. §. A bizottság elnöke vezeti a tárgyalást, gondoskodik a rend és csend fentartásáról, valamint arról, hogy a bizottság a reábizott feladatnak kellő időben megfelelhessen. E czélból a bizottsági ülésben a Ház elnökét a tanácskozás vezetése körül megillető jogokat gyakorolja és kötelességeket teljesít. Karhatalom kirendelésének szüksége esetében a Ház elnökének tesz jelentést, aki saját hatáskörében intézkedik. Rendkívüli intézkedéseknek szüksége esetében a bizottsági

lési néppárt körhelyiségében értekezlet tartanak, amelyen most már részt vesz *Justh Gyula* is, aki ma délben érkezett vissza *Noloseából* Budapestra.

Bárczay Ferencz kilépése.

Bárczay Ferencz országgyűlési képviselő a következő levelet intézte gróf *Khuen-Héderváry* Károlyhoz, a nemzeti munkapárt elnökéhez:

„Kegyelmes Uram! Abaujszántói beszámoló beszédem alkalmával feljogosítottnak éreztem magamat, választópolgárim kívánságaival szemben kötelező nyilatkozatokat tenni. Miután ezen nyilatkozatok és vállalt kötelezettségek a kormányvezetőség mai álláspontjával többé össze nem egyeztetethetők, ezennel tisztelettel bejelentem a nemzeti munkapártból való kilépésemet. Kiváló tisztelettel *Bárczay* Ferencz.”

Az abaujszántói képviselő egy interjúban kijelenti, hogy ő, épp úgy, mint mások, a június 4-iki események valamely reparációját szükségesnek tartotta. Ez a szempont vezette az őszszel, amikor kerületének a kibontakozásra vonatkozó határozatát magáévá tette. A felfogását akkor a miniszterelnök is helyeselte s kijelentette, hogy megegyezik az ő nagymenyedi álláspontjával. *Bárczay* nyilatkozatát így fejezi be:

— *Kézpénznek vettem a miniszterelnöknek ezt a kijelentését és választókerületem, valamint Abaujtorna vármegye ellenzékének türelmetlensége dacára is nyugodtan vártam, hogy a miniszterelnök ezt az ígértét beváltja. Mikor láttam, hogy nem történik semmi, kérdést intéztem magához *Lukács László* miniszterelnökhöz, aki legnagyobb meglepetésemre azt válaszolta, hogy a parlamentarizmus javaslataiban foglalt álláspont érvényesítése elvárhatatlan akadályokba ütközik. Csak természetes, hogy ebből magamra nézve nem vonhattam le más következtetést, mint azt, hogy a munkapárt kötelezőből kilépek.*

A német közvélemény Tisza ellen.

Berlinből jelentik, hogy gróf *Tisza* István tegnapelőtti képviselőházi beszéde rendkívül nagy felháborodást kelt parlament körökben és a sajtóban. A német nemzeti szabadalvú párt a birodalmi gyűlés legközelebbi ülésén szava fogja tenni a magyar képviselőház elnökének a német parlamentarizmus ellen szót támadásait.

A mai „*Berliner Tageblatt*” és a „*Morgenpost*” feltűnően éles hangon ítéli el Tiszát, politikáját és parlamenti gyakorlatát. A *Morgenpost* ezikre így aposztrofálja Tiszát:

géseket eszközölt a rejtekhelyéről. A tátozó hangoknak volt ugyan némi öszvéries színe, de megmagyaráztam a hercegnőnek, hogy reggel a primadonnának és tenoristák sincsenek még eredeti hangszínezeteiknek a birtokában. Mért legyünk tehát követelőzők a szegény oroszán bestiákkal szemben? Megsuhintottam sétatánczamat, egyetlen fegyverem és megismételtem felszólításomat. A hercegnő határozottan izgatottabb volt, mint én s mintha már megbánta volna szeszélyét, amelylyel életemet kockára akarta tenni. — Rajta, hercegnő, mondtam, dobjá be a keztyűt, mert éhes vagyok és szeretnék reggelizni. — *Rovignard* Susanne lehozta keztyűjét és belehajította az oroszán-gödörbe. Kimeredt tekintettel lépett vissza. Alig állott a lábán, a legközelebbi padig tántorgott s izonyodva tettétől, eltakarta szeméit. — Isten önnel, hercegnő, kiáltottam. Ezzel adtam meg *Vonth-Tsövü*nek a második jelet, hogy az előbbeni pianó bögések helyett fortisszimókat léptethet életbe. Barátunk gyönyörűen ordított és én beugrottam a barlang szájához. Oroszlánok valóban nem voltak a láthatáron s én futyörözve emeltem fel a kis keztyűt. Egyszerre csak a bögések mind közelebb jutottak hozzám és megjelent egy oroszán! Kicsit részeg volt, vagy a soványságtól dülöngözött. Nem tudtam megijedtem. Ez nem volt benne a programomban. Így látszik egy oroszán kiszabadult a hálófülkéjéből. Vadul lépkedett felém. Pofájából olvastam ki, hogy felohajtja falni a Cinkotaiak utolsó hajtását. Soha! — mondtam magamban és felkapasz-

„Legnagyobb csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk afölött, hogy a legarczátlanabb népcsaláson felépült és a leplezetlen népcsalásból élősködő parlament legfőbb képviselője merészel kritikát gyakorolni más államok parlamenti viszonyai fölött. Azt hiszi talán *Tisza*, hogy mi németek nem tudjuk, mi történik Magyarországon és nem látjuk, milyen a magyar parlamentarizmus, amely tulajdonul sok politikuskak csupán mocskos keresetforrás? Éppen gróf *Tisza* István az, aki az utolsó években a legtöbbet járult ahhoz, hogy hazájának parlamentje korrupt legyen és hangja eldurvuljon. És ilyen ember meri azt mondani, hogy a német birodalmi gyűlés szellemi és morális nivója alacsony fokra szállott alá!”

A Népszavát megint elkobozták.

A vizsgálóbíró ma ismét elrendelte a *Népszava* mai számának elkobzását. „*Éljen a revízió!*” című vezércikket inkriminálja, amelyben királysértés vétségét látja. A rendőrség a vizsgálóbírói végzés alapján már a hajnali órákban lefoglalta a *Népszava* csaknem egész példányszámát.

Budapest, márczius 8.

Uj igazságügyi államtitkár. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Sellyei Richl* Gyula miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet adományozta.

A tengerészeti parancsnok elutazott. Mint jelentik, *Haus* Antal altengernagy, tengerészeti parancsnok ma délután visszautazott Bécsbe.

Uj tárnokmester és uj főkamaramester. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király gróf *Apponyi* Sándort a magyar főkamaramesteri méltóságtól való felmentése mellett, a tárnokmesteri méltóságra, idősebb gróf *Festetics* Pált pedig a magyar főkamaramesteri méltóságra kinevezte.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délelőtt tárgyalta a washingtoni ipari tulajdonjogi unió-egyezményt és ennek kapcsán a hazai szabadalmi és védjegyjog terén történendő változásokról szóló törvényjavaslatot *Blanár* Béla képviselő előadása mellett. A bizottság *Beóthy* László kereskedelemügyi miniszter felvilágosításai után az igazságügyminiszter részéről javasolt kis stíllaris, illetőleg fordítási módosítással a törvényjavaslatokat általánosában és részleteiben elfogadta. A képviselőház plénuma szerdai ülésében fog a törvényjavaslatot foglalkozni.

kodva a kiálló szirteken, hanyathomlok menekültem. Hiszen ezzel tartoztam magvaszakadás előtt álló családomnak is. Riadtan érttem az árok szélére. *Rovignard* hercegnő néhány lépést tett elém s várta, hogy átadjam a keztyűt. Nem volt nálam. Menekülő sem közben visszahullott a barlangba. „Hát, bátor ur, hol hagyta a keztyűmet?” kérdezte gúnyosan, mialatt ruházatom rendbehozásával foglalkoztam. Felelni akartam, de a vér megfagyott ereimben. Az oroszán két lábom közeledett felém, majd mielőtt futásnak eredhettünk volna, ledobta sörénykabátját s előttünk állott *Vonth-Tsövü*! A gazember szintén szerelmes volt a hercegnőbe s elrontotta a szerencsémét azzal, hogy beállott ál oroszánnak és megkergetett. A hercegnő kikaczagta magát, aztán a faképnél hagyott bennünket. Nem mentem utána, mert nincsen szomorubb annál, mint egy nevetséges szerelmes.

— És ön? Mit tett ön *Vonth-Tsövü* lovaggal? — kérdeztem haragos tekintetű lövölve a lovag felé.

— Megöleltem a pajtásomat hálásan. Hiszen visszatartott a házasságtól, mert ezt az intézményt nem az én számomra találták fel. Aztán eladtuk az oroszánbört és kitűnően éltünk az árából néhány napig. De a hercegnőt oly nehezen tudom elfelejteni. Oly nehezen, hogy fel kell kérnem a kitűnő pénzért újabb morelowkák identifikálására — szólt rezignáltan *Cinkotai* gróf s belemarkolt frissen beszerezett cigarettáimba.

Kész a jogfosztás!

— A Tisza-reform harmadik olvasása. —

Jövő héten házzsabályrevízió.

— A munkapárti дума ülése. —

Budapest, márczius 8.

Ma rövid formális ülésre verődtek össze a pártiak, vagy százan, hogy harmadik olvasásban is megszavazzák a jogfosztó Tisza-reformot, amely most már a főrendiház elé kerül. A дума szerdái szünetel, pihenésre van szüksége a „korszakos” munka után, annál is inkább, mert csütörtökön ismét nagy feladatra kerül a sor: a klotürös házzsabályrevízió tárgyalására.

Ma, noha nem elnökölt, gróf *Tisza* István már tíz órakor megjelent a Házban s szobájában előbb *Lukács* László miniszterelnököt, majd *Szász* Károlyt, az új alelnököt, *Darvai* Fülöpöt, a házzsabályrevízió előadóját s alkotmányának legfőbb örét, *Pavlik* Ferencz rendőrségi főfelügyelőt fogadta.

A tanácskozás után megkérdezték a folyosón *Szász* Károlyt, mi lesz a parlament legközelebbi programja, amire az alelnök így válaszolt:

— Egyelőre csak husvétig állapítottuk meg a munkarendet, most három napos szünetet lesz a háznak, szerdán apróbb törvényjavaslatok és jelentések kerülnek tárgyalásra, csütörtökön pedig megkezdjük a házzsabályrevízió tárgyalását. Valószínű, hogy a jövő héten végzünk a házzsabályreformmal is, úgy hogy a nagyhétől kezdődően hosszabb szünetre mehet széljél a Ház.

Az ülés egy csomó bizottsági jelentéssel kezdődött, amelyek közt volt a végleges házzsabályokra vonatkozó javaslat is. Majd két perc alatt végszerkezetben, harmadik olvasásban is elfogadták a reakciós választójogi javaslatot, ami arra indította *Farkas* Zoltánt, *Kubinyi* Gézát s még néhány Tisza-gárdistát, hogy éljenzésbe törjön ki. A munkapárt zömének azonban nem volt tüntető kedve. Az egész ülés különben háromnegyed óráig tartott.

Részletes tudósításunk a következő:

Szász Károly alelnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

Darvai Fülöp, a házzsabályok módosítására kiküldött külön bizottság előadója, betérjett a bizottságnak erre vonatkozó javaslatát, amelyet az osztályok mellőzésével kért napirendre tűzni.

Blanár Béla előadó az igazságügyi bizottság jelentését terjesztette elő az ipari tulajdon védelmére, továbbá a szabadalom és védjegyek oltalmazásáról szóló törvényjavaslatokról.

Söpkéz Sándor a közgazdasági bizottság előadója a Kolumbiával kötött kereskedelmi szerződés beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatról nyújtotta be a bizottság jelentését.

Baró Láng Lajos előadó a kérvények 12. sorjegyzékéről terjesztette be a bizottság jelentését.

Hegedüs Kálmán előadó az állandó igazolóbizottság nevében tett jelentést *Springer* Ferencz mandátumáról. A szokásos 30 nap fentartásával igazolták.

Pirkner János előadó a földművelésügyi bizottság jelentését mutatta be az Országos Gazdasági munkáspénztárról s a gazdasági cselédek betegség esetén való ellátásáról szóló törvényjavaslatról.

Gróf *Draskovics* János jegyző jelentette, hogy az indítvány- és interpellációk könyvben bejegyzés nincs.

A napirendre áttérve, harmadszorj olvasásban elfogadták a választói jogról szóló törvényjavaslatot.

Hegedüs Loránt előadó ismertette a pénzügyminiszter jelentését a Pozsony, Zágráb, Arad és Temesvár városok részére engedett rendkívüli házázómentességről. A Ház a jelentést tudomásul vette.

Hegedüs Loránt előadó ismertette a pénzügyminiszter jelentését az országos földadó-bizottság eddigi eljárásáról. A Ház ezt a jelentést is tudomásul vette.

Fodor Kálmán előadó jelentése alapján tudomásul vették a képviselőházi pénztár beszámolóját.

A legközelebbi ülés szerdán délelőtt, tíz órakor lesz. Napirendjére kitűzték: a kisajátítási törvény módosításáról, a Japánnal kötött kereskedelmi szerződésről, az *Adria* tengerhajózási társulattal kötött szerződésről, az Országos gazdasági munkáspénztárral, az ipari tulajdon s a találma-

nyok és szabadalmak védelmének becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat s a kérvények XI. sorjegyzékét.

A klotür.

— Mindenható lesz a Házelnök. —

Tisza előadása a klotürjavaslatról.

— *Mi van az új házszabályokban?* —

Budapest, márczius 8.

Darvai Fülöp a házszabályok revíziójára kiküldött munkapárti bizottság előadója a sóduma mai ülésén terjesztette elő a módosított házszabályok tervezetét. A bizottsági jelentés előterjesztése után a képviselőház elnöki fogadótermében gróf Tisza István, a háznagy és két detektív jelenlétében fogadta a parlamenti újságírókat és hosszabb előadást tartott nekik a módosított tervezetről, vagy mint köznyelven nevezik: a *lex-Darvairól*.

Az előadás hosszabb ideig tartott és így Pavlik is jónak látta, hogy időnkint bepillantson az elnöki fogadóba, hogy vajjon nincs-e szükség az ő beavatkozására. Nem volt. Az újságírók csendesen hallgatták Tiszát és egész ténykedésük abból állt, hogy szorgalmasan jegyztek.

Tisza pedig előterjesztette a klotürrel és az elnök mindenhatóságáról szóló tervezetet, amely szerint az elnöki bejelentésekhez többé szólni nem lehet és amely szerint a szavazásnál csak akkor számlálják meg a szavazatokat, ha az elnök azt szükségesnek találja.

A tervezet szerint a képviselőkkel szemben a karhatalom alkalmazása már a bizottsági üléseken kezdődik és folytatódik a képviselőház ülésein, ahol az elnök azt a képviselőt vezettetheti ki, amelyiket éppen akarja. Ezenkívül is a Ház megkövetésére, jegyzőkönyvi megrovásra, kizárára ítélheti a képviselőt, amely büntetések közül az utóbbi kettő pénzbüntetéssel is jár.

A legfontosabb paragrafusai a javaslatnak a költségvetés tárgyalására vonatkoznak, amelyek nemcsak a szólásszabadságot teszik teljesen illuzóriussá, hanem egyszerűen megsemmisítik a nemzet budget-megajánlási jogát is, amennyiben e szakaszokban ki van mondva, hogy a költségvetés vitája husz napnál tovább nem tarthat és hogy a vita folyama alatt a felszólaló képviselők félóránál tovább nem beszélhetnek. Mindezeknek a betartására természetesen az elnök ügyel, akinek a képviselők felett még az a joga is megvan, hogy a távollevő képviselőket — még a betegeket is — jelentkezésre és igazolásra szólíthassa fel.

Ezenkívül az elnök felüggyel az országgyűlés egész tartama alatt a választókerületek országgyűlési képviseltetésére, amely újabb elnöki jog kétségkívül összefüggésben van a mandátumfosztó javaslattal, vagy legalább is annak utját egyengeti, mert bővebben praecizirozva a törvényben nincs.

Tisza nagy vervvel adta elő az ő mindenhatóságáról szóló tervezetet és közben nyíltan bevallotta, hogy ami a tervezetben van, az a klotür.

— *Igenis itt van a klotür* — mondotta, — ami csunya szó ugyan, de én nevén szoktam nevezni a gyermeket.

Hát csak nevezze Tisza a saját nevén ezt a legújabb gyermekét, de ne legyen rá büszke. Angolköros, nyavalyatoros gyermek az, amely nem lesz hosszú életű. A nemzeti és demokratikus újjászületés viharja kéréltetetlenül el fogja seperi a Tisza-korszak egyéb jogfosztó falkolmányaival együtt, úgy, hogy nyoma sem marad. Különbén ez a sors vár nemcsak a ma bemutatott mindenhatósági szabályzatra, hanem magára Tiszára is.

A házszabálymódosító *lex-Darvait* egyébként az alábbiakban ismertetjük:

Napirendi tilalmak.

90. §. A Házhoz érkezett irományokat az elnök veszi át s tárgyaknak, valamint kérvényeknél a benyújtó képviselő nevének is megemlítésével, beletése szerint a napirend tárgyalása előtt vagy az erre megállapított idő eltelte után jelenti be. E bejelentések felszólalás tárgyává nem tehetők. Amennyiben az elnök a Ház külön intézkedésének szükségét látja, javaslatot tesz s e javaslat, valamint az elnöknek nem a képviselőház törvényalkotási hatáskörébe eső ügyek érdemére vonatkozó egyéb előterjesztései és javaslatai felett a Ház legfeljebb négy szómonk meghallgatása után dönt.

196. §. A napirend megállapítására vonatkozó elnöki előterjesztés vagy indítvány felett a Ház legfeljebb négy szómonk meghallgatása után határoz. Az ülés, határozatképtelenség esetét kivéve, el nem osztható, míg a legközelebbi ülés napirendre megállapítva nincs. Amennyiben a következő ülés napirendjét határozatképtelenség miatt nem lehetett megállapítani, az ülés a következő köznapon tartandó meg és annak napirendjét a további teendők megállapítása képezi.

201. §. A napirendre kitűzött tárgy feletti tanácskozás megkezdődött, azt megszakítani, félbehagyni és más kérdés tárgyalására átmenni, csak az elnök javaslatára lehet. E javaslat felett a Ház vita nélkül dönt.

A szólásszabadság korlátozása.

206. §. A megkezdett beszédet az ülés folyama alatt kell bevégezni s azt a következő ülésben folytatni nem szabad.

209. §. A vita folyamán szót kérhetnek azok is, kik: a) személyes megtámadás visszautasítása, b) félreértett szavaik valódi értelmének helyreállítása, valamint c) a házszabályok valamely rendelkezésének a fenforgó esetre való alkalmazása érdekében röviden felszólalni kívánnak, mely alkalommal azonban semmi egyéb tárgyra ki nem terjeszkedhetnek. Ezen kérelem felett a Ház vita nélkül dönt. Ha az elnök azt látja, hogy ilyen kérelem oly nagy számban terjeszthető elő, hogy ezáltal a Ház tanácskozása megakasztatik, felhatalmazást kérhet a Házról az iránt, hogy azon ülés tartama alatt az ezen címeken való felszólalást csak a napirend tárgyalására meghatározott idő eltelte után engedje meg. E kérdésben a Ház vita nélkül dönt.

213. §. Beszédet olvasni vagy idézetek felolvasásával mesterségesen nyujtani tilos.

214. §. A szónokoknak a napirenden levő tárgytól eltérni nem szabad s a Ház méltóságát, a közérköliséget és parlamenti illemet sértő, valamint ugy egyesek, mint társadalmi osztályok, nemzetiségek és hitfelekezetek ellen sértést tartalmazó vagy gyűlöltre izgató nyilatkozatoktól tartózkodnia kell.

215. §. A szónokot beszédében félbeszakítani, vagy közbeszólásokkal zavarni nem szabad s bármiféle o cselekmény, mely a Ház méltóságát, a parlamenti illemet s a tanácskozás rendjét és csendjét sértene, szigoruan tilos.

A szavazás korlátai.

220. §. Határozat hozatalához hatvan képviselő jelenléte szükséges. A Ház a feltett kérdés felett rendszerint egyszerű szavazással dönt. Az egyszerű szavazás felállítás és ülvemaradás által történik. Ha az eredmény kétséges, ellenpróba tétetik. Ha az elnök szükségesnek találja, vagy harmincz jelenlevő képviselő kívánja, a jegyzők a szavazatokat fejenként összeszámlálják.

221. §. A képviselőház törvényalkotási hatáskörébe tartozó ügyek érdemére vonatkozó szavazásoknál ötven jelenlevő képviselőnek a kérdés feltevése előtt írásban beadott kívánságára névszerinti felhívás mellett történik meg a szavazás. Amennyiben egy vita végén több szavazás válnék szükségessé, csak egy névszerinti szavazásnak van helye s ha egy kérdés névszerinti szavazással döntetett el, a Ház a többi kérdések felett egyszerű szavazással határoz. A névszerinti szavazás ötven jelenlevő képviselőnek írásban beadott kívánságára a következő ülésre halasztandó. Minden más kérdés egyszerű szavazással döntendő el, mely a következő ülésre nem halasztható el.

Költségvetési klotür.

230. §. A költségvetésnek és minden olyan felhatalmazási törvényjavaslattal tárgyalása alatt, amely a közterheknek viseléséről és az állami kiadásoknak fedezéséről egész évre, vagy az év részére intézkedik, a napirend tárgyalására szánt időt legalább napi nyolcz órában kell megállapítani.

231. §. Ha az évi költségvetés tárgyalása husz ülésnapot vett igénybe, az elnök a huszadik ülés utolsó órájában a költségvetés fölött folyamatosan levő vitát, tekintet nélkül a még jelentkező szónokokra, bezárja s a költségvetésnek tárgyalás alatt álló részét az ahoz tartozó módosításokkal együtt szavazás alá bocsátja. A következő ülések napirendjére a még hátralévő terezek költségvetése tüzendő ki oly módon, hogy azok közül a belügyi, pénzügyi, kereskedelmi, földművelésügyi, közoktatásügyi igazságügyi és honvédelmi terezek mind egyike külön-külön legfeljebb két ülésben, a többi miniszteri tereza külön-külön legfeljebb egy ülés-

ben, a költségvetés többi része pedig együttesen legfeljebb egy ülésben intéztessek el.

232. §. Azon felhatalmazási törvényjavaslat általános és részletes tárgyalása, amely a közterhek viseléséről és az állami kiadások fedezéséről az egész évre, vagy az év egy részére intézkedik, négy ülésnél többet nem vehet igénybe.

233. §. Azon ülésekben, amelyekben a 231. és 232. szakaszok értelmében a határozat hozandó, a jelentkező szónokok félóránál hosszabb ideig nem beszélhetnek. A tárgyalásra megállapított idő eltelte után további tanácskozásnak, vagy bármiféle kérdés közbevetésének helye nincsen; az összes határozatok vita nélkül, egyszerű szavazással hozatnak meg és az ülés addig el nem osztható, amíg az azon napon elintézendő összes tárgyakban határozat nem hozatott.

Karhatalom és pénzbüntetés.

251. §. A Ház a rendezavarókat ünneplés megkövetésre ítélheti, jegyzőkönyvi megrovással részesítheti, végül kizárhatja az ülésekről.

252. §. Az elnök a képviselőház oly határozatának, amelylyel valamelyik tagját az ülésekből időlegesen kizárja, szükség esetében karhatalom alkalmazásával is fogantot szerez.

253. §. Az elnök azt a képviselőt, aki a rendet és csendet, a tanácskozást teljesen megghiúsító módon tartósan zavarja, úgy, hogy rögtöni eltávolítása nélkül az ülés egyáltalában nem folytatható, karhatalom alkalmazásával is kivezeteti és a képviselőháznak vagy bizottságnak erről az ülésekről távol tartja. Erre vonatkozó intézkedését az elnök köteles a képviselő eltávolítása után azonnal jóváhagyás végett a képviselőház elé terjeszteni, mely afölött vita nélkül, egyszerű szavazással határoz. E szavazásnál az ekként eltávolított, vagy a képviselőház határozatával időlegesen kizárt képviselőt úgy kell tekinteni, mintha a jóváhagyás ellen szavazott volna s a jóváhagyás csak akkor tekinthető megadottnak, ha az a szavazatok többségét az eltávolított és az időlegesen kizárt képviselők számbavételének dacára is megnyerte. Az elnök intézkedése, ha azt az előbbi bekezdés értelmében a képviselőház jóvá nem hagyta, hatályát veszti s az eltávolított képviselőnek joga van az ülésen újra megjelenni.

254. §. A 251. szakasz szerinti jegyzőkönyvi megrovás minden egyes esetben az illető képviselőnek tiszteletdíjából 100 koronát le kell vonni.

A Ház üléseiből a 251. szakasz szerint határozott időtartamra időlegesen kizárt képviselőnek tiszteletdíjából a kizárást tartamára naponként 20 korona vonandó le.

Az időlegesen kizárt képviselő a kizárást tartama alatt az országház épületébe be nem léphet; ha e tilalmat áthágná, onnan eltávolítandó, tiszteletdíjából pedig esetről-esetre 500 korona levonandó s az eljárása is mint újabb engedetlenség, a 251. szakasz két utolsó bekezdésének rendelkezési alá esik.

255. §. Az elnök örködik a nyilvánosság felett. Gondoskodik a képviselőházban a hallgatók teljes hallgatóságban tartásáról; a képviselőház tanácskozását háborgató egyes hallgatót vagy egész hallgatóságot, ha egyszerű figyelmeztetésnek sikere nincs, eltávolításra szólíthatja fel és szükség esetében karhatalom alkalmazásával is eltávolíthatja.

256. §. Az elnök 251., 252., 253., 254. és 255. szakaszok rendelkezéseinek érvényt szerezni tartozik és e hatáskörében az 1912. évi LXVII. törvényezikk értelmében jár el.

Elnöki mindenhatóság.

257. §. Az elnök a Háznak tagjait nyilván tartja; jegyzéket vezet azokról, kik engedély nélkül, a Ház kiküldése folytán vagy bejelentett betegség miatt távol vannak. Eltávolításra 15 napig tartó engedélyt adhat; hosszabb időre engedély a Házról kérendő, amely e kérdésben az elnök felhívására vita nélkül dönt. Az engedéllyel távollevők visszaérkezettükkel az elnöknel személyesen tartoznak jelentkezni. Az elnök felüggyel az országgyűlés egész tartama alatt a választókerületek országgyűlési képviseltetésére.

268. §. A képviselők névsorának felolvasása következtében a Ház elhatározhatja, hogy a távollevők az elnök által bizonyos napra híressanak le s távollétük okát az elnök előtt igazolják.

*

Ide vonatkozik még a bizottsági elnökök hatásköréről szóló paragrafus, mely a következőképp hangzik:

137. §. A bizottság elnöke vezeti a tárgyalást, gondoskodik a rend és csend fentartásáról, valamint arról, hogy a bizottság a reabizott feladatnak kellő időben megfelelhessen. E czéllal a bizottsági üléseken a Ház elnökét a tanácskozás vezetése körül megillető jogokat gyakorolja és kötelességeket teljesít. Karhatalom kirendelésének szüksége esetében a Ház elnökének tesz jelentést, aki saját hatáskörében intézkedik. Rendkívüli intézkedéseknek szüksége esetében a bizottsági

elnök előterjesztésére a Ház elnöke a Háznak tesz javaslatot, mely felett a Ház vita nélkül dönt.

Ez a paragrafus Tisza előadása szerint a delegációkra nem vonatkozik.

Justh Gyula Budapesten.

— Fogadtatás a pályaudvaron. —

Ellenzéki manifesztum készül.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 8.

Néhány heti távollét után ma délben visszakerült Budapestre a radikális ellenzék vezére, Justh Gyula. Egészsége helyreállítására céljából az Adria partján keresett gyógyulást s most, hogy jobban érzi magát, hazasietett, hogy ismét belevesse magát a politikai küzdelembe. Amily lelkes örömmel fogadja őt a harezos tábor, épp oly kényelmetlenül feszeng a kormánypárt, amely mindig veszedelmet lát Justh lobogó temperamentumában s megalkuvást nem ismerő energiájában.

Ma reggel fél nyolcz óra után egész sereg ember gyült össze a keleti pályaudvaron, a pártelnök üdvözlésére. A pezsgő hangulatot egynegyed kilencz óraker kezdte a türelmetlenség, mert az 1003. számú fiúmei gyorsvonat, amelynek pontban nyolcz óraker kellett volna berobognia, még mindig nem mutatkozott. Végre Boczán állomásfőnökhöz mentek be érdeklődni és megtudták, hogy Buccarinál a nyílt pályán kisiklott egy tehervonat, kigurrott a mozdony. Emiatt a gyorsvonat nagy késéssel érkezik. A késés csakugyan tulságos hosszúra nyúlt: a vonat csak tizenkét óra harminc perczkor robogott be.

Ez azonban nem változtatott a fogadtatás melegségén, mert félegykor is nagy tömeg éljenezte a megérkező Justh Gyulát, akit pártjának elnöksége, sok párttag, a Reform-Klub és a Választójogi Szövetség kiküldöttjei vártak, köztük fia, Justh János, továbbá Bakonyi Samu, gróf Batthyány Pál, Lovászy Márton, Sümegei Vilmos, Jaczko Pál és Ráth Endre képviselők, báró Kemény Árpád, a Választójogi Liga részéről Kernstok Károly, Vámos Henrik és Pethe Márton.

Persze nyomban a kérdések tömkelegével ostromolták meg Justhot, aki azonban kitért a kérdézősködők elől.

— Addig, amíg minden oldalról meg nem világosodik előttem a helyzet, igen érthetően, nem bocsátkozhatom nyilatkozatba. Előbb informálódnom kell.

Azután az egészségi állapotáról faggatták és aggodalmaskodva kérdezték, hogy teljesen egészséges-e már? Majd kérdezték a vasuti balesetről is, mely miatt közel négy órát későtt a gyorsvonat.

— Este hatkor szálltam föl Finnében a pesti gyorsra — mondotta erre Justh — és Zvecaj állomáson igen kellemetlen meglepetés ért. Az előttünk haladó személyvonat kisiklott, két kocsija összetört és csak átszállással mehettünk tovább. Sem a hálókocsit, sem az étkezőkocsit nem lehetett átkapcsolni és én kénytelen voltam hajnali fél kettőkor jó háromszáz lépést gyalogolni az irdatlan sziklás úton. A fő azonban, hogy most már jóval jobban vagyok. A sárgaságom és a májbántalmaim elmúltak. Csak a fejedégyfájdalmaim nem akarnak szünni és sok kínos perczet okoznak. Még mindig nem vagyok egészséges.

Erre megint politikára fordult a beszéd, de Justh itt ismét szükségzaván csak ennyit mondott:

— A „Fremdenblatt“, az uralkodó lapja és a „Reichspost“, a trónörökös lapja egyaránt éktelenül nekitámadtak az ellenzéknek és Lukács helyzetét megerősödöttnek hirdették. Ez pedig azok után, amiket a lapok ezeltől irtak, igen jelentős. Nagyon jelentős.

A pályaudvarról a pártvezér a százakra felszaporodott tömeg folytonos ovációi között automobilra szállt és a gyönyörű napos déli-
lőttön lakására hajtatott.

A késő délutáni órákban bizalmas eszmecsere volt Justh lakásán. Ott voltak: Holló Lajos, Bakonyi Samu, Földes Béla, Lovászy Márton, Désy Zoltán, Vázsonyi Vilmos s még néhány Budapesten időző képviselő. Hívei a pártvezért informálták és tájékoztatták a politika legutóbbi eseményeiről, főként a márczius 4-iki taktika okairól és előzményeiről. Justh Gyulát kielégítették a magyarázatok s a véleménye oda konkludált, hogy nem történt oly súlyos mulasztás vagy hiba, amely ne lenne már reparálható.

A házszabályrevízió dolgában az ellenzék alkalmasint manifesztumot fog kiadni, melyben ki fogja fejteni, hogy semmi szükség sem volt az eddigi „alkotások“ újabb körülbástyázására, amikor oly elnökség van, amely erőszakkal, s karhatalommal minden szabály ellenére is keresztül szokta vinni akaratát. Miután az egyoldaluan készült házszabályt érvényesnek az ellenzék nem ismeri el, annak tárgyalására nem megy be a Házba.

Az ellenzék választójogi kritikája

— A Tisza-reform és a nemzetiségek. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 8.

Ami elaboratumból, melyet az ellenzék Tisza választójogi javaslatára fölött gyakorolt, legújabbán a következőket közlik:

A nemzetiségeket a nemzeti képviselőből kizárni és érvényesülésüket megakadályozni nem lehet. A harcot nyílt színen kell megvívni és nem szabad a fennálló ellentétet a titkos konventikulumban az elnyomatás érzése által táplált elkeseredés szítására felhasználhatóvá tenni. A külföld az országgyűlésen lezajló eseményeket nyílt vitákból és nem az ellenőrizhetetlen rágalmak tömkelegéből kell, hogy megismerje.

Nem veszedelmes tehát a nemzetiségek képviselete, hanem szükséges, mert nemcsak az által terelhető a küzdelem sorsának illetékes és természet-szerű helyére, a parlamentbe.

Veszedelmes az, ha valamelyik faj érvényesülését az erőszak látszatával segítjük elő. Az erdélyi magyarság helyzete valóban hátrányos, gazdasági viszonyainál fogva. A gazdasági küzdelem az, melyben az erdélyi magyarság sorsa rejte van és amelynek sorsától függ, vajjon megtarthatja-e mai vezető szerepét.

A kormány azonban elmulasztotta a választókerületek beosztására vonatkozó tervezetet előterjeszteni és ezzel lehetetlenné tette, hogy javaslatát minden téren helyesen megbirálhassuk.

A magyarság országos arányszámában való növekedése mit sem jelent, ha ez az amugy is magyar-többségű kerületekben történik, viszont a nemzetiség-lakta vidékeken a magyarság csökken.

De a törvényhatóságokban sem nyerhet a magyarság többséget a javaslat szerint, ahol ily többség egyébként sincs meg. Pedig leginkább az érdek minket, hogy hány kerületben vannak az egyes nemzetiségek abszolút többségben és így hány nemzetiségi képviselő kerülhet a parlamentbe. A nemzetiségek ugyanis elszórtan, a magyarsággal összevegyülve helyezkednek el és így megeshet, hogy a súlyban nagyobb nemzetiségek befolyása jut érvényre. Ehhez járul még az esetleges politikai együttérzés, ami nagyobb tolongások eseteiben előidézhetheti azt, hogy nemzetiségek sokkal nagyobb arányban jutnak a Házba, mint amily arányban a nemzetiségi választók a magyarság között helyet foglalnak.

Magyar többségű kerület 229 van, szemben 184 kerülettel, ahol a nem magyar ajku választók vannak többségben. E 184-ből 129-ben a nem magyar ajku választók arányszáma meghaladja a 75 százalékot és így ezek igen erős nemzetiségi kerületek, a románok 57, a tótok 45 kerületben vannak többségben.

Az ország egész területén 3.019.027 irni, olvasni tudó 24 éven felüli férfi között magyar ajkuak 1.905.175, azaz 63.1 százalékkal szerepelnek, míg a kormányjavaslat szerint megállapított jogosultsággal bíró 1.868.172 jövő választó között 1.124.627, azaz 60.2 százalék magyar ajku lesz s így a magyarság ez összehasonlításban 780.948 jogosultat veszítve 2.9 százalékkal visszaesik. Ezzel szemben az összes nemzetiségek vesztesége 569.903, azaz 415.045-el kevesebb, mint a magyar-ajkuaké.

A németajkuak által is lakott 19 törvényhatóságban a magyarság inkább a városokban és elszámbavethető javulást mivel szemben négy vármegyében és pedig Tolnában, Bácsbodrogban,

Mármarosban és Arad vármegyékben igen érzékeny veszteséget szenved.

A tótokkal közösen lakott 18 vármegyében 3905-el több magyarajkut foszt meg a javaslat a választói jogtól, mint tótajkut.

A Királyhágón innen 98.284 magyarajku választóval szemben 102.423 román nyer választói jogot. Ezt a veszteséget Mármaros, Szilágy, Bihar és Szatmár vármegyék abszolút vesztesége, Arad és Szilágy vármegyék abszolút román többsége csak növeli.

A szerbekkel szemben is veszít a magyarság és pedig javarészt törvényhatósági joggal felruházott városokban.

A kormány javaslata szerint a románokkal közösen lakott vidéken a magyarok 2 és fél százalékot, a szászokkal közösen lakott vidéken 8.2 százalékot veszítenek, Kisküküllő-, Kolozs- és Torda-aranyosmegyében pedig elesnek az abszolút többségtől.

Egyáltalában Erdélyben a kormányjavaslat intézkedései óriási veszteségeket okoznak. A vagoni cenzus kapuin beeresztett analfabéták közül a javaslat a 30 éves korhatárt tekintve 364.390 magyart, ezzel szemben csak 2921 román zár ki a választói jogból.

Ilyen a kormány javaslata, mely az értelmi cenzus alapján épült fel és amely a magyarság értékes elemeit fosztja meg politikai jogaiktól.

KÜLFÖLD.

Osztrák minisztertanács. Bécsből jelentik, hogy gróf Stürgkh miniszterelnök elnöke alatt ma délután minisztertanács volt, amelyen a kormány valamennyi tagja megjelent. A konferencián szokatlanul hosszú ideig tartott.

Az elmaradt sztrájk. Brüsszelből jelentik, hogy Albert király volt a közvetítő a kormány és az ellenzék között, hogy elkerülje a súlyos gazdasági veszedelmet, mely az általános sztrájk következtében országát fenyegette. Ennek következtében az általános sztrájkot, amelyet április 14-re proklamáltak, lefújták. A király az általános választójogi legelkeseredettebb ellenségét, Wostte 6-katolikust magához hívatta a palotába és rábirta, hogy ne helyezkedjék szembe az új-katolikusokkal, akik a mérsékelt választójogi reformnak hívei. A király ugy nyilatkozott, hogy maga is szükségesnek tartja a választójogi reformját.

Spanyolország nem szövetkezik a hármastal. Párisból jelentik: A Havas-ügynökség madridi jelentése szerint Romanones miniszterelnök megczáfolta azt a jelentést, hogy a spanyol kormány Sealy ezredes, angol hadügyminiszter madridi látogatása nyomán kísérletet tesz, hogy a hármastal szövetkezessék. A miniszterelnök megczáfolja azt a hirt is, amely szerint Spanyolország állítólag visszautasította volna Olaszországnak szövetségre való meghívását.

TÁVIRATOK.

Lázadás a Filippi szigeteken.

Manilla, márczius 8. A Filippi-szigetek Szulu szigetesországnak Jolo-szigetén a benszülöttek, akik főleg csempészettel és kalózkodással foglalkoznak, fellázadtak az amerikaiak uralma ellen. Pershing tábornok, dandárparancsnok és a Szulu szigetesországi kormányzója, a benszülöttek nyugtalankodását látva, elrendelte, hogy a szigetlakók adják le fegyvereiket az amerikai állomásparancsnokságokhoz. A benszülöttek azonban kevéren megtagadták az engedelmséget és azt üzenték a kormányzóknak, hogy a fegyverekért jöjjen el maguk. Pershing tábornok a lázadók ellen, a filippii segédszolgálaton kívül, egy csapat amerikai katonát küldött ki a lázadók megfékezésére, az összeütközés folyamán azonban a kormánycsapatok súlyos vereséget szenvedtek. A csatában egy amerikai kapitány és három hadnagy is elesett.

Az amerikai uralom 14 esztendeje alatt különben gyakran megismétlődtek ezek az elkeseredett harcok a benszülöttek és az amerikai hatóságok között, minthogy a mohamedán vallású malájok nem akarnak tudni a civilizáció áldásairól. A leghíresebbé vált harcok egyike a szigetesországi már kiégett legnagyobb vulkánján folyt le, ahol az amerikai csapatok olyan kegyetlenségeket követtek el, amelyek utóbb a manillai haditörvényszék előtt is szóba kerültek.

VASÁRNPAP.

Belgiumban is általános sztrájkra késült a munkásság. Április tizenegyedikét szemelték ki annak a napnak, amelyen megáll egy ország gépezete, hogy a munkások milliói a maguk politikai jogaiért szálljanak sikkra az egyetlen és legerősebb fegyverükkel. És ekkor mi történt? Olyasvalami, aminek nyoma kell, hogy maradjon Belgium történetében, sőt az európai munkásmozgalmak történetében is. Valami történt, ami milliókat kényszerít egy pillanatra a gondolkodásra, valami történt, ami eddig egyetlen és páratlan a maga nemében, egy világszenzáció történt három sorban, megtörtént a leg-egyszerűbb, a legtermészetesebb, a legkézenfekvőbb dolog: Albert belga király kijelentette minisztereinek, hogy nem akarja az általános sztrájkot, nem engedi, hogy az ország gépezete csak egy pillanatra is megálljon, nem tűri, hogy elvek harcáért milliárdnyi értékek veszzenek kárba, meg kell adni a munkásságnak minden követelését. És megadják. És Belgiumban nem lesz sztrájk.

Ugye milyen egyszerű és természetes ez. Egyszerűbbet még gondolni sem lehet. A nemzet és a korona harcáról volt szó. A nemzet — amely fogalom alatt, akármennyire is kapálóznak, elsősorban a munkásságot kell érteni — megkapta a királytól azt, amit kért és követelt. Mindenre gondoltak, csak erre nem. Hogy két harcoló fél közül az egyik fityüdjön a közvetítő kabinetre és önmagától adjon meg mindent a másiknak. Pedig milyen természetes.

Ez történt Belgiumban, ezenkilencszáz-tizenhárom márczius havában. Pont. Hamar meg kell állni az írásban. A kommentálást folytatni nekünk nem szabad.

Ez az apró írásjel, ez a kis disz, ami a sor felett van, azt jelenti, hogy valami új következik. Más. A gondolatmenet megszakad és előlről kezdődik. Lehet tehát a magyar választójogi küzdelemről most itt úgy beszélni, mintha néhány sorral feljebb mi sem történt volna. Ez a hely nem a politikai vitatkozások és kicsinyes pártharcok apró esatateré. Egy pár lépéssel feljebb hágyva kell visszanezűni arra a választójogi reformtervezetre, amelyet a magyar parlament az elmúlt héten elfogadott. És az ellenfél statisztikai adatai közül kiugrik egy frappáns, majdnem velőtrázóan sikoltó mondat: a harminczéves korhatár miatt ötszáz ezer munkás marad választójog nélkül.

Ötszáz ezer dolgozó ember, ötszáz ezer adót fizető lélek, ötszáz ezer komoly, érett férfi, ötszáz ezer magyar ember, akik csak annyiban különböznek a választójoggal bíróktól, hogy szüleik munkásoknak nevelték őket, nem pedig hivatalnoknak, urnak vagy földmivesnek. Ötszáz ezer! Tetszik tudni, mennyi ez. Fél Budapest. Szétszórva az ország városaiban ennek az ötszáz ezer embernek mindenike egy élő felkiáltójel, egy szemre mementő. Azért, mert még nincsen harmincz éves, egy joggal lett szegényebb, a boldogulásnak egy milliomedrészével lett árva.

Valakitől elvesznek egy ékesfejű gombostűt, egy vörös szegfűt, egy édes, gyönyörű csecsebecsét, ami nem okvetlenül szükséges, de mégis jó és szép, ha meg van. Nem is az fáj, hogy nincsen meg a vörös szegfű. De az fáj, hogy elvették. A választójog valamivel több egy vörös szegfűnél. Nem is az fáj, hogy nincsen meg. Hiszen eddig sem volt. De az fáj, hogy most, a győzelem lehetőségének első, utolsó, egyetlen pillanatában elvették. Ötszáz ezer munkástól vették el.

Es most, amikor ilyen nagy és komoly problémák mellett sétálunk el az utszéli bölcselkedők félenk óvatosságával, beszéljünk ennek a nagy küzdelemnek egy kis pikantériájáról is. Egy, briliáns melltűről van szó,

amelyet a nemzeti munkapárt alelnökének felesége vesztett el tegnap éjjel. Két jókedvű piktor pedig megtalálta az Andrássy-uton a melltűt s azt annak rendje és módja szerint bevitte a rendőrfőkapitányságra. Mint szociáldemokrata érzelmi bohémekhez illik, kikötötték a rendőrségen, hogy ha a tulajdonos jelentkezni fog az értékes melltűért, közöljék vele, hogy ők a megtalálónak szánt jutalmat a szociáldemokrata-párt sztrájk-alapjának ajándékozzák. A munkapárt alelnöke csakugyan jelentkezett is a rendőrségen a munkapárt alelnökéről pedig mindenkinél tudni muszáj, hogy elvei nem igen állanak összhangban a szociáldemokrata párt elveivel. Az alelnök ur a rendőrségen igazolta a tulajdonjogot, átvette az ékszer s amikor megtudta a becsületes megtalálók kikötését, elkomorodott.

— Vagy úgy? — mondta — akkor én inkább egy fukar ember leszek és a becsületes megtalálónak nem adok semmit.

Es a megtalálónak nem adott egy félért sem.

Mi történt itt. A gavallérság, a hála érzése utközött itt össze valahogy a politikai állásponttal. S a politika győzött. Nem tudjuk, hogy hamarosan minek lehessen ezt tulajdonítani, a politikus elvűségének-e, vagy pedig a pártembernek, aki egy jókor jött alkalmat használt fel erre a feltűnő és érdekes gesztusra. Inkább fukar leszek, inkább ne vessenek ki, de én még így, közvetve sem támogatom a szocialisták sztrájkmozgalmát. Így szólt a politikus. És így is tett. A nemzeti kaszinó munkapárti frakciója bizonyára tapsolni fog. Nekik is igazuk van. Az elvűség mellett való demonstráció talán van annyira szép gesztus, sőt talán még szebb is, mint az a gavalléros mozdulat, amely a becsületes megtalálónak odanyújtja a jutalmat.

Balassa Emil.

Ötmillió korona jótékony célra

— Gróf Andrássy Dénes végrendelete. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 8.

A monoki Andrássyak utolsó férfitagja, Andrássy Dénes grófnak most került nyilvánosságra a végrendelete, amelyet azonban csak a jövő héten fognak hivatalosan is közhírré tenni. Ez a végrendelet mindenképpen méltó ahhoz az élethez, amelyet Andrássy Dénes gróf élt s amelylyel a legnemesebb emberbarátok első sorában állott. Fejedelmi vagyon az, amely az elhunyt gróf utolsó akaratából emberbaráti célokra marad. A gróf ötmilliónyi vagyont hagyott különböző nemes célokra.

A kraszna-horkai uradalom kormányzója tulajdonában van a végrendelet egyik másolata, amelyből közölhetjük az adatokat:

A hátrahagyott vagyon körülből harmincz millió korna. A főörökösök herceg Lichtenstein Jánosné és herceg Windischgractz Lajosné.

Jótékony célra körülbelül ötmillió jut, ebből

	Korona
a Magyar Tudományos Akadémiának	300,000
Gömör—zempléni Közművelődési Egyes.	150,000
Orsz. Magy. Képzőművészeti Egyesület	500,000
Abauj-, Gömör- és Zemplénvármegyei tanítók árvainak Kassán létesítendő árvaháza javára	500,000
Hírlapírók nyugdíjintézete	200,000
Mentők	200,000
Rabsegélyző egyesület	200,000
Országos állatvédő egyesület	200,000
Rozsnyói általános nőegylet	200,000
Rimaszombati jótékony nőegyesület	200,000
Sátoraljai helyi nőegylet	200,000
Kassai általános jótékony nőegylet	200,000

Azonkívül a kraszna-horkai vár képeit — amelyek több milliót érnek — szintén a Képzőművészeti Társulatnak hagyományozta azzal a kikötés-

sel, hogy azokat a képeket, amelyre nincs szükségük, osszák fel a rimaszombati vármegyei és rozsnyói városi muzeum között.

Ismét kudarcz éri a hatalmakat

— A Balkán-szövetség visszautasítja a békeközvetítést. — Megnyugtató jelentések a leszerelésről. — Forradalom készül Törökországban. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 8.

A külügyi helyzet mára ismét pesszimisztikus fordulatot vett. A nagyhatalmak békeközvetítő akciója, bármilyen energikusan is folyik, nem akar eredményre vezetni. Diplomáciai körökben nem nagyon bizakodnak benne, hogy hamarosan megkezdődhesék a békétárgyalás a hatalmak közvetítésével Törökország és a Balkán-államok között. Szófiából, Belgrádból, Athénből és Cettinjéből még nem jött meg a válasz a hatalmak diplomáciai demarche-ára és már azon tanakodnak a nagyhatalmak, hogy ha a jegyzék még néhány napig késnek, akkor újabb lépést tesznek a szövetséges Balkán-államok kormányainál és ezuttal még nyomatékosabban fogják hangsúlyozni azt a kívánságukat, hogy békét akarnak látni a Balkánon.

A Balkán-államoknak a demarche-ra adandó válaszaik közül a szófiái már félig-meddig ismeretes. S ez a válasz olyan, hogy valószínűleg indokoltta fogja tenni a hatalmak újabb, még nyomatékosabb lépését. A legnagyobb nehézségeket Montenegró okozza, amely nem akarja elfogadni a nagyhatalmak közvetítését és nagyon valószínű, hogy a cettinjei kormány ellenkezésén meg fog hiúsulni a mediáció. A bolgár kormány és Szerbia, bár ezek sem nagyon hajlanak a békére, eddig hasztalanul iparkodtak rávenni a montenegrói kormányt vonakodásának megmésítésére és ha csak az utolsó pillanatban nem határoz másképpen a cettinjei kormány, akkor kilátástalan a nagyhatalmak fáradozása. Pedig a legnagyobb belső zavarokkal és zendülésekkel küzdő Törökországnak már nincsen sok ideje a várakozásra.

A leszerelés késedelmét most úgy Pétervárról, valamint Bécsből igyekeznek magyarázni. S ezekből a magyarázatokból, amelyek megnyugtató jellegűek, kiderül, hogy a leszerelés néhány nap múlva mégis meglesz.

Mai táviratainkat itt adjuk:

A békeközvetítés.

Elutasító a bolgár válasz.

Berlin, márczius 8. A „Vossische Zeitung“-nak jelentik Szófiából: A nagyhatalmak közvetítési ajánlatát ma tárgyalta a minisztertanács, miután a kormány érintkezésbe lépett a szövetségesekkel. A határozatot titokban tartják, csak annyi szivárgott ki, hogy a válasz majdnem visszautasító, bár a balkán-államok megköszönik a hatalmak jószolgálatát. Hangsúlyozni fogja a jegyzékben a balkán-szövetség négy kormánya, hogy minimális követeléseiknek elvi biztosítása nélkül nem léphetnek békétárgyalásokra és egyúttal felsorolják követeléseiknek minimumát. Nem ragaszkodnak ahhoz, hogy a határ a media-rodostói vonal legyen, de azt kikötik, hogy a két legdalmasabb ütközet színhelye Lüle-Burgas és Bunar-Hissar beletartozzék a hódított területbe. De a legfőbb követelés a hadikárpótlás, a melytől nem állnak el, bár az összegek meghatározását a nagyhatalmakra bízzák.

A nagyköveti értekezlet.

Berlin, márczius 8. A „Vossische Zeitung“ jelenti Londonból: A tegnapi nagyköveti értekezlet este négy órától félhétig tartott. Mivel a hatalmak közvetítői ajánlközükre választ nem kaptak, nem tettek további lépéseket a háború befejezésére. Diplomáciai körökben azonban remélik, hogy a balkáni szövetségek válasza megérkezik a legközelebbi értekezletre, amelyet sir Edvárd Grey a jövő keddre hívott egybe.

Az olasz külügyminiszter a helyzetről.

Róma, márczius 8. A külügyi költségvetés tárgyalása során a szenátusban San-Giuliano máriki külügyminiszter Camporeale herceg és Carafa szenátorok beszédére válaszolva kijelentette, hogy a kamarában február 22-én tett nyilatkozatához nincs sok hozzátenni valója. A hatalmak szívetelni igyekeznek a balkáni békekötést, hogy megszilárdítsák az európai békét. A londoni nagyköveti reünio munkálatai Grey államtitkár nemes ezélu és bölcs szellemü vezetésével már meghozták hasznos gyümölcseiket. Az adriai tenger egyensúlyát Olaszország és Ausztria-Magyarország kölesönös meg egyezéseinek lojális keresztülvitele biztosítja. A szövetséges kormányok között teljes meg egyezés és kölesönös bizalom áll fenn. Azt hiszi hogy Albániának oly határokat kell kápnia, melyek fejlődését és felvirágozását megkönnyítik. A Balkán a balkán népeké, ez a megoldás egyedüli formája, mely megfelel a nemzetiségi eszmének is. Gyakorlati keresztülvitele ugyan nehézségekbe ütközik, ezeket azonban kölesönös békülékenységgel el lehet háritani. A nagyhatalmak mindnyájan a Földközi tenger területi státusquójának föntartását kívánják. Caraf szenátornak az olasz-francia viszonyra vonatkozó megjegyzésére kifejti, hogy a viszony szivélyes és Jonnart francia külügyminiszternek a francia kamarában tegnap mondott beszéde Olaszországban ugyanazon baráti érzelmeket váltja ki. Biztosítja végül Camporeale és Caraf szenátorokat, hogy a román nemzeti védelemre vonatkozó kötelezettségeinek teljes tudatában van.

A leszerelés.

Megnyugtató jelentés.

Bécs, márczius 8. Semmi nyugtalanító momentum nincs abban, hogy a pétervári külügyminisztérium még nem adta ki a hivatalos nyilatkozatot a leszerelés elrendeléséről. A késelemlenek az az oka, hogy Oroszország olyan követeléseket támasztott az osztrák-magyar monarchia irányában a leszerelés mértékét illetőleg, amelyeket nem lehetett teljesíteni, de az ellentétek nem lényegesek és a meg egyezés nem késhet sokáig.

Folyznak a tárgyalások.

Köln, márczius 8. A „Köln. Ztg.“ jelenti Pétervárról: Bécs és Pétervár közt tovább folynak a tárgyalások. Ohajtották ugyan, hogy a tárgyalásokat a hónap 6-ikáig befejezzék, de az ügy bonyolultsága miatt ez nem történhetett meg. Ezért nem jelenhetett meg már a Romanov-jubileumra a várt nyilatkozat, amely azonban már a jövő hét elején várható.

Bécs, márczius 8. A „N. W. T.“ a legilletékesebb forrásból a következő információt kapta:

A leszerelés ügye csupán Oroszországra és az osztrák-magyar monarchiára tartozik, tehát az erre vonatkozó tárgyalások kizárólag Bécs és Pétervár között folynak, azokba más nagyhatalom kormánya nem avatkozik. Ami Albánia határait illeti, e részben a nagyhatalmak között vannak tényállások, mivel a berlini szerződés módosítása függ a határok megjelölésétől s ezért ugy határoztak a nagyhatalmak, hogy ez a kérdés a nagykövetségi reünio jogkörébe tartozik.

Legkésőbb hétfőn!

London, márczius 8. A „Daily Mail“ jelenti Odesszából: Híre jár, hogy az osztrák-

magyar és német határon álló csapatok leszerelését ma, legkésőbb hétfőn megkezdik.

A törökországi zavarok.

A török összeesküvés.

Konstantinápoly, márczius 8. A csataldzsai sereg harmincz tisztje állítólag a fővárosba jött és itt elrejtőzött. A rendőrség Sabah Eddin hercegrenek a palotáját, ahol a tisztok állítólag tartózkodnak, állandóan őrizet alatt tartja, hogy az összeesküvéket, mihielyt kiteszik a lábukat az utcára, elfoghassa. Sztambulban ismét lázító tartalmu plakátokat ragasztottak ki a mecsetekre. A hatóságok figyelme főleg egy titkos szektának a tagjaira irányul, melynek a programja állítólag az, hogy a szabadkőművesség ellen harcoljon és a vallásos érzelmeket megerősítse. A fővárosban megkettőztették a közbiztonsági intézkedéseket. A mai szelamlakra a rendőrség rendkívüli óvintézkedéseket tett, mert az a hír terjedt el, hogy a szultán fölvonulásánál nagy tüntetést akarnak rendezni a kormány ellen.

A tisztok tiltakoznak Drinápoly átengedése ellen.

Konstantinápoly, márczius 8. A csataldzsai tisztok tegnap gyűlést tartottak, amelynek az lett az eredménye, hogy manifesztumot küldtek a nagyvezérnek, a sejk-ül-izlámnak, a szultánnak és Juszuif Izeddin herceg trónörökösnek, amelyben azt mondják, hogy a hadsereg Drinápoly átengedését nem fogja túrni és hogy ezen az alapon hozott határozatoknak nem fog engedelmesskedni. A sztambuli mecsetekben a szofták folytonosan titkos gyűléseket tartanak.

Az intrikáló török hercegek.

Konstantinápoly, márczius 8. Vahid Eddin herceg a szultánhoz, aki vonakodik őt kihallgatáson fogadni, levelet írt, amelyben tiltakozik a rendőrségnek ellene, mint a császári ház tagja ellen fogatosított intézkedése ellen. A szultán nem felelt a levélre és felhatalmazta Mahmud Sefket nagyvezért arra, hogy az állam és az alkotmány biztonsága érdekében az összes biztonsági intézkedéseket megtegye. A komité köreibe azt követelik, hogy Vahid Eddin és Sabah Eddin hercegeket utasítsák ki és vigyék Kis-Azsiába.

Felfüggesztett napilap.

Konstantinápoly, márczius 8. Az Alem-dárt a nagyvezér ellen intézett cikke miatt felfüggesztették.

A harctéren.

Janina ostroma.

Bécs, márczius 8. Janina bevételéről Sreit görög követ egy újságírónak a következőket mondta:

— Janina helyőrsége tulajdonképpen negyven ezer emberből állott, de hétézer katona Ali Rizát basa tábornok vezetésével visszavonult észak felé, ugy, hogy mindössze harmincz-három ezer török katona esett fogságba. Esszád basa a város átadása után a görög trónörökös-től bocsánatot kért azért, hogy az Ali Rizát parancsnoksága alatt álló csapat megszegte a kapituláció föltételeit.

Athén, márczius 8. Janinánál táviróüszszeköttetést létesítettek. Az első távirat, amely ma a külügyminisztériumba érkezett, a trónörökösnek a görög csapatok élen való bevonulásáról szólt, ami a lakosság viharos lelkesedése közben ment végbe. Görög fogságba került a harczoló török seregen kívül hater ezer török sebesült és beteg katona is.

A janinai hadifoglyokkal együtt a görögök kezébe került összes török hadifoglyok száma most helvencjelenjegyzés szerinti számra. Ezenkívül azonban Epyrus egyes helyein, mint Konicza, Paramythia, Delvino, Argyrokastró, stb. környékén még körülbelül huszazet török katona létezik szétszórvva, akik előreláthatólag rövidesen szintén a görögök hatalmába jutnak. Illy módon a görög hadifogságban lévő törökök száma körülbelül száz ezerre fog rugni. A görög kincstár egyébként

a török hadifoglyok ellátására eddig már öt milliónál többet költött.

A szerb segítség Szkutarina!

Cetinje, márczius 8. A kormányt értesítették, hogy egy szerb expedíziós hadtest utban van Szkutari felé. Remélik, hogy a szerb sereg, mely körülbelül negyven ezer emberből áll, a hónap utolsó hetében a helyszínén lesz. Addig Szkutari előtt semmiféle komolyabb hadműveletet sem hajtanak végre.

Athén, márczius 8. A szerb expedíziós seregre csak egy részét hajózták be Szalonikiban, hogy Skutariba vigyék, a másik rész Durazzóban száll hajóra s ezek a csapatok az albániai helyőrségek megerősítésére valók, mert Albániában a bandamozgalmak aggasztó méreteket öltenek és féltő, hogy az albánok fellázadnak a szerbek ellen.

Szökni akar a parancsnok.

Szaloniki, márczius 8. Hasszan Akib basa, aki Szaloniki átadásával tett szert szomorú nevezetességre, mint egyszerű utas becsempészte magát az Uranos osztrák Lloyd-gözös fedélzetére, amelylyel felmés nélküli Konstantinápolyba akart utazni. A görög hatóság azonban megneszelték a dolgot és az osztrák-magyar főkonzulátus közbenjárásával a pasát visszavitték a szárazföldre.

Szobrot kap a görög trónörökös.

Athén, márczius 8. Pireusz város községtanácsa elhatározta, hogy Konstantin trónörökösnek a háboruban szerzett érdemei elismerésül lovasszobrot fog állítani.

A színésznő tolvajai.

— Budapest elfogták őket. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 8.

Még a mult hónapban, 18-án történt, hogy Diósy Nusi, az aradi színház primadonnájának az ékszerreit ellopták. A kár körülbelül 43.000 korona volt. A megindult nyomozás semmi eredményt nem tudott felmutatni. A művésznő insát, Gajdos Pált gyanúsították, de hamarosan kiderült az ártatlansága, bár előzetes letartóztatásba is helyezték. A budapesti rendőrség ma elfogta a tolvajokat.

Amikor már minden nyom esődöt mondott, abban az irányban kezdtek nyomozni, hogy kik laktak a házban. Rájött a rendőrség, hogy lakott a házban egy Tubity Ágnes nevü 29 éves cselédleány, akinek a szeretője Molnár Kálmán szobafestő. Ez az ember Gráczban másfél esztendő ült lopás miatt. Annál gyanusabb volt a dolog, mert Tubity Ágnes a lopás után hirtelen eltűnt Aradról. A rendőrség megállapította, hogy Molnár szobafestő február 19-én Szegedre utazott, előzőleg Aradon járt Tubity Ágnesnél. Se a leánynak, se a legénynek nem volt pénze. A leány okado-gatta és zálogba csapta ruháit, amelyekért 18 koronát kapott. Február 22-én visszajött Molnár Szegedről Aradra és másnap együtt utazott el a leánynyal.

Szegeden aztán azt is konstatálták, hogy Molnár az egyik ékszerésznél egy háromköves gyűrűből egykőves gyűrűt csináltatott, két követ pedig eladott ugyanott 800 koronáért. Az is kiderült, hogy Molnárnak Szegeden is van egy szeretője. Házkutatást tartottak a leánynál. Egy levelet találtak ott Molnártól, amelyben azt írta, hogy ne féljen a leány semmit, mert segíteni fog rajta. Most Budapesten a Hársfa-utca 26. szám. földszint 1. alatt lakik. A ezimet tartsa titokban.

A többi már gyerekjáték volt. A budapesti rendőrség hamar végzett vele. Két aradi detektívvel két pesti detektív elment a Hársfa-utca 26. számú házba, ahol nemcsak Molnárt és ennek szeretőjét, Tubity Ágnesét találták meg, hanem majdnem az összes ékszereket is, amelyeket egy dobozban helyeztek el az ágy alatt. Az elloptott ékszerekből mindössze csak az egy gyűrű hiányzott, amelyet Molnár Szegeden átalakított. Ezenkívül hiányzik még egy 4000 korona értékű

gyűrű, amelyet Molnár 1500 koronáért adott el Budapesten. Az 1500 koronából még 1080 koronát megtaláltak Molnárnál.

A tolvajokat a VII. kerületi kapitányságra vitték be, ahol mindketten beismerték a lopást. Innen azután a főkapitányságra vitték őket, ahol letartóztatták. Ugy Molnárt, mint Tubity Ágnest Aradra szállították.

Érdekes, hogy Molnárnak a szeretőjén kívül törvényes felesége is van Aradon. Tegnap megjelentek a detektívek Molnárné lakásán. Egy expresszlevelet találtak nála, melyet az asszony Budapestre címzett a férjének, melyben megírta, hogy tudakozódta felőle, de ő mindent tagadott. A rendőrség a gyanúok alapján Molnárnét késő este letartóztatta.

Titok két öngyilkosság körül.

— Egy fiatal leány tragédiája. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, március 8.

A mai számunkban már megírtuk, hogy Stichelutner György dohánygyárában segédtiszt amerikai párbajt vívott és pár nappal ezelőtt agyonlőtte magát. Tegnap éjszaka ugyanabban a gyárban, ahol ő pár hónappal ezelőtt dolgozott, egy fiatal leány vetette el magát az életét a magától értetődik, hogy az emberi fantázia kapcsolatot keresett a két eset között és hamarosan szenzációs mesével szolgált. A romantikának persze erős része van a dologban. A leány szeretője volt a fiúnak s a világ most egyszerre hideg lett neki. Ezért menekült a szerelme után a halálba. Ezek a híresztelések több lapban is hiteltel találtak, pedig az igazság egészen más. A fiatal leány családi okok miatt hagyta itt az életet, de az ideg-zete is nagyon megrongált volt, beteges és ideges teremtés, aki már tizenkét éves korában öngyilkosságot követett el, mert megunt az életet.

Az öngyilkos: Jakobovics Róza 18 esztendőes dohánygyári munkásnő. Már évek óta rossz viszonyban élt az anyjával. Az apja már régen meghalt. Pár évvel ezelőtt lépett a dohánygyár kötelekébe és ekkor elhagyta anyja újpesti Mederiteza 5-ik szám alatt levő lakását és Pinkovszky Nándornéhoz költözött. Ranolder-utca 32-b. sz. alatti lakásába. Az anriát csak nagy ritkán látogatta meg. Egy hónappal ezelőtt szintén kiment hozzá, nagyon izgatottan jött haza és sirva panaszkolta el, hogy az anyja meghalt, már egészen árva. Megesínáltatta a gyászruhát is és azóta gyászolt.

A dohánygyárban a munkásleánnyal együtt dolgozott Kaczeli Ferenczné, egy szegény munkásasszony. Néha beszélgetett vele a leány, de rendszeren kerülte a társaságát. Csak most derült ki, hogy rokonok voltak. Az öreg asszony, amikor látta, hogy a leány gyászol, társnőitől megkérdezte, hogy kije halt meg. Megmondták. Erre elkezdett jajvesszőkkelni, kétségbeesetten kiabált:

— Jaj, jaj, a sógorasszonyka meghalt, meghalt...

Másnap azonban délután beállított a közös terembe és hatalmas botrányt csapott. A leányt mindennek leszádta, erősen kifakadt:

— Hiszen az anyád el nem halt meg, csak te akarnád, te, te, utolsó leány... Persze a persely miatt...

Nagy botrány támadt, mindenki felzudult, hogy a leány megtagadta az anyját. De ő nem engedett, folyton hangoztatta:

— Nem igaz, meghalt, igenis meghalt...

Az asszony se hagyta magát:

— Hiszen a két szememmel láttam... A persely-ügyet is tudom, csak hallgas, te főmadár...

Most már egy nyugodt percze se volt tovább a leánynak, a esunya tette miatt mindenki megbárgadott rá, már-már bojkottálták. Erre az izgatáshoz fordult orvoslásért. A botrány már nagy hullámokat vert föl, hogy hamarosan lecsillapítani nem lehetett. A leány ekkor telefonon az anyja, anyósa nevében felhívta a szállásadónőjét és biztatta, hogy csak bizzon a leányban, ő majd bizonyítékot szolgáltat neki.

Pinkovszkynében azonban már fölébredt a gyanú és elment az Alföldi-utcai menhelybe, ahol idősb Kaczeli Ferenczné, aki állítólag telefonált, szakácsnő. Kaczeliné azonban nem tudott semmit a dologról, annál is inkább, mert a leány anyjával tegnap beszélt. A két asszony együtt ment a Ranolder-utca felé és Jakobovics Róza megpillantotta őket. Erre szaladt föl az emeletre és levette magát a kövezetre.

Ennyit mondtak el a leány közvetlen környezetében. A pletyka azonban erősen tartja magát, a lakásban csak annyit ismernek be, hogy egy-kétszer hazakieért a szép Rózát az öngyilkos fiatalember. Stichelutner bátyja szintén czáfolja az eset újabb fordulatát és azt állítja, hogy a hír már előbb jutott el a gyárba, így tehát már régebben megtörtént volna az öngyilkosság, ha a dolog mögött tényleg szerelem húzódott volna meg.

A titok tehát egyelőre titok marad.

Pesti komédiák.

Tilos, tilos, tilos...

Az új házszabályok szerint a képviselőnek semmi sem szabad és minden tilos. Technikai okstruktúrákat ezentúl még vizsgázott technikusok sem rendezhetnek. Inditványról csak két szóval beszélhet. Törvényjavaslatokhoz csak négy képviselő szólhat hozzá. A költségvetést naponta nyolcz óra hosszat tárgyalják. Harmincz percenél tovább senki sem beszélhet. Az elnök a rendezvarót kivezeteti. Akit jegyzőkönyvi megróvás ér; száz koronát fizet. A kitiltás esetén mindennapra 20 koronát levonnak a képviselő díjából. Ha a kitiltott képviselő visszatér a Házba a kitiltás ideje alatt, ezért minden esetben 500 koronát vonnak le a tiszteletdíjából.

(Tilos, tilos, tilos)
Obstruálni a Házban!
(Szabad, szabad, szabad.)
Ha mincenenek is százan
Hátározathozni.
S ki bajt mer okozni,
Azt szabad rendőrral kifogni.

(Tilos, tilos, tilos)
Félórán túl beszélni,
(Szabad, szabad, szabad)
Ugy rekordot elérni,
Mert a beszéd több lett,
Ha nem mondják többet
A magánhangzókat. Ez az ötlet!

(Tilos, tilos, tilos.)
Ami eddig lehetett.
(Szabad, szabad, szabad)
Venni mély lélekzetet,
Szabad járn-kelni
És nagyokat nyelni,
Szabad Riviérán is telelni.

(Tilos, tilos, tilos)
Bejönni, ha kidobták!
(Szabad, szabad, szabad)
Enni tojás-rántottát,
Ejzhet egy könyvescseppet,
Alát megbüntettek
S a sóhivatalnál kesereghet

(Tilos, tilos, tilos)
Félteni e szent hazát.
(Szabad, szabad, szabad)
— Ha szólni kíván a szád —
Elmondani nyomba
Be a telefonba
A beszéded, mely „így lesz elmondva“

(Tilos, tilos, tilos)
Leszavazni a kormányt.
(Szabad, szabad, szabad)
Kigombolni a dolmányt.
S megpukkadni annak,
Kit így gondok marnak:
Minek is születünk oh magyarnak!
Fakir.

Óriási dinamitrobbanás.

— Három hajó pusztulása száz halottal. —

Budapest, március 8.

Amerikai rövid híradás után megemlékeztünk a Baltimore-i kikötőben történt óriási dinamitrobbanásról. Az újabb részletek réncégeket tárnak fel erről a szörnyű posztuláról. Három hajó pusztult el, házak omlottak össze és már az eddigi hozzávetőleges megállapítások szerint is száz halottja van a szörnyű katasztrófának. A részleteket itt adjuk:

Newyork, március 8. A baltimorei kikötőnek keleti partján horgonyoztak azok a szállító hajók, melyeken a Panama-csatorna építéséhez szükséges dinamitot szállítják. A dinamit kis faládákban és apró hordókban volt felhalmozva a parton, ahonnan szerezsen munkások keskeny pallón át a pontonra s innen a hajóra vitték a veszedelmes portékát. Természetesen minden elővigyázati intézkedést megtettek, nehogy valami szerencsétlenség történjék, senki idegent nem bocsátottak a rakodóhely közelébe, a munkásoknak szigorúan tilos volt a dohányzás, fegyveres örök czirkáltak a parton s maguk a kikötő tisztviselői felügyeltek a berakodásra. Mégis hiába való volt a nagy óvatosság. A pontonra vitt dinamitos hordók egyike felrobbant és pár pillanat alatt irtóztató katasztrófa pusztított a kikötőben. A pontonon felhalmozott dinamitos ládák és hordók az első robbanás után szinte egyszerre robbantak fel. A detonáció és nyomában a földrengés olyan erejű volt, hogy a kikötő tömör gránit falai leomlottak, házak összedőltek, a falak nagy távolságban is megrepedeztek és a delavari képviselőházból rémülten rohantak ki a képviselők, azt gondolva, hogy földrengés pusztít körülöttük.

A felrobbant dinamitos hordók a legvöbbe repültek és ráhullottak a közelben levő hajókra. Az Alum-Chine nevű angol hajó és a robbanás helyétől vagy száz méternyire horgonyzó Jason nevű amerikai hajó fedélzetére, mint a gránit hullott a sok dinamitos hordó. Mire eloszlott a robbanás füstje, a két hajóból már csak roncsok maradtak a tenger színén. Pár pillanat alatt elmerült a két hajó s kavargó víztölcsér forgott fölöttük. Jó messzire horgonyzott az „Atlantic“ amerikai szállító hajó. Ebben is rémes pusztítást végzett a robbanás. A fedélzetére hullott dinamitos hordók lesodorták a kéményeket és borzasztó réseket ütöttek a hajó testén.

Háromszáznegyven tonna dinamit robbant föl. Az angol hajó kapitánya és huszonnégy matróza, a hajó egész személyzete elpusztult. Az Atlantic lehulló kéményei szintén több matrózt agyonütöttek. Hozzávetőleg száz halottja és rengetek súlyos sebesültje van a katasztrófának, akiknek nagyrésze néger munkás. A detonáció után, amely megingatta Baltimore felhőkarcolóit, kéményeket döntött le és házakat omlasztott össze, még sokáig forrott a tenger vize s a hullámok olyan magasra csaptak, mintha orkán állt volna fölöttük.

Newyork, március 8. Újabb jelentés szerint a baltimorei katasztrófa sokkal súlyosabb volt, mint ahogy hitték. A halottak számát százra becsülik. Kétszáz ember megsebesült, köztük ötven halálosan.

Berlin, március 8. Newyorkból jelentik Berlinbe a „B. Z. am Mittag“-nak: A baltimorei robbanási katasztrófa okát már megállapították. Egy raktári munkás a ládák átrakásánál használt kampós vasat túlságosan erősen vágta a dinamittal teli ládába, amely nyomban felrobbant. A gőzös és a bárka, amelyen a dinamitot szállították, nyomban elsüllyed. A robbanás ereje akkora volt, hogy a házak megrendültek és az emberek a térsáikból a szabadba menekültek, mivel azt hitték, hogy földrengés van.

AZ „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.
A szerkesztőség telefonja 796.
A kiadóhivatal telefonja 788.

UJDONSÁGOK.

A szegedi tarhonya.

* * *

A szegedi kubikos magyarnak, ha füles serpenyőjébe sója, paprikája és tarhonyája kerül, már nem fél az éhhaláltól. Vizzel felfőzve is olyan tápláló levest készíthet, hogy a munkát is kibírja. A szalonna, krumpli, hagymajárlékokkal meg már akár levesnek, akár sűrű tésztafőzeléknek olyan izletes ételeket teremt elő akár az országot szélén, puszták mélyén vagy az erdei vadonban is, hogy — magyar mondás szerint — a püspök is megeheti az ilyen jóízű ételt.

Az utrakelt, vagy a városától távol foglalatostkodó szegedi kismagyarnak tarisznyájából soha nem is hiányzik az aranyárga szemű, csörgő száraz tarhonya, amelyet a „szegedi“ menyecskek lyukas rostán át, cseresznyemag- és rizskásaszem nagyságában, kevés tojással gyurt tésztaból házilag gyártanak. Ez a napon szárított aczéloskemény tészta évekig eltartható s már egy maréknyi belőle több ember részére elegendő levesnek. Természetesen, mert magyar gyártmány, sem másvidéki munkásnépünk, sem a katonaságunk nem méltányolták idáig a könnyen szállítható és kezelhető szegedi tarhonya tápláló értékét.

Azonban most már remélhetjük, hogy felderül a jobb szerencse a szegedi tarhonyára; ugyanis élelmes amerikai üzletemberek karolták fel a szegedi tarhonya sorsát. Abból a piros papucos, fekete selyemkendővel hátrakötött kontyu, remek magyar, dolgos fajtából három telivér „szegedi“ asszonyt szerződtek el Newyorkba, hires mestereit a tarhonyacsinálásnak, akik odakint — ropogós dollárok ellenében — az Astorszálló részére fognak tarhonyát gyártani... Kis dolognak látszik ez, de mint derék szegedi népünk életrealóságának a jelét, örömmel jegyeztem ide.

M. P.

NAPIREND: Naptár. Vasárnap, márczius 9. Róm. kath.: E. 5. Judica. Prot.: E. 5. Francz. Görög-ország: február 24. F. Vajhagyó v. Zsidó: Adar 30. A nap két reggel 6 óra 28 perczkor, nyugszik délután 5 óra 55 perczkor. A hold két este 7 óra 1 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 33 perczkor. A miniszterek nem fogadnak. **Muzeumok:** Nemzeti Muzeum összes tárai 9—12-ig, Erzsébet Muzeum 9—1-ig., Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Földtani Muzeum 10—1-ig, Gyermek-tanulmányi Muzeum 9—12-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Tanszer Muzeum 9—12-ig. **Képtárak:** Ferenczy Károly gyűjteményes kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. Gusztáv Klimmt és a Bund oesterreichischer Künstler kollektív kiállítása a Művészházban (Szegfű-utca 4., volt Zichy-muzeum), nyitva 10—3-ig. Belépődíj 1 korona. A Szépművészeti Muzeum összes tárai, nyitva 10—2-ig.

HÉTFŐ: márczius 10-én. Róm. Kath.: 40 vértanu. Prot.: Filemon. Görög-ország: február 25. Taráz. Zsidó: Veadar 1. A nap két reggel 6 óra 26 perczkor, nyugszik délután 5 óra 56 perczkor. A hold két este 7 óra 14 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 39 perczkor. A miniszterek nem fogadnak.

— **Beteg hercegnő.** Bécsből jelentik: Ziza pármái hercegnő, Zita főhercegnő huga közép-fülgyuladásban szenved. Két nap előtt egy bécsi szanatóriumban megoperálták. A szerencsét műtét után a hercegnő állapota javul.

— **Husvét Rómában.** A márczius hó 15-én induló olaszországi kékutazásra kellő számú résztvevő jelentkezett és pedig: Finka Gyula és neje, Fodor Mihályné, Ivanits Izidor, Ivanits Lenke és Mária, Kelemen Adolf, Klingele Melina, Könes Géza és neje, Kristofolletti István és neje, Larcher Gusztáv, Simonovics Béla, dr. Takáts Manó, Várady Gyula. A jelentkezéseket ennélfogva a holnapi nappal lezárják és ezentul már csak távirati (Sürgönyezim: Menetjegyiroda, Budapest) vagy idejekorán történő személyes bejelentések (Vigadó-ter 1.) vehetők figyelembe.

— **A Romanovok ünnepe.** A Romanovok jubiláris ünnepének részleteiről ma a következő részletekről kaptunk Pétervárról távirati értesítéseket: A téli palotában lefolyt fogadás alkalmával a pétervári kormányzó és vidéki lakosságának küldöttsége is tisztelgett, melynek szónoka beszédét így fejezte be: Életünk az uralkodónak van szentelve. Az első hívásra mint sűrű fal állunk fel, készen az uralkodóért, családjáért és hazánk dicsőségéért életünket feláldozni. Miklós csár hozzálépett a szónokhoz és megölelte, mire a jelenlévők hurra-kiáltásokban törtek ki s az orosz himnuszt énekelték. A falusi lakosság követeinek fogadásakor a csár beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy örömmel látja a követeket, mint a haza többi képviselőit, akik istenfélelemben, a csár és az ország iránti szeretetben és a trón iránti hűségben nevelkedtek. Adja az ég, hogy ez mindig így maradjon.

— **Hornig püspök betegsége.** Báró Hornig Károly veszprémi bíboros püspök állapotában még mindig nem állott be jelentékenyebb változás. A bíboros főpap egyre küzd makacs betegségével és időközönként lázrohamaik vannak. Az egyház-fejedelem dr. Boross Ernő főorvos gyógykezelése alatt áll, aki reményt fűz felgyógyulásához. A bíboros főpapot a napokban meglátogatta dr. Csernoch János hercegprimás, de kivülről más látogatót nem bocsátottak hozzá. Állandóan mellette van azonban oldalkanonokja és titkára, akiknek az utján maga kormányozza egyházmegyéje ügyeit.

— **A német trónörökös vasuti kalandja.** A német trónörökösnek Hallén keresztül utaztában ma érdekes kis vasuti kalandja támadt. Míg ugyanis felesége a berlin—frankfurti vonat szalonkocsijában maradt, a trónörökös kíséretének néhány tagjával a vonat tulsó oldalán leszállt, hogy a szabadban kis mozgást tegyen. A vonat azonban hirtelen elindult, mielőtt a trónörökös felszállt volna. Az utolsó pillanatban még meg lehetett állítani a vonatot. A trónörökösnek a lokomotív mögött levő podgyászkoosiba kellett föl szállnia és az egész vonaton végigmenve, juthatott el a szalonkocsiba, amely a vonat utolsó kocsija volt.

— **Munkapárti alelnök és a szocialisták sztrájkalapja.** Dániel Gábor v. b. t. t., a nemzeti munkapárt alelnöke érdekes vonatkozásba jutott most a szocialistákkal, a véletlenség szeszélye folytán, történt ugyanis, hogy Busch Gyula és Kándó László festőművészek még szerdán éjszaka egy briliáns mellűt találtak az Andrássy-uton. Az ékszer bevitték a kapitányságra és jegyzőkönyvbe vétették, hogy ha a szerencsés tulajdonos jelentkezni fog, közöljék vele, hogy a megtalálókna szánt jutalmat ők a szocialdemokrata párt sztrájkalapjának ajándékozzák. A tulajdonos jelentkezett is, Dániel Gábor, a munkapárt alelnöknek személyében, aki tudvalevőleg egyáltalán nem rokonszenvez a szocialistákkal. Az ékszer Dániel Gábor felesége vesztette el s a több ezer koronát érő mellűt, miután a tulajdonjogot annak módja szerint igazolták, Dániel Gábor ma délelőtt át is vette a rendőrségen. Átvette és a megtalálók számára — egy fillért sem tett le a kapitányságon. Ki is jelentette, hogy a becsületes megtalálókna — a szokástól eltérően — nem ad semmit, mert elvi álláspontjánál fogva még így, közvetve sem támogathatja a szocialisták sztrájkmozgalmát.

— **Báró Wodianer Albert halála.** Báró Wodianer Albert belső titkos tanácsos, nagybirtokos, a főrendiház tagja ma délután hosszas szenvedés után Budapesten meghalt. Báró Wodianer Albert 1834. márczius 1-én Budapesten született, középiskoláit Pozsonyban, jogi tanulmányait a bécsi egyetemen végezte. Hőtszer volt országgyűlési képviselő. Háromszor az érsekújvári, négyszer pedig az oraviczai kerületben. A legelső delegációtól kezdve egészen 1904-ig mindig tagja volt a delegációnak, huszonhét éven át pedig háznapja. A magyar bárói méltóságot 1874-ben kapta. 1898-ban a király titkos tanácsosa nevezte ki. A főrendiházban a naplóbiráló és pénzügyi bizottságnak volt tagja.

— **Gorkij Maxim is hazamehet.** Az általános amnesia folytán, melyet a csár a Romanow-ház jubileuma alkalmából adott, Gorkij Maxim is visszatérhet hazájába, ahonét bebörtönöztes után száműzték. Gorkij száműzetése után rövid ideig Amerikában időzött, majd Capri szigetén telepedett le, ahol egy pompás villában lakik feleségével együtt.

— **A nagybeteg excsászárné.** Nizzai jelentés szerint Eugénia excsászárné, aki nemrég épült föl betegségeiből és aki most érkezett meg Cap-Martinbe, ott súlyosan megbetegedett. A császárné utközben meghűtötte magát és most aggasztó lett az állapota.

— **Kossuth halálának évfordulója.** A budapesti egyesült asztaltársaságok központja Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából, márczius 23-án ünnepélyesen koszoruzza meg a szent sírt. Hogy a főváros polgársága méltóan fejezhesse ki kegyeletét, felhívják az asztaltársaságokat és testületeket, hogy vegyenek részt a kivonulásban. A résztvevőt kéri mielőbb bejelenteni Koltai Pál címére, Ráday-utca 52. — A szövetkezett ellenzék Kossuth Lajos halálának évfordulóját kegyelettel fogja megünnepelni. Márczius 20-án, csütörtökön délelőtti 11 órakor a szövetkezett ellenzék pártok részt vesznek a Deák-téri evangélikus templomban tartandó gyászistentiszteleten, onnan pedig kivonulnak a kerpesi-uti temetőbe, ahol a szövetkezett ellenzék pártok nevében Ráth Endre országgyűlési képviselő tesz le koszorút Kossuth Lajos sírjára. A szokásos gyászlakomát, mint hogy az évforduló napja husvét nagyhetének csütörtökjére esik, egy héttel később, márczius 27-én délután félhárom órakor fogják megtartani a Royal-szálló nagytermében. A lakomán az ünnepi beszédet az ellenzék pártok megbízásából Bottlik István országgyűlési képviselő mondja. E lakomára az ellenzék pártok kültagjait és a különböző pártszervezeteket is meghívják.

— **A szász király látogatása.** Drezdából jelentik: Frigyes Agost király márczius 12-én két napi tartózkodásra Bécsbe jön, hogy szokása szerint az idén is rövid látogatást tegyen nővérénél, Mária Jozefa főhercegnőasszonynál. A király visszautaztában Salzburgban meglátogatja Alice főhercegnő toszkániai nagyhercegnőt.

— **A pápa gyengélkedik.** Rómából jelentik: Lapjelentések szerint a pápa meghűlt és ezért orvosi tanácsára nem tartja meg rendes kihallgatásait.

— **A német császárné köszönete a magyar nőknek.** Még élénk emlékezetünkben van az a vasuti katasztrófa, amely a múlt hó közepén a medgyesi állomás közelében történt, ahol egy gyorsvonat, melyhez a román király látogatásáról hazatérő Eitel Frigyes hercegnék, Vilmos császár harmadik fiának termes kocsija is csatoiva volt, nekiment egy tehervonatnak. A hercegnék szerencsére semmi baja nem történt. Az országos nőképző egyesület választmánya buzgó elnökének, Rudnay Józsefnének indítványára elhatározta, hogy üdvözlő iratot küld Augusta Viktória német császárnénak, melyben örömet fejezi ki a szerencsés megmenekülése fölött, egyben pedig mély sajnálatát fejezi ki, hogy ez a vasuti baleset éppen Magyarországon történt. A levelet elküldték Szögény-Marich László gróf berlini osztrák-magyar nagykövethöz, aki azt a császárnéhez juttatta. Augusta Viktória császárné megbizta Fürstenberg gróf budapesti osztrák-német főkonzult, hogy Rudnagnénak és az egyesület valamennyi tagjának fejezze ki szívélyes köszönetét.

— **A henningsdorfi merénylet izgalmi.** A henningsdorfi automobil-merénylet, melyről részletesen megemlékeztünk, az egész Németországban nagy izgalmat keltett és most sokat vitatkoznak azon, hogyan lehetne megakadályozni hasonló eseteket. Az óvatos berlini rendőrségnek eszébe jutott az is, hogy a merényletnek ez az aránylag könnyű, azonban veszedelmes formája példát mutathat esetleg a Németországban tartózkodó anarchistáknak, akik nagyon jól tudják, hogy Vilmos császár sűrűn szokott automobilon utazni. A rendőrség ezért úgy intézkedett, hogy ezentul valahányszor a császár automobilon kirándulást tesz, mindig egy rendőrségi automobil menjen a császár kocsija előtt bizonyos távolságban, nehogy az utón kifeszített drótok a császár automobilját ériék. Érdekes, hogy a merényletnek az a módja, ahogy a henningsdorfi gonosztevők eljártak, már évekket ezelőtt le volt írva egy német regényben, amelynek Strobl Karl brünni író a szerzője.

— **Nyugalmozott vezérőrnagy.** A király elrendelte altorjai Altorjay Imre vezérőrnagynak saját kérelmére leendő nyugállományba helyezését s ez alkalomból neki az altábornagyi ezimet és jeleget díjmentesen adományozta s ezenfelül megparancsolta, hogy a legfelső megelégedés kifejezése neki tudtul adassék.

— **Haertel Lujza** Budapesten. Haertel Lujza ma délután a kolozsvári gyorsvonattal Budapestre érkezett. Czegléd körül kiment az elsőosztályú fulkéből, odaállt az ablak mellé. Néhány percz múlva a folyosó tele lett utasokkal. Csak ekkor tudták ugyanis meg, hogy a leány Haertel Lujza. A kalauz ugyanis fontoskodva mesélte el, hogy önagsága menetigazolványán az áll: „Haertel Lujza, alezreds leánya.” Haertel Lujzát cseppet sem zavarta a kíváncsiak tekintete. Budapestig nem ment be a folyosóról anélkül, hogy csak egy pillanatra is ránézett volna a kíváncsi emberekre. A nyugati pályaudvaron valóságos ovációt rendeztek a fiatal leálynak, akit egy vezérkari százados — valamelyik hozzátartozója — várt. Megálltak az emberek a perronon, néhányan éljenek is, míg azután Haertel Lujza kísérelével fel nem szállt egy kocsira.

— **Elsülyedt a Calvados.** Konstantinápolyból jelentik: Később érkezett jelentések szerint a Calvados gőzös teljesen elsülyedt. Mintegy 150 utas megmenekült, körülbelül 200 a vízbe fullt. Néhányan megfagytak. A menekültek jelentékeny része sebesült és beteg.

— **„A részeg kappan . . .”** Ez a groteszk historia jellemző a mostani viszonyokra. A IV. kerületi kapitányság botrányos részegség czinán százötven korona pénzbüntetésre ítélte **Bittó** Károly vasuti tisztviselőt. A rendőri jelentés szerint Bittó részegen végiggrázdálkodta a Kossuth Lajos-utcát.

— **Éljen Tisza István!** — kiáltozta folyton és aki nem akart vele egy véleményen lenni — és persze nagyon sokan voltak ilyenek — azt leköpte.

Végül rendőrkézzre került és a kapitányságon így mutatkozott be:

— **Én vagyok a részeg kappan!**

Ezért ítéltek el. Ez azonban igazán nem érdekes. Bittó megfelelebbezte az ítéletet. A felebbzés ma érkezett be a főkapitányságra, dr. **Kiss** István rendőrfogalmazóhoz. A terjedelmes beadvány történelmi nevezettségű passzusa így szól:

„Tisztelettel kérem a felmentésemet, mert botrányos részegségemnek nemes intencziói voltak. Azon a napon történt, amikor gróf Tisza István párbajt vívott gróf Széchenyi Emillel. Amikor meghallottam, hogy Tisza nem sérült meg, nagyon fellekesültem és gróf Tisza István tiszteletére, az ő egészségére, a sárgea földig leittam magamat. Remélem, hogy a rendőrség méltányolja ezt a körülményt és megcsúsmisíti a kapitányság ítéletét.”

— **Bolgár diákok Pierre Lotti ellen.** A világ híres **Pierre Lotti** francia író körül érdekes diáksztrájk támadt. A szófiai gimnáziumok egyikének nyolczadik osztályában a tanulók egy órai sztrájkot rendeztek, mert a francia nyelvtanár **Pierre Lotti** egyik művének fordítását rendelte el. A tanulók kijelentették, hogy Pierre Lotti műveit nem olvassák, mert ez a francia író több művében gyalázta a bolgárokat. Azt kívánták, hogy a tanár más feladatot adjon nekik. Miután a tanár vonakodott kérésüket teljesíteni, a tanulók elhagyták a termet és csak a következő órára jelentek meg újra.

— **Gyilkos baka.** Szekesfehérvárról jelentik: **Bozsoki István** 69. gyalogezredbeli tartalékos katonája ma az utcán szováltatásba elegedett a békésen haladó **Kovács János** munkásba, melynek folyamán **Bozsoki** szuronyával oldalba szurta **Kovácsot**, akit haldokolva szállítottak a kórházba. A katonát letartóztatták.

— **A botörő lelkiismerete.** Az érsekújvári fenczrendi zárda főnöke, **Zányi Frigyes** a reggeli mise végeztével, kinyitván az oltárszekrényt, megdöbbenve vette észre, hogy a templom értékes ereklyeként őrzött szentségtartóját, mely előző este még helyén volt, ellopták. A zárda azonnal jelentette a templomfosztást a rendőrségnek, mely nyomozást indított a tettes kézrekerítésére. Tegnapra megkerült a szentségtartó. A nyitrai főreuzrendi zárda kapusának adta át egy elég jó megjelenésű férfi azzal, hogy vigye fel a zárda főnöknek, a templomnak ajándékozza. A zárda főnöknek gyanus volt ez a roppant szerény templomi meczénás, le is küldte a portást, hogy hívassa fel, de mire a portás visszajött, az ismeretlen férfinak már hült helye volt.

— **Akik bárók akarnak lenni.** Prágából jelentik: A magas hivatalnoki és tiszti körökben nagy elégedetlenséget kelt, hogy az udvarnál szakítottak azzal a régi szokással, amely azzal járt, hogy a Vaskorona-renddel kitüntetett tisztek és hivatalnokok bizonyos idő múltán megkapták a bárói, illetőleg a lovagi rangot. Az érdekelték felségfolyamodványt akarnak benyújtani e részben.

— **Orosz határőrök osztrák földön.** A galicziai Zary határközségben, **Krzeszowice** közelében az orosz határőrtörzék egy szőkevényt üldözött, aki egy paraszt házába rejtőzött. Az őrtörzék nem törődött azzal, hogy Zary már osztrák terület és a faluba hatolt, hogy a szőkevényt letartóztassa. Az esetről azonban a faluból azonnal értesítették a csendőrséget, amely az egész orosz őrtörzékot letartóztatta.

— **Királyi gyóntatónő.** Általánosan ismert dolog, hogy a czár egyuttal legfőbb papja is óriási bírodalmának. Ugyancsak ismeretes az is, hogy **Vilmos** császár tengeri utazásain vasárnaponként gyakran maga lép az egyházi szőszékre és vendégeinek meg matrózainak maga magyarázza az evangéliumot. Csak kevesen tudják azonban, hogy **György** angol király egy londoni templom papja és bármikor joga van ott istentiszteletet tartani. Az angol lapok ezzel kapcsolatban most az olasz királynénak papi ténykedéséről írnak, amely azt mutatja, hogy a királyné milyen vallásos. Nemrég nagy építészeti átalakítások történtek a **Quirinalban** és eközben egy munkás lezuhant az állványról és haldokolva terült el a földön. A királyné véletlenül szemtanuja volt a szerencsétlenségnek és segítségére sietett a munkásnak, aki fején borzalmas sebből vérzett és hörögve papot kért a föléje hajló királynétől. A királyné azonban látta, hogy a szerencsétlen ember már legfeljebb csak néhány perczig élhet, amely idő alatt lehetetlen lett volna hozzá papot hívni, tehát gyors elhatározással elküldte az összes ott levőket és felszólította a munkást, hogy önjön meg önkéi. A munkás engedelmességet és miután meggyónt, a királyné megadta neki az abszoluóciót. Néhány percz múlva a munkás meghalt. A Vatikánban, ahová az eset híre eljutott, a királyné nagyszerű tette, amelylyel egy haldoklónak élete utolsó perczeiben vigasztalást nyújtott, általános örömet keltett. Hogy ez a megható történet igaz-e, azért az angol lapok felelősek. **Miklós** király szép leányáról azonban köztudomás, hogy igen gyakoriak az olyan impulzív eszelekedetei, amelyek jószívűből és emberbaráti szeretetéből fakadnak, tehát a dolog hihető.

— **Egy halászhajó katasztrófája.** Kopenhágából jelentik: Az admirál **Togo** halász gőzös tegnap este a déli parton a nagy vihar következtében zátonyra jutott. A hajó huszonöt főnyi legénységét a hullámok a tengerbe sodorták és egyetlenegy ember sem menekült meg.

— **A világ leghosszabb alagútja.** Pétervárról jelentik: Az orosz kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Kaukázus hegyység alatt alagutat fúr és ezáltal összeköttetést létesít **Wladikawkasz** és **Tiflisz** közt. **Wladiskawkasz** és **Tiflisz** légvonalban 200 kilométernyire van egymástól, ha azonban most egyik városból a másikba akar valaki eljutni, 1500 kilométernyi utat kell megtennie. Az alagutat 23.5 kilométer hosszúra tervezik; ez lesz tehát a világ leghosszabb alagútja. Oroszországra ez az alagut nemcsak gazdaságilag, bir nagy jelentőséggel, hanem politikailag is, amennyiben Északperzsia megközelítése nagyon meg lesz könnyítve.

— **Szegedi tarhonyacsínáló asszonyok Newyorkban.** Szegedről azt az érdekes hírt jelentik, hogy a **Cunard-Linie** hajósvállalat fiemei ügynöksége arról értesítette a szegedi polgármestert, miszerint a szegedi özvegy **Török** Antalné, **Rózsa** Pálné és **Bálint** Illésné, ez utóbbi a kilenczesztendő **József** fiával **Fiuméből** a **Karónia** hajóval Newyorkba utaztak. A három szegedi asszonyt az **Astor-szállók részére tarhonya készítése céljából szerződötték.** A szegedi paprika és halpaprikás után ime most egy másik szegedi különlegesség, a tarhonya indul el világhódító útjára. A három asszony közül **Rózsa** Pálné 31 éves, özvegy **Török** Antalné 60 éves és **Bálint** Illésné 27 éves. Mind a hárman tagbaszakadt, piros pozsgás asszonyok, kik csakis magyarul beszélnek és szegediesen, de a tarhonyakészítést mesterileg értik. **Bálintné** azért viszi magával a fiát, nehogy az idegenben agról szakadt nőnek nézzék . . .

— **A pupos legény rémtette a temetőben.** Érsekújvár közelében rémes, bestiális merényletre vetemedett egy rabviselt pupos legény. **Paluska** Dezső naszvadi legény most szabadult ki a nyitrai fegyházból, ahol hét hónapot ült, mert egy legényt lészurt. Ez a förtelmes külsejű, kis pupos emberke állandó réme volt a falunak. Tegnap este jött haza Naszvadra, utközben találkozott az ötéves **Tóth** Lujzával. A kis leányt öibe kapta és elvitte a falu szélére, a temetőbe. Bent a sűrű akácokban meztelenre vetkőztette és meggyalázta. Miután állati vágyát kielégítette, **bicskájával végighasította az altestét, felmetszette a hasát és beleit félredobta.** Aztán tüzet rakott és öjfölig áldozata mellett nyugodtan aludt. Ekkor feikelt, belopódzott a faluba, felfeszítette a fogsztási szövetkezet boltjának kirakatát, de csak két narancsot vitt el. Feltörte a **Mária-kápolna** perselyét, a pénzt elitta a korcsmában. Reggel felfedezték a rémes gyilkosságot. **Paluskát** letartóztatták. A nép meg akarta lincselni. Arra a kérdésre, miért választotta állati vágya kielégítésére a csöppseget, így felelt:

— Nyomorult ember vagyok, más nem akadt utamba . . .

Érsekújvári jelentés szerint **Paluskát** ma délelőtt erős csendőri fedezettel átszállították a komáromi ügyészséghez, hol gyilkosság büntelése, erőszakos nemi közösülés és lopás büntelése miatt foglalkoznak. Ezenfelül addigra alkalmasint bevallja, hogy negyedéve ő gyújtotta fel a falut, mert ezzel is a naszvadi pupos falurémét gyanusítják.

— **Gyilkosság a tanyán.** A nagylaki tanyán rémes gyilkosság történt. **Luczai** István nagylaki gazda tanyáján szolgált **Jancsik** György 20 éves béreslegény, aki nagy haragban élt a tanya szomszédságában gazdálkodó **Fodor** János feleségével és amint eddig meg lehetett állapítani, nagyon gyakran és sokszor csekélységek miatt is czivódtak. **Jancsik** kereste az alkalmat, hogy **Fodor** német boszszantássa, úgy hogy a béreslegény miatt már **Luczai** és **Fodor** is rossz viszonyba kerültek egymással. Csüförtökön délelőtt **Fodor** bement **Nagy** Jákra, de a kutyája, amelyet magával vitt, utközben visszafordult és betévedt **Luczai** tanyájára. A béresnek se kellett több, megfogta a kutyát és ütlegelni kezdte. A keserves vonításra **Fodor** né átjött, szidni kezdte a bérest és ráparancsolt, hogy nyomban hagyja abba a kutyá ütlegelését. A szidalmakra még jobban felőtte a kutyát, mire a fölháborodott **Fodor** né feléje lépett, minden bizonynyal azért, hogy kimentse a kutyát a vadállatias ember kezei közül. Lehet, hogy támadástól tartott **Jancsik**, felkapott egy löcsdarabot és rettentő csapást mért azzal a szerencsétlen asszony fejére. A hatalmas ütés kettéhasította az asszony koponyáját és nyomban kioltotta életét. A helyszínen tartott vizsgálat és az orvosi vélemények arra engednek következtetni, hogy **Fodor** né az első csapás megölte. De úgy látszik, hogy a vér látása teljesen elvadította a brutális **Jancsikot**, aki a halott asszony fejét tovább ütötte-verte. Azután a kutyát hazazavarta és mintha mi sem történt volna, folytatta a dolgát. Az ügyészség rendelkezése dr. **Schaffer** Samu járásorvos pénteken délután felboncolta a meggyilkolt asszonyt. A boncolás után, amelynél **Chicin** Miklós, ügyészi megbízott és **Harkányi** járásbíró jelentek meg. Nagylakon eltemették a tragikus végű **Fodor** né, gyilkosát pedig vasraverve szállították be a szegedi csillag-börtönbe.

— **A testvérgyilkos.** Déváról jelentik: Nozság községben a **Florea** testvérek atyjuk hagyatéka miatt régen ellenséges viszonyban éltek. Tegnap **Florea** Juon fölkereste bátyját és követelte, hogy mondjon le az örökségről az ő javára. Mikor bátyja erre nem volt hajlandó, Juon revolvert rántott és bátyját szívenlőtte, ki azonnal meghalt. Juon önként jelentkezett a csendőrségen.

— **Hajóösszeütközés a tengeren.** Triesztből táviratozzák: Az „**Almis**” gőzös ma Velenczéből visszatérve Triesztbe, összeütközött egy halászcsonnakkal, amely elsülyedt. A gőzös parancsnoka azonnal lebecsátotta a mentőcsónakokat és hosszas munka után sikerült a halászbárka öt emberből álló legénységét megmenteni.

— **Öült a vonaton.** Szekesfehérvárról jelentik: **Farkas** István budapesti egészségügyi katonája pár héttel ezelőtt hirtelen megörlött és ottani elmeegógyintézetben helyezték el. Tegnap megszökött **Kelenföld**nél felszállt a győri gyorsvonatra, de **Bicskén**, ahol dühöngeni kezdett és nekítámadt az utasoknak, lefogták és ma oda visszazsállították.

— **A gyilkos pipaszár.** Fejérmegyéből Perczki István gazdálkodó kinos halállal pusztult el. Tegnap reggel az udvaron egy szekér összeállításával foglalatzkodott. Munka közben rudat akart a szekér oldalára erősíteni, azonban a szorító lánca elszakadt s a rud oly erővel ütötte a gazda szájába a fogai között szorongatott pipáját, hogy a pipaszára hátra csuszott a gazda torkába s a hegyes pipacsutóra keresztül szakítva gégójét, a nyakán hatolt ki. A szerencsétlenségnek többen voltak szemtanúi, akik a gazda segítségére siettek. Nagy nehezen ki tudták húzni a szilánkká tört pipaszarat a gazda torkából, ez azonban már nem segített rajta, rövid kínhalál után meghalt. Tragikusabbá teszi az esetet az a körülmény, hogy Perczkiék családjában nem ez az első halálos szerencsétlenség, melyet a pipa okozott. Két esztendővel ezelőtt Perczki István édesapja a pipáját tisztította, miközben a pipaszurkálójával megszurta a kezét. A gazda vérmérgezést kapott, minek következtében harmadnap meghalt.

— **A hansági rétek égése.** Mocsonszentjánosnál a Hanság csütörtökön délelőtt kigyuladt. Egy gazda künrekedt szénáját felgyújtotta és a tűz elterjedt a Fertő csatornáig, annak partján végig haladt és négy-öt kilométeren elhamvasztotta a nádat és réteket. A szentpéteri erdő is égni kezdett, amelyet munkások eloltottak. A tűz elpusztította a mezőn álló munkásbarakokat és az altalajt is meggyújtotta. A tűz lassan terjed, a zombékok füstölögnek az elégett területen is. Az oltást nem erőltetik, mert az magától el fog aludni. A tűz által a vadviszes terület hasznos rétekké fog átalakulni.

— **Halálos merénylet.** Teheránból táviratoznak: Constant belga eredetű bushiri vámigazgató és felesége ellen tegnap este merényletet követtek el. Amikor a házaspár egy estélyről hazatért, egy ismeretlen ember egyszerre csak kocsijuk mellett termett és revolverrel többször rájuk lőtt. Constantné azonnal meghalt, férje súlyosan megsebesült.

— **Gyilkos anya.** Szabadkáról jelentik: Handzik Ilona, 24 éves szabadkai varróleánynak múlt év decemberében gyermeke született. A varróleány, hogy szegényét meg ne tudják megölteni az újszülöttet és a peczegődörbe elásta. Tegnap tisztították a peczegődört és ráakadtak a hullára. A csendőrség kinyomozta és letartóztatta a gyilkos anyát.

— **A világ leggazdagabb színészei.** Angol lapok híradása szerint Fanny Ward amerikai színésznőt illeti meg az a kellemes dicsőség, hogy ő a világ leggazdagabb színésznője. Fanny Ward a newyorki Waldorf-színház tagja s amint híre jár, nemcsak a színpadon, hanem a magánéletben is fejedelmi fényűzéssel öltözködik. Ő maga átlag 5000 font sterlingre (120.000 korona) teszi azt az összeget, melyet évenként ruházatra költ. Egyegy társaságbeli toalettje 1200—5000 koronába kerül. Ehhez járul, hogy a hölgy egy-egy öltözetet legfeljebb ötször-hatszor vesz fel, azután eladja a dékkozsa. Fanny Ward nemrég egy párisi üzletben ezobolybundát vásárolt 40.000 koronáért, majd hermelinköpenyt 30.000 koronáért. A gazdag színésznőnek ezenfelül mesés értékű ékszerei vannak, többek közt egy gyöngyörű, kétsoros gyöngyűgyűrű, amely 400.000 koronát ér, aztán egy gyémánt-tűrája közel egy millió korona értékben. Se szeri, se száma továbbá nagy értékű gyűrűinek, karpereceinek s egyéb ékszereinek.

— **Száz kőborezigrány tolonczutja.** Nem régen jelentették, hogy a dunántúli csendőrség a katonaság segítségével egy száztágu cigánykaravánt fogott el Polgárdi község határában. A karaván kilencz férfitagját, mint a rablások és a betörések elkövetőit, beismerésük után a székesfehérvári ügyészség fogházába szállították, a többieket pedig kétnapi ott tábortozás után erős csendőri fedezettel utnak indították Komárom, mint az első tolonczállomás felé. A karavánt egész az ország határáig fogják tolonczolni állomásról-állomásra.

— **Halálba fejfájás miatt.** Komáromból jelentik: Ekenberger Emil lovastűzfőhadnagy ideges fejfájás miatt ma délelőtt szívenlőtte magát és meghalt. Felesége és két éves fia van.

— **Ingyen és bérmentve küldi a Kriegergyógyszertár,** Budapest, Kálvin-tér, ha lapunkra való hivatkozással kéri a most megjelent „MI az életörömmel ellensége?” című érdekes könyvecskét.

— **Öngyilkos kleptomániás.** Komáromból jelentik: Petrovsky András pénzügyőri vigyázó fölfeszítette Zolnay fővigyázó ládáját és hetven koronát kilopott belőle. A lopást eleinte tagadta, de azután bevallotta és megígérte, hogy megtéríti a pénzt. Irt szüleinek pénzt, de a pénzküldemény kösött. Emiatt Petrovsky ma szolgálati fegyverével szívenlőtte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy lelki kénysszer alatt cselekedett, kleptomániás volt. Kéri, hogy bocsássanak meg neki.

— **Rendőri hírek.** Életuntak. Nemes Lipót huszonnégy éves kereskedő a Teréz-körút és Király-utca sarkán lévő illemhelyen hipermangánt ivott. Anyagi zavarokkal küzdött. — Ma délután az Akácfa-utca 32. számú ház első emeletéről Kurnyava Mária huszonöt éves eseléd az udvarra dobta magát. Életveszélyes sérülésekkel a Rókus kórházba vitték. Az öngyilkosság oka szerelmi bánat. — *Halálra gázolta a kocsit.* Ma reggel a József-utca 68. számú ház előtt Kovács Ferenc teherkocsis és Jakobovics Lipót tejkereskedő egyfogatú kocsijukkal összeütköztek. Az egyik kocsin ült Jakobovics Bálint tojáskereskedő, aki leesett a bakról, a kerekek alá került, ezek a hasán keresztülmentek és a szerencsétlen embert megölték. — *Kisiklott tehervonat.* Ma délelőtt a kelenföldi pályaudvaron a katonai rakományok tolatás közben kisiklott a 228-as számú tehervonat több kocsija, melyek közül öt felfordult és összetört. — *Megölte a gáz.* Ma reggel Gábor Ignác tanár Munkácsy-utca 21. szám alatti fuinteratásában a eselédében Berényi Irma huszonöt éves szobalányt holtan találtak. Gázmergezés ölte meg. A gázcsapot nyitva felejtette, lefeküdt aludni és reggelre a kiömlő gáz megölte.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, e hó 9-én ismét két nagy előadás lesz, melyek fél 4 és 8 óra-
kor kezdődnek. Mindkét előadásban fellép a hasonlíthatatlan Sylvester Schaeffer, az orfeum illusztrisz vendége, valamint a többi elsőrendű márcziusi attrakció is. Czélszerű az esti előadásokra korán jönni, mert a műsor egy része ritka nagy sikerű. A márcziusi műsor eddig minden este zsúfolt házat vonzott.

— **Royal-Orfeum.** Estéről-estére növekvő siker és érdeklődés mellett folytatja vendégjátékát a Royal-Orfeum világhírű vendége Bandika a kis mozi színész „A jószívű Bandika” című eredeti moziszkecsenben, ahol saját szintársulata asszisztálása mellett kis nővérével Fonfon-nal olyan kiváló színésztalantummal, annyi bajjal és kedves gyermeki huncutsággal játszza meg a szerepét, hogy a közönség elragadtatásának folyton ismétlődő és szünni nem akaró tappsal ad kifejezést. A pazar bőkezűséggel összeállított márcziusi sláger műsor többi számai, mint: Bernhard Mörbitz, a legvidámabb német kómius, Clemens és Dean, a fenomenális amerikai táncospár, Princess Rajah, aki már csak néhány előadásban lép fel, Street és Guss, The Revelle aratnak esténként zajos és jól megérdemelt sikert. Vasárnap, márczius 9-én délután fél négy órakor mérsékelt helyáru családi előadás lesz, melyen Bandika és kis nővére Fonfon mellett az összes attrakciók is fellépnek.

— **Halálozás.** Naske Sándor, a soproni főispáni hivatalhoz beosztott vármegyei tisztviselő tegnap ötvenkét éves korában szívizélhűlésben meghalt. Az elhunyt két évtizedig volt munkása a soproni sajtónak s legutóbb a Soproni Naplónál dolgozott. Halálát özvegye és nyolcz árva fia gyászolja.

Párisból jelentik: Picquart Alfréd volt tengerészeti miniszter meghalt. Az Elysée palotában ma tartott minisztertanács elhatározta, hogy Picquart volt tengerészeti minisztert állmköltségen temeti el.

— **Időjárás.** Hazánkban változóan felhős, enyhe és száraz idő uralkodott. A hőmérséklet, melynek napi átlaga 3—5 fokkal meghaladta a normálist, nappal a Dunántulon, meg az Alföldön a 15 C fok fölé emelkedett; a maximum 21 C fok volt Eszéken, a minimum —5 fok Botfalun. — **Prognózis a következő 24 órára:** Változókonny idő várható, nyugatról hőszűléssel és helyenkint esapadékkal (eső vagy hó). (Sürgöny-prog.: Változókonny, hűvösebb, sokhelyütt esapadék.)

x **Fodor-féle vivőterem a Koronaherceg-utca 2. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.**

ÚJ VÁROSRÉSZ
Budapesten, a VII., Erzsébet királyné-ut és villamos mellett 190—200 négyszögletes telkek
több égi részletfizetésre
adatok el. Kérjen ingyen térképet és tájékoztatót a tulajdonos Békési József iródjára Budapest, noston: VII., Almási-u. 1. (Telefon 57-42) vagy a helyszínen Erzsébet királyné-ut 114. szám (villamos végállomás) az intézőnél.

LEGSZEBB AUTOMOBILOK
legjutányosabban bérlehetők **LUXUS AUTO-FORGALMI R.-T.**-nél. Telefon 70—65 és 81—42. Garage: **V., Csáky-utca 47. sz.** Lelkiismeretes garageirozás. Szakszerű javítóműhely. Betegszállító autók vidékra is.

A füző.

— **A szamoai kínzóeszköz.** —

James Francis Dwyer, az amerikai népszerű költő az American Magazine-ban érdekes vissza-pillantásokat közöl a Szamoai szigeteken töltött idejéről.

Dwyer ugyanis éveken át a Csendes-oczeán szigetein, a benszülöttek között élt. Ott szivta fel azokat a benyomásokat, melyeket később novelláiban és rajzaiban feldolgozott.

Az említett vissza-pillantások között egy a Szamoai szigetekre vetődött füző mulatságos történetét is elmondja, melyet jellemző voltáért érdemesnek tartunk szintén leközölni.

Bostonban jótékony hölgyek egyesülete nem éri be azzal, hogy a helybeli nyomort enyhítse, emberbaráti tevékenységét a feketebőrű tesvérekre is kiterjeszti. Mindenekelőtt a szamoai nők szeméremzészére iparkodtak hatni, ellátva őket „uraságok által levett” toailette-czikkkekkel.

Ez nagyon dicséretes, csak az a baj, hogy édes keveset tudnak a polinéziai éghajlati viszonyokról s a benszülöttek szükségleteiről. Így történetelt, hogy a tropikus tájakra mindenféle téli ruhákat, bundákat, szőrméket s azonkívül egy ki-mustrált füzőt is küldtek.

A felsorolt ruhaneműeket tartalmazó láda megérkezett az egyik kis szigetre, de az ott működő hittérítő véletlenül akkor utazott el s a küldeményt a benszülött főnöknek adta át. A ruhaféléket szétszórták, csak a füző okozott nagy fej-törtést. Sehogyse tudták kitalálni, hogy ennek a furcsa holminak mi legyen a hivatása.

Ekkor egy őszhecsavarodott hajú öreg emelkedett szólásra és hosszú beszédet tartott:

— Oh, főnök, — mondta — azt hiszem, hogy ezt a különös tárgyat a feleségeink büntetésére küldték nekünk. Ezek „ördögkarmok”. Ezekbe kell a gonosz asszonyokat befűzni. Az én feleségem valamennyi között a leggonoszabb; hadd próbáljuk ki ő rajta az új kínzóeszközt.

A főnök és a többi benszülött ámult-bámult, minthogy azonban egyik se tudott ennél okosabb megoldást, elfogadták az öreg magyarázatát az indítványával együtt.

Elővezették a sötétbőrű Xantippét és minden rugdalozása, tiltakozása, szitkozódása ellenére befűzték a párisi korzetbe, mely jobb napjaiban valamely bostoni divathölgy karcuságát növelte.

A szigetbeliek összesereglettek a szokatlan jelenetre és bámulva nézték, mint préselik egyre szorosabbra a szerencsétlen vén asszonyt az „ördögkarmok” közé. Az áldozat sirt, üvöltött, jajgatott, a homokban hanykolódott és a legalázatosabban ígérte, hogy megjavul, hogy soha se ad okot panaszra és szófogadó, szelid, hű feleség lesz.

Mindenki elcsodálkozott e váratlan hatáson, — Wah! — szóló ünnepélyesen a főnök. — Ebben a holmiban valami varázserő rejlik, mely arra szolgál, hogy a rossz asszonyokat megjavítsa. Ezentul minden kihágásukért be lesznek fűzve.

Alig telt el egy hét s már a kis sziget összes asszonyai megszélidültek és a legszebb szamoai nő-erényekkel tündököltek.

A csodaszavámnak csakhamar híre ment és a szomszédos szigetekről egymás után érkeztek küldöttségek, hogy csak néhány napra engedjék át nekik az „ördögkarmok”-at. De Wilan főnök a világ minden kincséért se volt hajlandó attól megválni. Így történt azután, hogy a füző ama törzsnél maradt mindaddig, míg a sok használatban teljesen szét nem mállott és a kis sziget a férfiek paradísimává nem változott.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Ismét egy plágium-vád.

— A mozdonyvezető drámája. —

Budapest, márczius 8.

Ugyebár sejtik, hogy egy tragikusan komoly dolgról van szó, amely minden valószínűség szerint lényegében megingatja a mai társadalmat. Biró Lajosról kisütötték, hogy plágizált. Kisütötte róla egy nagyváradi mozdonyvezető, aki saját bevallása szerint Biró kebelbarátja, de viszont akit a „Sárga liliom“ szerzője nemcsak hogy nem ismer, de még hírét sem hallotta. A mozdonyvezető ur azonban határozottan állítja, hogy a „Tavaszi ünnep“-et ő írta és Biró csak másodkézből jutott hozzá, jóllehet, saját bevallása szerint, sem nem látta, sem nem olvasta a Magyar Színházban színre került drámát. De az ő darabjában is volt egy katonatiszt, aki föbe lötte magát és a többi szereplők tovább éltek. Ebből tehát világosan látható a plágium. Biró, ha eredeti darabot ír, vagy nem pusztítja el a kapitányt, vagy ha már elhatározta halálát, csinál utána egy tömeggyilkosságot és megöl mindenkit, akit rossz végzete a színpadra vitt. De ő egyik megoldást sem választotta, tehát — a mozdonyvezető ur véleménye szerint — világos, hogy plágizált.

A plágiumvadás tartalmazó nyilatkozat különben a „Brassói Lapok“ márczius 7-iki számában jelent meg. Németh mozdonyvezető ur nyilatkozata szövegét így hangzik:

— Hat-nyolcz éve, amikor Biró Lajos még Nagyváradon volt, gyakran találkoztam a szimpatikus fiatal újságíróval. Esténként összeültem vele a kávéházban és elmondtam neki, hogyan kell írni (!) Megmutattam neki a dolgaimat. Volt egy csodaszép drámám, amelynek ez volt a címe: „Tavaszi ünnep“. Szóval, ugyanaz, ami a Biró Lajos darabjának. A darabomban meglövi magát egy fiatal katonatiszt — szerelemföltésből, mert nem ő hozza ment feleségü a hősnő. Épp úgy, mint az én darabomban. De a hős és a szerelmes leány tovább élnek, boldogok lesznek, mintha nem történt volna semmi. A Biró Lajos úi darabját ugyan nem láttam, de a tartalmát pesti színházi újságokból olvastam. Tetszik látni, ugyanaz.

Ákármiyen nevetni való is ez az egész plágium-vád, mégis érdekesnek tartottuk kikérni róla a szerző véleményét. Biró Lajos volt szíves a következőkben nyilatkozni az ügyről.

— Ugy-e bár tudja, hogy valahányszor egy plágium-vád felmerül, az illető író tudja meg legkésőbb, hogy kitől lopta a darabját. Én is egy esti lapban olvastam, hogy a „Tavaszi ünnep“ egy Németh nevű nagyváradi mozdonyvezető írta, nem pedig, mint eddig hittem, én.

— Ismeri ezt a Némethet?

— Soha nem láttam és soha nem hallottam róla. Különben az utóbbi időkben, tudhatja, divatba jöttek az efajta vádaskodások. Szinte a gomba módjára nőnek ki a földből az ambiciózus fiatal emberek, akik mind az által akarnak hírnévre vergődni, hogy előadott, esetleg sikert aratott színművek szerzőségét vindikálják maguknak. Ez a Németh úgy látszik, az egészen naivak közül való és valószínűleg nem is ártalmas, csupán csak azért indítom meg ellene a bírói eljárást, hogy ennek a kellemetlen, de egyben nevetséges divatnak véget vessünk valahára.

— Feljeleníti Némethet?

— Igen. Valószínűleg rágalmozásért és remélem, hogy be is csukják. Nagyon szeretem és tisztetem a mozdonyvezetőket, mert szükségesek és derék emberek, de higgye el, nem a kávéházban. És Nagyváradon is volt elég más dolgom és szórakozásom, semhogy Ráveházakban fiatal, nagytehetségű mozdonyvezető drámáját plágizáljam el.

Különben a dolgot a nagyváradi bíróság fogja tisztázni, ahol Biró Lajos még a holnapi nap folyamán egy nagyváradi barátja útján megteszi a szükséges lépéseket.

(*) Két kiállítás. Holnap ismét két új kiállítás nyílik meg a fővárosban. A Nemzeti Szalonban a „Kéve“ művészeti egyesület úti fel tanyáját, a Könyves Kálmán szalonjában pedig két fiatal magyar művész rendez intim kiállítást. A „Kéve“ most megnyíló negyedik kiállítása kevés újat és érdekeset hoz számunkra. A legjelentősebbnek tartjuk az új tagnak, Zutt R. A. szobrászművésznek szereplését. Finom iparművészeti apróságokat állított ki, ezüst plaketteket, könnyed ékszerket, néhány pompás kőből faragott szobrot. A régiek közül Remsey Zoltán, bár rajzbéli fejlődésről számol be, ma is modorosságával tesz tönkre minden hatást, Lénárd Róbert ismert és untig látott rézkarczait hozza újra. Lohwag Ernesztin megint női portrékat fest, világos tónusokkal, több sablonnal mint eredetiséggel. Fejérváry Erzsinek néhány kis festménye, főleg párisi városrészelei elsőrangúak. Sokat ígérő tehetsége kezd teljes mértékben kifejlődni. Nagyon szépek fayence-tervezései, melyeket Körmenyi Frim Jenő mintázott meg igen finoman, stílusosan. Gara Arnoldnak néhány magyarosan archaizáló könyvdiszét és finom színezésű festményét dicsérhetjük. Bálint Rezsőnek egyszerű szénrajzai sikerültek, mint párisi tájképei. Három elmélyedésről beszélő csendélete komoly, nívós alkotás. A kiállítást a „Kéve“ vezére, Szablya Frischauf Ferencz rendezte finom ízléssel, művészi tudással. A világos, levegős, hangulatos interieurökben rá sem lehet ismerni a Nemzeti Szalon egyhangú, unalmas termeire. — A Könyves Kálmánál Pogány Margit képei láthatók. Komoly tanulásról, erős tehetségről, finom meglátásokról beszélnek. Nagybányai nevelődésének hatásai érezhetők meg leginkább a képein, diszkrét, finom színhatások, bársonyos mélységek. Nagyon szépek a francia impresszionisták hatásai nyomán keletkezett képei is. Tudása és felfogó képessége nagyobb és nehezebb feladatok legyőzésére is jogosítják, s erre vonatkozó önbizalmát látjuk megnyilatkozni nagy dekoratív paneauján, amely sikeres kísérlet új egyénien leszürt művészeti stílusa felé. Vele együtt állítja ki szobrait Betlen Gyula, aki szintén az impresszionizmus áramlataiban nevelődött fel. Legjobbak kisméretű szobrai, a monumentalitásra törekvő művein a sablon szembeötlő és elnyom minden hatást. A két fiatal művész kiállításain kapott helyett Huszár Géza japán gyűjteménye, sablonos keleti díszművek halmaza, mely a jövő hét csütörtökjén kerül aukezióra. — na.

(*) Vernissage a Művészházban. Ma délután öt órakor nyitották meg a Művészház Szegegy-utcai új palotájában Klimm Gusztáv a Bund Oesterreichischer Künstler és a Wiener Werkstaette gyűjteményes kiállítását. A vernissagen nagyszámú előkelő közönség jelent meg. A Bund Oesterreichischer Künstler képviselőiben megjelent az elnök, Klimm mester is, akit a művészek és a hivatalos funkcionáriusok melegen és lelkesen ünnepeltek. Budapest székesfővárosa részéről a német művész vendégek fogadásására megjelentek: dr. Helldorff Ferencz főpolgármester, Vaszihevi János és Rózsavölgyi Gyula alpolgármesterek. A kiállítás délután öt órától kezdve este fél hétig zsufolya volt Budapest társadalmának minden rétegéből megjelent nagyszámú és előkelő közönséggel. Este hét órakor a vernissagenon megjelent közönség a Művészház palota földszinti nagytermébe vonult, ahol a német művészek ünnepszere zenés five o'clocke tea-cestély rendezett az egyesület igazgatósága. Ez alkalommal a művészklub igazgatósága is megengedte, hogy a megjelent nagyszámú vendégek bevonulhassanak a klub termeibe, ahol késő este volt együtt a díszes társaság. Este fél 9 órakor a órakor a klub emeleti éttermeiben a német művészek tiszteletére társasvacsera volt, amelyet a Magyar Építőművészek Szövetsége rendezett Klimm és társai tiszteletére.

(*) A „Kolostorból“ reprise. Érdekes reprise lesz legközelebb a Nemzeti Színházban, ugyanis hétfőn több évi pihentetés után felelevenítik Szigeti József „Kolostorból“ című vígjátékát. A két főszerepet Kürthy György és Vizvári Mariska fogják játszani. A Kolostorból után Tartuffe, Moliere klaszikus vígjátéka kerül színre. Az érdekes előadás Szimfonikus zenekar Berlioz Rákóczy-indulójával vezet be.

(*) A Műcsarnok tavaszi tárlata. A Műcsarnok tavaszi tárlatát márczius 18-án, kedden délután József főherceg, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat védnöke nyitja meg, a művészek és meghívott közönség jelenlétében.

(*) Az Erzsébet királyné-émlék. Az Erzsébet-émlék végrehajtó bizottsága kiírt pályázat határidejét ez évi május 10-ig meghosszabbította. A pályázaton a szobrász és építőművészek igen nagy számmal vesznek részt és erre való tekintettel az emlék végrehajtó bizottsága, újból közli a pályázati feltételeket. Az emlék a budai Várhegyen, az idő szerint a katonai építészeti igazgatóság és a hadtestparancsnoksági épület négyszögéből kiugró szárny, továbbá a gróf Lónyay-villa által elfoglalt téren állítandó fel. A kijelölt tér szintjére, szabályozására és rendezésére nézve az említett mintán feltüntetett helyzet lényegesen meg nem változtatható. A téren a királyné emlékművének legmegfelelőbb elhelyezése a pályázó művészek szabadságára van bízva. A pályázók tartoznak a tervezett emlékmű anyagát és kiviteli módját a pályamű leírásában ismertetni. A pályázat nyílt s abban csak magyar állampolgár vehet részt és a pályaművek teljes névaláírással küldendők be. A jury ítélete szerint az első díjra érdemes mű nyertes tizenöt ezer, a második tízezer és a harmadik hater ezer korona jutalmat kap. Ezenkívül a bizottság javaslatot tehet harmincezer korona összegig és legfeljebb tíz pályaműnek jutalmazása iránt. A díjazott és jutalmazott művek az állam tulajdonába mennek át.

(*) A Ferenczy-kiállítás meghosszabbítása. Az Ernst-múzeum negysikerű Ferenczy-kiállítását fokozódott érdeklődés kísérte. Az Ernst-múzeum igazgatósága ezért elhatározta, hogy a kiállítást husvét utánig nyitva tartja, hogy így az egész magyar közönségnek alkalmat adjon a kiváló magyar mesternek újabb gyűjteményéből való megismerésére.

(*) Zenetörténelmi előadás. Dr. Kovács Sándor zenetanár és ismert nevű zenéiro e hó 11-én és 14-én előadást tart a renesansról. Az igen érdekesnek ígérkező előadást Fodor Ernő iskolája rendezi az intézet dísztermében.

(*) Nemzetközi grafikai kiállítás Amsterdamban. Hollandia függetlenségének századik évfordulója alkalmából a folyó évben Amsterdamban nemzetközi grafikai kiállítást rendeznek. A kiállításon bemutatásra kerülnek működésben levő grafikai gépek, nyersanyagok, félgyártmányok, kész nyomdaipari termékek, rokonszámok, karton és bádognyomás, szakoktatás, modern olvasótermek stb. stb. A kiállítás 1913. év július hó 15-én nyílik meg, s berekesztését szeptember 15-ére tervezik, de lehet, hogy tovább is nyitva lesz. A kiállításon magyar iparosok is résztvehetnek s arra nézve minden felvilágosítást szívesen megad az országos kiállítási központ.

(*) Képzőművészeti ösztöndíj-pályázat. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a néhai Nemes Nándorné grófné Hamsonnet Eliza bárónő által tett huszezer koronás alapítványának 1913-14. évi esedékes kamataiból pályázatot hirdet egy évi kilencszáz koronás művészeti ösztöndíjra. Aki az ösztöndíjra pályázni kíván, köteles 1913. május hó 14. és 15-én a Képzőművészeti Társulat igazgatóságához a városligeti Műcsarnokba beküldeni valami kész művet, vagy tanulmányokat, magyar honosságát és életkorát igazoló bizonyítványokat és a vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat. Az ösztöndíjat a Képzőművészeti Társulat igazgatósága ítéli oda.

(*) Pályázat Lotz Károly életrajzára. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat fennállása ötvenéves jubileumának az alkalmából pályázatot hirdet a következő feltételekkel: A pályázat tárgya egy — az esetleges illusztrációkat nem számítva — legalább nyolcz és legfeljebb tizenkét ivre terjedő Lotz-monografia megírása. A monografia kell, hogy a mester egész életét és munkásságát felölelje, a mestert ugyanis mint embert, ugys mint művészt jellemezze és alkotásainak esztétikai méltatása kapcsán kortársai mellé a magyar művészet történetébe az őt megillető helyre beállítsa. A pályamunkákat egy dr. Alexander Bernát, dr. Beöthy Zolt, dr. Berzeviczy Albert, Lyka Károly és dr. Szamrecsányi Miklós tagokból álló pályabírószék bírálja el.

(*) Plakátpályázat. A pannonhalmi főpárt megbízásából Balatonfüred-fürdő vezetősége általános pályázatot hirdet Balatonfüred-fürdő reklámozására szolgáló, művészi plakátra. A plakát rajza hatvanhárom centiméter széles, kilencvennégy centiméter magas legyen. A két méret esetleg felecserélhető. Az első díj ötszáz korona, második díj háromszáz korona és harmadik díj kétszáz korona. Előnyben részesül az a megoldás, amelyik ásványvizes üvegek címkeinek,

reklamécédulák stb. czéljaira is felhasználható motivumot tartalmaz. A pályázat titkos. A díjakat öttagu bíráló bizottság ítéli oda. A bizottság elnöke a pannonhalmi főpát vagy hetteze, tagjai: az Országos magyar királyi iparművészeti iskola igazgatója és a fürdődirektorium három tagja.

(*) **Színházak hírei.** A Nemzeti Színház jövő heti műsorán három estén szerepel a színház újdonsága, ifj. Wlassich Gyula „Meduza” című háromfelvonásos színműve, amely holnap, vasárnap, szerdán és pénteken kerül színre, ezenkívül holnapután, hétfőn a Várszínházban is előadják. Háromszor kerül színre a jövő héten a „Faun”, E. Knoblauch fantasztikus vígjátéka is, amelyet kedden, esztörtökön és vasárnap játszanak. Hétfőn felelevenítik Szigeti József „Kolostorból” című vígjátékát. Utána a „Tartuffe” kerül színre. Hétfőn Shakespeare klasszikus tragédiája, a „Hamlet” kerül színre. A délutáni előadások során holnap, vasárnap Lesconte de Lisle antik tragédiáját, az „Erinnysek”-et adják a jövő vasárnap délután pedig „A boszorkány”-t. A *Népopera*-ban a jövő hét minden estéjén az „Aranyeső” operett kerül színre. Jövő hétfőn Slezák Leó lép föl a „Trubadúr”-ban, szerdán pedig a „Faust”-ban. A Slezák-esték után a müncheni udvari opera együttesének vendégjátéka következik Mozart-előadásokkal. Zöldes-törtökön a „Figaro lakodalma”, nagy-szombat a „Don Juan” adják elő a zenekart mind a két estén Walter Bruno vezényli. A közreműködők közt lesz Feinhals is, aki Almaviva grófot és Don Juant fogja énekelni.

A *Vígyszínház* jövő heti műsorát a „Lakások”, Hajó Sándor vígjátéka dominálja. A „Lakások”-at a holnap vasárnapon kívül még hétfőn, szerdán, pénteken és a következő vasárnapon ismétlik. Kedden este és jövő vasárnap délután az „Elnöké”, Veber és Hennequin boházata kerül színre, esztörtökön pedig a „Bella”, Szomory Dezső színműve. Szombat márczius 15-én, új betanulással adják az „Ocskay brigadéros”-t, Herceg Ferenc történeti színművét.

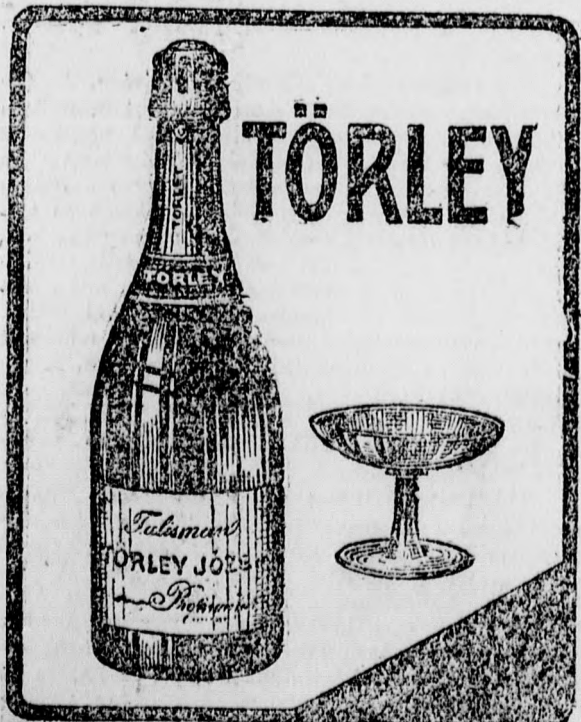
A *Magyar Színházban* Bródi Sándor egyfelvonásosát, amely „Királyok” címen kerül színre szombaton, e hó 15-én, következőképpen van kiosztva: I. A fejedelm: A fejedelm: Kürti; A fejedelmasszony: R. Gombaszögi Frida; Az öreg diák: Rétei; Ditrík; Csontos; Tanító: Csizsér. II. Lajos király válik. Lajos: Csontos; A királyné: Gombaszögi Frida; Osztrák hercegnéasszony: Csatai Janka; Német hercegnéasszony: Abelevszki Margit; Olasz hercegnéasszony: Makai Gabriella; Phoebus: Papp. III. Rembrandt: Rembrandt; Kürti; Hendrikje: Harasztó Miczi; Titus: Tarni; Szolgálo: R. Gombaszögi Frida; Szolga: Kardos; Six polgármester: Rétei; Kővér pap: Huszár; Sovány pap: Karádi; Tulpe: Döb; Orvos: Körmendi; Másik orvos: Koós.

A *Király Színházban* a „Czigányprimás” pénteken, e hó 14-én éri el az 50-ik előadást. Az operett ezen a héten is minden este színre kerül. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyarákkal a „János vitéz” kerül színre.

A *Budapesti Színházban* holnap délután „A betyár kendője”, este „A peleskei nótárius” kerül színre félhelyarákkal.

A *Gyermekszínházban* holnap, vasárnap délután 4 órakor adják először Feld Mátyás „Hüvelyk Matyi” vagy az elvarázsolt királyleányok” című új mesejátékot.

(*) **Hangversenyek.** A Szimfóniai Zenekar jövő vasárnap tartandó hatodik bérleti estélyét ismét két nevezetes újdonság bemutatásával teszi érdekessé. Az egyik Rezer Miksa Románca, a másik Grieg Bölcsődala. Az est további számai: Csajkovszky megrázó ötödik szimfóniája, Berlioz impozáns Benvenuto Cellini-nyitánya és Bach fenséges Preludium és Fugája, valamint Rékai Nándornak Csüddöntő-táncza. — A X-ik, ezidei utolsó szimfóniai hangverseny hétfőn, márczius 10-én este lesz a Vigadóban Kerner vezetése mellett. Szendy Árpád tanár, Medek Anna, Valent Vilma, dr. Székelyvidy Ferenc, Takáts Mihály és Venczell Béla operatőrök, valamint a „Magyar Nők Keregyesülete” és a „Budapesti Keregyesület” közreműködésével. Műsora: Beethoven est. 1. „Egmont” nyitány. 2. Zongoraverseny (G-dur). 3. Kilenzedik szimfónia.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Érdekes vadászati könyv.** A Szegeden lakos, országos hírnevű, régi érdekes és kiváló vadász-madarász- és halászati írótól, *Lakatos Károlytól* nagyon érdekes és hasznos könyv jelenik meg rövid időn belül. *Lakatos Károly*, illetőleg *Székely és Illés* ungvári könyvkiadó hivatala most bosszút tartott ki az *előfizetési*, illetve *megrendelési* felhívást *Lakatosnak* „A haltenyésztés szörnys elleni és irtási (vadászati) módjait” című halgazdasági, egyben vadászati szakmunkájára. Ez a hasznos és ez idő szerint nagyon is aktuálissá vált halvédelmi munka, mely eleddig nem csak a magyar nyelven írott szak-, hanem a teljesebb világirodalomból is hiányzik, márczius hó végén jelenik meg. A becses mű bérmentes küldéssel jelleve 4 korona, diszkótésben 6 korona árban rendelhető meg Szegeden a szerzőnél, vagy Ungváron a kiadóknál.

* **Shiho Chiba** Budapesten. Shiho Chiba tókiói lapszerkesztő, a kitünő japán tudós, aki a múlt héten nagyérdemű felolvasást tartott Budapesten, e hó 26-án ismét visszatér a fővárosba és előadásokat fog tartani az Uránia-színházban, valamint a tisztí kastinóban.

* **Hédervári Kont háza.** A budai várnak egyik történeti nevezetességű épülete a Hédervári Kont István egykori háza, mely az Iskola-tér, a Fortunales és a Verbőczy-utca sarkán emelkedik. Az egyemeletes régi ház két részből áll. Az előrésze volt a hajdani urasági lakás. Széles kapujának kétoldalt nyíló kisebb helyiségei a fegyveres őrség hajlékúul szolgáltak. Az emeleten lakott Kont István, míg a hátsó rész a cselédség számára volt berendezve. A kapu alatt korai gót stílusban faragott ajtóbejáratok vannak. A műemlékek országos bizottsága a régi faragványokra igényt tart, mihelyt a régi ház lebontás alá kerül. A szakértők legutóbb megtekintették a házat, melynek külsejét is meg fogják örökíteni a székesfővárosi múzeum számára.

* **Uj Idők.** A magyar családok kedvelt hetilapja, az „Uj Idők”, Herceg Ferenc művészi szépségekben gazdag, érdekes, nagy társadalmi regényét, a „Hínáros”-t közli a lap élén. Elbeszélést Szini Gyula írt „A titokzatos házaspár” címmel, Sztróky Kálmán pedig érdekes, tudományos jellegű csevegést közöl a modern alchimiáról. Farkas Pál folytatja regényes tárczaorozatot, amelyben egy vidéki köröves fölgyezéseit adja közre. Lyka Károly Ferenczy Károlyról ír. Jávoroka Sándor pedig a havasok világát ősmerteti írásban és képen. Az „Idegen írók” népszerű rovatában Michel Corday ötletes, humoros novelláját találjuk. Réz Pál cikke a trappistákról, Reichard Piroška, Oláh Gábor és Koppány Andor verse, számos apróbb cikke stb. tartja még a kitünő hetilap szövegrészét, míg a képek közül kiemeljük a „Művésznők otthonukban” sorozatát, fotografiákat a davosi téli életéről, Mühlbeck Károly fejékeit stb. Az „Uj Idők” előfizetési ára félve 10 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrassy-ut 16.

* **A „Vasárnapi Ujság”** márczius 9-iki száma nagyon érdekes képeket közöl a Balaton jégéről, a színházak újdonságairól, az orosz ezüri család háromszázéves jubileumáról, a londoni dekrétól, a politika eseményeiről. Hajdu vármegye új székházáról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kossay Ede új regénye, Szabenyi József novellája, ifj. Wlassich Gyula és Mezey Sándor versei, egy érdekes francia regény, Schöpflin Aladár színházi cikke, Szép Ernő cikke. Egyéb közlemények: aktuális képek a politikai mozgalmakról, pársz divatképek, gróf Andrássy Dénes arcképe a a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-u. 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félve 4 korona 40 fillér.

* **Az érdekes illusztrációk** hosszú sorát láthatjuk a Várad Antal és Falk Zsigmond dr. szerkesztette s immár harminezvedik évfolyamát járó „Ország-Világ” e heti számában. Közülök aktualitás tekintetében is kiválóak: „A bolgárok öreg áruja Drinápolynál”, „A Rothschild-fu esküvője”, „Befagyott északarki expedíció”, „Luti egendi, a legújabb török összekövés vezetője”, „A német császári és kumberlandi hercegi család”, „Vizi repülőgépek gyakorlati”, „Az új típusu francia csatahajók ágyúi”, „Képek a mexikói forradalomból”, „Haus Antal altengernagy, Montecuccoli utóda”, „Jelenetek a Népopera Aranyeső ez. darabjából”, „Mária görög hercegnő ellenőri a harez-

térre való élelanszerszállítást”, „A zólyombrezói háziipari kiállítás”. Érdekes képek ezek is: „A huszadik század és a közöpkor”, „A venezuelai őserdőben”, „A vág mentén”, „Czigányleány”, „Tavaszi”, valamint az Abbazia szépségeit mutató öt kép. Egy sorozat arckép egészíti még ki az e heti Ország-Világ illusztratív tartalmát. — A lap irodalmi részébe regényeket, elbeszéléseket, kritikai czímkéket avagy költeményeket írtak: Bende János, Esty Jánosné, Falk Zsigmond dr., Horváth Ákos, Kersák János, Moly Tamás, Neszmélyi János, Novák László, Sugár Jenő, Várad Antal. Tartalmas, kitünően szerkesztett rovatok ezen felül: Színház, Művészet, Irodalom Hírek, Zene, Sport stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V. ker., Hold-u. 7.), ahová az előfizetési pénz is beküldhető. A lap ára félve 3 korona.

* **A Századok Legendái** című, páratlanul díszes és magas színvonalon álló kiadvány, melyet Várter Ferenc szerkeszt, minden újabb számával egyre jobban meghódítja a komoly irodalmat és művészetet kedvelő közönség érdeklődését. E számban a királyok drámáival foglalkozik a 36 folio oldalra terjedő, nagy történeti tanulmány, melyet Ámbros Zoltán alapos történelmi tudással és mély filozófiai értékeléssel írt meg. A hatalmas tanulmányt felszámál több művészi festmény és egykoru metszet reprodukciója, nemkülönben számos műmelléklet és a címlapon Székely Bertalan festményének színes nyomata díszíti. A havonként ismétlődő aktuális revűben krónikát írt Ámbros Zoltán, a művészeti eseményeket Keszler József, a színházakat dr. Sebestyén Károly és a zenei életet Kern Aurél ismerteti. Lovik Károly történeti elbeszélésén kívül, melyet Gergely Imre illusztrált, ott találjuk Sárossy Bella cikket az angol suffragettekről, továbbá a sport és divat-cikkeket, melyeket szintén több kép tarkít. A „Századok Legendái” szerkesztősége és kiadóhivatala V. Arany János-utca 1.

* **A Berli Magyar Revü** első száma most jelent meg, Brázay Emil szerkesztésében. A rendkívül érdekes és gazdag füzet tartalma a következő: Vészi Margit: Magyar életünk Berlinben, Brázay Emil: Sörnsen Dóra a szeretőm (novella), Lengyel Menyhért: Epilógus. (Vészi Margit rajzával), Alfred Kerr: Naómi, a foka (Bató József rajzával), Karinth Frigyes: Május, Babits Mihály, Névjegye (vers), Kis József: Peronon (vers). Szatmári Jenő: A zöldlívűs liftboy. Rovatok: Jegyzetek, megjegyzések, Színház, kritika, Krónika. Üzenetek, válaszok. A Berli Magyar Revü havonként kétszer jelenik meg, előfizetési ára negyedévre 2 márka 50 (3 korona), mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Berlin, W. 57. Bülowstrasse 73.

* **Kant és Bölsche.** A filozófia nagymestere és a modern természettudomány legkiválóbb népszerűsítője egyszerre jelennek meg a Franklin-társulat *Kultura és tudomány* című új vállalatában. Ez a két név is jelzi az új vállalat szellemét: a tudomány legmagasabb színvonaláról való ismereteket közöl a művelt ember számára való feldolgozásban. A Kultura és tudomány vállalat úgy ismerteti *Kantot*, ahogy legjobban megközelíthető mindenkinek: a saját szavaival, melyek munkássága gazdag tárházából vannak gondosan összeválogatva. Kant-breviáriumot ad, mondásait, gondolatainak olyan gyűjteményét, amely lehetővé teszi a tudomány gondolatvilágát és világnézetét s ezért jobb bevezető Kant ismeretében minden ismertetésnél. A nagyon becses munkát egy kiváló német Kant-kutató, dr. Gross Félix állította össze és dr. Polgár Gyula fordította magyarra. Bölsche olyan műveléssel szerepel a Kultura és tudomány vállalatában, amely e rálkun eddig bizonyos tekintetben ferdén beállított író igazi valójában tünteti fel, mint a természettudományi eszmék legkiválóbb modern terjesztőjét, aki párját ritkító teljességgel egyesíti magában az elsőrendű tudós és a lendülettel teli író erőncit. A természettudomány fejlődésének története című műve, melyet Schöpflin Aladár fordított magyarra, annak a küzdelemnek adja mozgalmal képét, melyet az ember a természet megismerésért vív, a kultúra kezdetétől máig. A köthetetes munka ára eszes vászonkötésben 2 korona 40 f. A Kant breviárium ára 1 korona 60 f.

* **Szociológiai könyvek.** Az összes tudományok közül talán legjobban a szociológia érdeklődik ma a nagyközönséget, nálunk is minden jobb szociológiai munka iránt élénk érdeklődés nyilvánul. Épp ezért nagy lézaga volt eddig irodalmunknak, hogy nem volt olyan népszerűen, de tudományos színvonalon összefoglaló könyv, amely az olvasó szociológiai ismereteit rendszersítse, a szociológiai módszereivel és eddigi eredményeivel megismeresse és biztos alapot a jövőnek a további tanulmányozásra. Most végre ad ilyen könyvet az olvasó kezébe a Franklin-társulat *Kultura és tudomány* című új vállalata. **Egy**

kiváló francia szociológus, G. Palante műve ez, valóban a lehető legvilágosabb összefoglalása mindannak, ami a szociológiai tanulmányok alapja és kiinduló pontja lehet. A kitűnő munkát dr. Mikes Lajos fordította magyarra. Egy másik nagyon becses és nagyon érdekes munka is jelent meg a vállalatban: a német Heinrich Lhotzky könyve Az emberiség jövőjéről, Schöpfung Aladar fordításában. Tulajdonképpen az emberiség mai szellemi és erkölcsi állapotának kritikáját adja a pillantást vet a jövőbe, a mai szellemi élet megragadott erőiből való filozófiai következtetés útján. A könyv ára 1 korona 20 f.

* Világkönyvtár. A magyar közönség kevésbé ismeri még azt a nagy angol esztétikust és kritikust, akit egyik legkiválóbb művével vezet be most a magyar irodalomba a Világ-könyvtár. Pater Waltert hazájában is csak halála után kezdték méltányolni s a kontinensen most, mintegy 18 évvel halála után terelődik rá az érték figyelme. A francia Taine-el és a német Burckhardt-al állítják egy sorba. „A renaissance” című munkájában, melyet Sebestyén Károly az eredeti stílus minden vonásával, finom szövevényeivel, gondolat-tal kiadott bőségével ültetett át magyarra, kilencz tanulmányt foglal együvé. Könyvében, mely a mai európai műveltség gyökereihez vezet vissza, a renaissance csodálatos és nagy korszaka elevenedik meg. A könyv vászonkötésben 1 korona 90 fillérért minden könyvesboltban kapható.

* A Franklin-Társulat döntvénytárai. E minden jogászra nézve nagyontosságú vállalatnak most négy új kötetet jelent meg, melyek a jogélet különböző ágai szerint csoportosítják az első bíróságok döntvényeit, döntvény erejű határozatait, a hasonló érvényű miniszteri rendelkezéseket. Az egyes köteteket kiváló szakemberek, jogi életünk kitűnő eszei szerkesztették s látták el a szükséges jegyzetekkel, magyarázatokkal. A Magánjogi Döntvénytárat Gottl Ágost királyi kuriai tanácselnök szerkesztette, a Közigazgatási Döntvénytárat dr. Marschalkó János királyi ítéletbíró, a Hitelügyi Döntvénytárat dr. Gallia Béla kereskedelmi és váltótörvényszéki bíró, a Büntetőjogi Döntvénytárat pedig Vargha Ferencz királyi tanácselnök dr. Lengyel Aurél királyi aljárásbíró közreműködésével. Minden kötet élén részletes és pontos tartalommutató van, mely nagyon megkönnyíti bennük a tájékozást. A kötetek kiállítása is igen gondos, szép, tiszta, jól olvasható nyomásuk is használhatóságukat növeli. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent kötetek ára 3 korona.

* A magyar magánjog teljes jogszabályainak gyűjteménye jelent meg dr. Staud Lajos kuriai bíró új, egy kötetes összeállításában. Az összeállítás ezúljá: a magyar magánjogra vonatkozó összes törvényeket és a kifejező bírói gyakorlatot a jogászok részére úgy csoportosítani, hogy a lehető teljes joganyag álljon rendelkezésükre. Kiterjed az 1912. évi magánjogi vonatkozású törvényalkotásokra s a legújabb bírói joggyakorlatra is s a hasonló gyűjteményektől főleg abban különbözik, hogy tartalmasabb, emellett mégis rövidebb és hogy a kuriai döntvényeknek, melyek most már legalis jogforrást alkotnak, az indokolását, tehát legtanulmányosabb részét is teljesen közli. Hasznos vadamecum, melynek az ügyvédi vizsgálatra készülnők is nagy hasznát vehetik. Emellett pótol egész törvény-gyűjteményt jól kezelhető, csinos alakban, köve kiadta a Franklin-társulat. Ára 12 korona.

* Kultura és tudomány. Új irodalmi vállalatot indított e czammal a Franklin-Társulat. Tetszetős, ügyes formájú kis kötetekben, példátlanul olcsó áron bocsát a művelt emberek kezébe olyan könyveket, melyek a mai gondolkozást a legélénkebben foglalkoztató tárgyakról szólnak és magas tudományos s irodalmi színvonal mellett a szó legnemesebb értelmében népszerűek. A tudományok minden köre megszáll bennük, mindegyikből olyan tárgyak és olyan eszmék, amelyek mindenkit egyaránt érdekelnek. A vállalatnak most jelent meg első sorozata, amelyből különösen három munkát emelünk ki. Az egyiknek címe: Széchenyi eszmévilága. A legkiválóbb magyar Széchenyi-ismerők, szellemi életünk megannyi kitűnő esze fejtegeti benne Széchenyi egyéniségét, szellemi és erkölcsi világát, eszméit, pályájának eredményeit. Gaal Jenő, Beöthy Zolt. Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrássy Gyula tanulmányai vannak benne. A nagyjelentőségű tanulmány-sorozat három kötetre van tervezve; az első kötet most jelent meg, ára 1 korona 60 fillér. A Kultura és Tudomány vállalat egy másik kötetét egy kitűnő modern angol közgazdasági író, J. A. Hobson könyve: A vagyontudomány. A modern közgazdasági élet főproblemeinek és rendszereinek rövid, a tudomány és az élet színvonalán álló, áttekinthető összefoglalása. A kitűnő könyvet dr. Sidó Zoltán fordította, ára 2 korona. Ugyanabban a vállalatban jelent meg A Slaby tanárnak a német császár előtt tartott előadás-sorozata a szikratáviróról, melyet Kreuzer

Géza mérnök dolgozott át magyarra. Ára 1 kor. 20 fillér.

* Vége a szerelmenek. Roberto Bracco, a modern olasz drámának legkiválóbb képviselője, jóformán az egyedüli, akinek darabjai világsiker arattak s megfordultak Európa majd minden nagyobb színpadán. Nálunk is több darabját játszották; köztük legnagyobb sikert aratott a Vége a szerelmenek című pompás, elmős vígjáték, melyet Radó Antal fordított magyarra s amely most könyv alakban is megjelent a Magyar Könyvtár legújabb sorozatában. A füzetet a Lampel R. (Waldianer E. és fia) cég adta ki; ára 60 fillér.

* Gyulai Pál elfeledett könyve. Gyulai Pálnak egyik fiatalkori művét, mely ugyszólván teljesen feledésbe ment, most kiemelte a feledésből és újra kiadta a Kisfaludy-Társaság. A Varju István című elbeszélés ez, melyet Gyulai még az ötvenes évek elején írt s 1854-ben adott ki Csengery Antal és Kemény Zsigmond vállalatában, a Magyar nép könyvében. Gyulai már ebben a fiatalkori munkájában is kész novellairónak mutatkozik, kompozíciója, jellemrajza biztos és erőteljes, stíljének megvan az a kifejező képessége, mely későbbi műveit oly becsessé teszi. Az elbeszélés — ma az illet regénynek neveznek — tíz ivre terjed, a Franklin-Társulatnál jelent meg; ára füze 2 korona, vászonkötésben 2 korona 50 fillér.

* A Corpus Juris Hungarici és Hatályos Magyar Törvények Gyűjteménye. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent Magyar Törvénytárnak, — amely egyúttal a Hatályos Törvények gyűjteményének is folytatása — 1918. évi kötetét most. már az új esztendő első hónapjában hagyta el a sajtót. Ennek a minden tekintetben mintaszerű, hatalmas gyűjteménynek, amelyet a nemrég elhunyt kiváló jogásznak, dr. Márkus Dezso alapított és 18 éven át szerkesztett, folytatálagos szerkesztését dr. Térfi Gyula igazságügyi miniszteri tanácsos vette át, aki már a jelen kötet szerkesztésének fő részét is végezte. Ez a kötet is közli a törvények pontos, hibátlan szövegén felül az országgyűlési tárgyalások egész lényeges anyagát, szakeredményét, a javaslatok miniszteri és bizottsági indokolását (nem hallgatva el ehol a forrást sem) és minden egyes törvényszakasznál pontosan utal más törvény vagy rendelet odavágó szabályaira is. Azok a fatális sajtóhibák, amelyek némely megjelent törvénygyűjteményben előfordulnak, ebben a törvénytárban mind ki vannak javítva. — Egyedül álló ez a törvénytár a betűrendes tárgymutató pontossága és a pótlások tekintetében is, amelyek sok száz korábbi évbéli törvényszakaszhoz sorolják fel mindazokat a módosításokat, amelyeket az 1912. évbéli törvények korábbi törvényekkel tettek; a pótlások a teljes rendeleti és döntvényi anyagot is feldolgozzák. Ezeket a pótlásokat a jelzett megfelelő helyre könnyen be lehet ragasztani s így az egyes kötetek minden törvényt úgy tüntetnek fel, amint az a törvény mindenkor hatályban van; ez a módszer a gyűjteményt mindig megóvjá az elavulástól. A mű kiállítása a tartalomnak megfelelően díszes és praktikus, a Franklin Társulat kiadványainál megszokott izléses elsrangú kiállítás; kitűnő papíros, tiszta hibátlan nyomás, tartós, igen csinos feldolgozás. Ára terjedelméhez (58 is, 3 1/2 iv pótlás = 61 1/2 iv) és kiválóan szép kiállításához képest felülmúlóan olcsó: füze 18 K, feldolgozásban 21 K.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Münchenből Budapestig repülőgépen. Janisch bajor aviatikus, aki tegnap szállott fel Münchenben, hogy egyfolytában Bécsig repüljön, de Grieskirchennél kénytelen volt földreeszkedni motorhiba miatt, bécsi jelentés szerint ma folytatta útját. Felzállásakor azt mondta, hogy ha még jókor érkezik Bécsbe, akkor mindjárt tovább repül Budapestre. — Bécsből jelentik: Janisch aviatikus, aki münchen-bécsi útján a reggel fél 9-kor Grieskirchen mellett szállott föl, az uralkodó köd folytán, mely lehetetlenné tette a tájékozódást, délből Klosterneuburg mellett leszállott. A kedvezőtlen, igen szeles időjárás következtében útja folytatását holnapra halasztotta.

© Baleset a rákosi repülőtéren. A rákosi repülőtéren tegnap délután ismét baleset történt, mely könnyen végzetessé válhatott volna egy fiatal pilótára. ~~Janisch~~ János kísérletezett kisméretű monoplánján s kezdő léte sikeresen repült. A leszállásnál azonban — az oly nehezen kiismerhető Rákospoti talajjal való érintkezés alkalmával — baleset érte. A kis monoplán hovezen ütélt át a homokbuzéks mezőre, mitől a szárnya és a légcsavarja megrongálódott, a pilótának azonban nem történt baja.

FŐVÁROS.

)(Az osztrák légszesztársulat ötmilliósi pörét megnyerte a főváros. A gázgyárak megváltásával kapcsolatban tudvalevőleg elintézetlenül maradt a gázgyárak Tisza Kálmántéri telkének megváltása. A főváros szakértői ugyanis azon az állásponton voltak, hogy a telektömb a főváros által annak ~~telkérté~~ értékében mindössze 649.000 koronáért váltandó meg, míg az osztrák légszesztársulat becsöli a telektömböt annak mai forgalmi értékében 5.177.000 koronában véleményezték megváltandónak. A főváros és az osztrák légszesztársulat között utóbb az a megállapodás jött létre, hogy a telkek értékének kikapcsolásával a főváros átveszi a gázüzemet, viszont a telkek ügyét bíróság elé viszik és a lefolytatandó per fogja eldönteni, mennyiért tartozik a főváros a telkeket megváltani. Ezt a rendkívül érdekes és nagyjelentőségű ügyet ma tárgyalta a budapesti törvényszék és ítéletével a fővárosnak adott igazat, amennyiben az osztrák légszesztársulatot ötmilliósi kéresetével elutasította. A porvesztés társaság az ítélet ellen felebbezett. A fővárost ebben a nagy pörben dr. Szabó Imre tiszti főügyész képviselte.

)(Az örökös fejőstehén. Ki is lehetne más, mint a mi áldott székesfővárosunk, melytől mindenki hasznot húz, akinek vele valamelyes dolga van. Sőt vannak kapzsi és önzők, akik nem elégsznek meg avval, hogy egyszerűen megfejték a fővárost, de hegyibe még sokszorosan eret is iparkodnak vágni rajta. Sokszor irtunk már arról a sportörületről, amely újabban a fővároson kitört és amely abban jut kifejezésre, hogy a főváros horribilis kiterjedésű és nagyértékű telektömböket enged át évtizedekre ingyen a legkülönbözőbb Sport-egyesületeknek, amelyek viszont nagy vagyonokat gyűjtenek maguknak a közönség által fizetett drága belépőjegyek révén. A fővárosnak azonban mindebből semmi néven nevezendő haszná vagy részesedése nincs. Mindez azonban elenyészik a budai tornaegylet legújabb terve mellett, melyet kérvény alakjában most terjesztett elő a fővárosnak. A törvényhatósági bizottság még a múlt év februárjában kimondotta, hogy a II. ker. Széna-téren fekvő ugynevezett Christen-féle teleknek három hold és 769 négyzetöglnyi kiterjedésű részét a Budapesti (Budai) Tornaegyletnek 1912. április 1-től negyven évre sporttelep céljaira bérbe adja.

A közgyűlési határozat alapján létrejött bérleti szerződésben a tornaegylet kötelezte magát arra, hogy az átengedett területet 1914. márczius 31-ig a mai modern követelményeknek és igényeknek megfelelően legalább 250.000 korona költséggel sporttelep céljaira teljesen berendezi és a régi koresolya-csarnok helyett új koresolya-csarnokot is állít. Az egyesület hozzá is látott rögtön a munkához, de a számítások közben arra a tapasztalatra jutott, hogy az átalakítás, amelyet vállalt, nem 250.000, hanem körülbelül 320.000 koronába fog kerülni. Minthogy az egyesületnek mindössze 170.000 korona áll rendelkezésére, azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy a hiányzó 150.000 koronát kölcsön útján szerezhesse be. A közoktatásügyi miniszter kérésére s helyezett, hogy hajlandó az országos tanári nyugdíjalapból ezt az összeget öven év alatt törlesztendő kölcsön gyanánt az egyesület részére folyósítani, de megfelelő biztosítást kért. Ez a biztosítás pedig abban állana, hogy a kérdéses kölcsön erejéig a zálogjogot az egyesületnek használatra átengedett fővárosi ingatlanra első helyen bekebeleznék. Minthogy az ingatlanra vonatkozó ajándékozási szerződésben az a kikötés van, hogy az ingatlan csak a főváros hozzájárulásával lehet megterhelni, az egyesület azt kéri, engednék meg neki ennek a zálogjogkölcsönnek felvételét. A tanács pártolón viszi az ügyet a szerdai közgyűlés elé, amelynek állásfoglalását méltán várjuk nagy érdeklődéssel.

)(A főváros és a közraktárak. A közraktárak számadására felügyelő bizottság ma délelőtt dr. Vitéz Emil tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen megvizsgálta a közraktárak 1912. év második feléről szóló számadásait. A bizottság megállapította, hogy a közraktárak 5.8 százalékos jövedelmet hoztak. Minthogy a főváros csak abban az esetben részesedne, ha a jövedelem a hat százalékot meg

haladta, a bizottság megállapította, hogy nyereségszerűsége a fővárosnak nincs igénye. Ez is több, mint amennyire még röviddel ezelőtt számíthatott a fővárosnak. Mert a fővárosnak a Leszámitolóbankkal fennálló szerződése értelmében a főváros évenként 100.000 koronával segíti a társaságot, ha a Közraktárak jövedelme az 5 százalékot el nem éri. Teljes harmincz esztendőn keresztül fizette a város ezt az évi segélyt és csak a tavaly történt meg először, hogy a közraktárak jövedelme az 5 százalékot meghaladta. A fővárosnak ez a szóban forgó szerződése annakidején 60 évre kötött.

(A Margitsziget fejlesztése. A fővárosi közmunkatanács a Margitsziget részvénytársasággal együtt nagyszabású programot állapított meg, amelynek végrehajtásával eléri azt, hogy a Margitsziget nem csupán mint gyógyhely, hanem köznyelvi és szórakozási szempontból is az egész kontinensen páratlan lesz a maga nemében. Természetesen ehez idő kell, mert hiszen maga a feltöltési művelet, amely által a mai sziget területe csaknem kétszer akkora lesz, egy-két éven át állandóan sok száz munkást foglalkoztat. Gondoskodás történik azonban, hogy a szállodában és fürdőépületben már ebben az évben is a modern komfort minden eszköze rendelkezésre álljon. A bejáróig meghosszabbított lovasut mentén, valamint a séta- és kocsitúron is felállított villamos ivlámpák vezetnek a felső szigetre. Itt a 250 vendég befogadására alkalmas szálloda főbejárata tulajdonképpen egy impozáns arányú, délszaki növényekkel díszített, fedett terras, ahol a vendég bármily rossz időben is kellemes pihenőt, szórakozást talál. A központi légfűtés állandóan egyenletes hőmérsékletet nyújt és lehetővé tette egyrészt azt, hogy a teljesen új butorzáttal, angol kényelemmel berendezett szobákban éjjel-nappal meleg víz is áll rendelkezésre, másrészt pedig a szálloda szakácsa mindenkor friss villásreggelivel uszonnával szolgálhat. A Margit-gyógyfürdőben a bejáró egy gyönyörűen díszített, kényelmes pihenőhelyekkel, asztalokkal felszerelt kupolacsarnokba vezet és innen 3 tágas tolyosón át jutunk a kabinokhoz. Minden kabinban új rendszerű, a 131300 beeresztett finom porcellánkád várja a vendéget; a falak egész a hófehér menyezeti fayenceburkolattal vannak kirakva. A központi légfűtés egyenletes meleget terjeszt és a fürdőköpenyt, lepedőt, rendszeresen melegíti, az új hűtőgépek pedig lehetővé tették azt, hogy vízvezetékű víz használata nélkül lehet a 43.3 C fok tiszta forrásvizet bármilyen fokra lehűteni. A kádak fölött meleg és hideg forrásvizet nyújtó tussapok vannak; a tágas kabin egyik oldalán finom pihenő dívány van, a másik oldalán pedig gondosan felszerelt toilett-asztalka. A vizgyógyintézetet, amely egybe van építve a kis szállodával, a modern kor kívánalmainak és a vizgyógytudomány jelenlegi állásának megfelelően rendezték be. A kúszállódnak a gyógyintézethez vezető zárt folyosói is állandóan egyenletesen vannak fűtve. Ezekből meggyőződhetünk, hogy a Szent Margitsziget gyógyfürdő már ma is az egyedüli intézmény a fővárosban, amely egy nagyszabású, modern gyógyfürdő minden kellékét egyesíti és valóságos jótétemény azokra, akik a nyári hónapokban sem hagyhatják el a fővárost.

(A kőbányai plébános beiktatása. Dr. Valnitsek Bélát, a kőbányaiak új plébánosát márczius hó 24-én fogja ünnepélyesen hivatalába beiktatni dr. Ott Ádám prelátnak, kerületi főesperes.

(Kettős megállóhelyek. A budapesti közúti vaspályatársaság elhatározta, hogy a főváros két legforgalmasabb pontján, még pedig a Váci-körút és Lipót-körút bekanyarodásánál és a Vigszínháznál, ez utóbbi helyen a Lipót-körút mindkét oldalán kettős megállóhelyeket létesít, olyformán, hogy egymástól husz méternyi távolságban állapít meg egy-egy megállót. A közúti vasút ezzel a kísérlettel a torlódások következtében mutatkozó forgalmi akadályon akar segíteni. Ma, ha kocsitorlás áll elő, az egyik kocsit a másik mögött vesztegel mindaddig, amíg az előtte lévő kocsi a megállóhelyen le nem bonyolította a fel- és leszállást. Ezután egyszerre két helyen bonyolódhatik le a fel- és leszállás, akképp, hogy a hátsó megállóhelyen lévő kocsi, ha az utasok már fel- és leszálltak róla, az első megállóhelyen nem fog megállni, hanem egyenesen

(A papság tisztelgése a főpolgármester előtt. A budapesti egyházkerületi római katolikus lelkeskedő papság ma délelőtt tisztelgett dr. Hellai Ferenc főpolgármestertől dr. Ott Ádám prelátnak, főesperes elnöke előtt.

(A főváros részesedése a közlekedési vállalatoknál. A főváros területén közlekedő közúti vasutak tudvaleg szerződés értelmében bevételük után bizonyos részesedést fizetnek a fővárosnak. Ez a részesedés az elmúlt 1912. évben a budapesti

közúti vaspályá társaságnál 856.685 korona 33 fillér, a budapesti villamos városi vasutnál pedig 289.562 korona 59 fillér.

Mulatságok.

Az Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete márczius hó 8-án (szombaton) a Royal-nagyszálló dísztermében özev- és árvaalappja javára művészeti előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendezett. A Royal díszterme zsufozásig megtelt előkelő közönséggel, szép asszonyokkal és leányokkal. A művészeti előadást Békeffy beköszöntője nyitotta meg, majd Toronyi Gyula és Havas Györgyike, az Operaház tagjai énekeltek nagy tetszés mellett, Hegyi E. manuel művészeti játékát Ferenczy Károly pompás kupléi követték. Sokat tapsolt a közönség Serák Márta és Gábor Arnold kettősének, míg a kis Gombóc Vilma színésznő-paródiáival keltett zajos derűtséget. A fényes műsor utolsó pontja Vanek József gyorskarikatura produkciója volt. A művészestélyt táncmulatság követte, mely egész a hajnali órákig együtt tartotta a jókedvű társaságot.

Családi estély. A Budai Polgári Kör ma este saját helyiségében kabaret-val egybekötött családi estélyt rendezett, amelyen igen előkelő és nagyszámú közönség vett részt.

A felsőipariskola végzett növendékeinek táncestélye. A budapesti m. kir. állami felsőipariskola végzett növendékei ma este a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének helyiségében (VI., Gyár-utca 4.) zártkörű táncestélyt rendeztek. A zenét Kuthi Vince cigányzenekara szolgáltatta.

Művészestély a Kereskedelmi Csarnokban. A Magyar Kereskedelmi Csarnok márczius 8-án (szombaton) este 9 órakor táncestélyt egybekötött művészestélyt rendez. Az estélyen résztvesznek: Henry Marteau (Berlin) hegedűművész, Ada Adrienne énekművész, dr. Róbert Weil (Homunculus) humorista, a „Neue Freie Presse” munkatársa. A zongorakíséretet Stefanidesz Károly látja el. A hangverseny kezdete pontban 9 órakor. — Hangverseny után tánc.

TANÜGY.

Egyházkerület az ifjúsági egyesületekért és az iskolákért. A bányai evangélikus egyházkerület tanügyi bizottsága több fontos ügyben tett Scholtz Gusztáv püspökhöz előterjesztést. Ebben a libet-bányai evangélikus ifjúsági egyesület alapszabályainak szerkesztését javasolta és kérte a püspök intézkedését, hogy az e fajta egyesületek alapszabályainak szerkesztését könnyítse meg. Az előterjesztés ezután a radványi és hajnikai iskolák állomástitása tárgyában tett jelentést. Ezenkívül még számos fontos pontot tartalmaz az előterjesztés.

A Tanítók Szabad Egyesülete. Gróf Zichy János volt vallás- és közoktatásügyi miniszter harmadfél évvel ezelőtt felfüggesztette a Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületét és — bár a tanítók többször jártak, deputációztak a volt miniszternél — annak visszaállítására dolgában mi sem történt. Az „Uj Korszak” szombati számában a tanítók egy nyílt levelet tettek közzé Jankovich Bélához, az új kultuszminiszterhez intézve, amelyben a Szabad-Egyesület visszaállítását sürgetik.

A debreczeni új internátus berendezése. Aki a magyar vidéki városok és ezek között különösen az alföldiek viszonyaival ismerős, tudja, hogy itt a lakásművészetnek, az otthon művészeti izlésű berendezésének fontosságát nem értékelik kellőképpen. Mint örvendetes hírt fogadhatjuk tehát, hogy egy általánosan konzervatív érzelűnek ismert nagy testület, a tisztántúli evangélikus református egyházkerület vezetősége elhatározta, hogy a Debreczenben kétszáz főiskolai tanuló részére építendő új internátus belső berendezését, butorzatát Bors Károly iparművésztanárral tervezeti meg. Ez első eset, hogy egy diákinternátus berendezésénél esztétikai szempontok is érvényesülhetnek. Kívánatos, hogy ennek a jó példának mennél több utánzója legyen. Ezzel talán elérhetjük azt, hogy a hangulatlanság, komor és rideg diákszobák kedves, színes és barátságos otthon válnak majd fel.

Pályázat özevgyi és árvaségelyre. A Frey József-alapítvány, mely husz év óta fejti ki éldásos működését, az idén ismét hét, egyenkint négy- száz koronás segélydíjra hirdet pályázatot oly özevgyek és árvák részére, kiknek férje, illetve

apjuk községi elemi iskolai igazgató vagy tanító volt Budapesten. A pályázati bélyegtelen kérvényeket legkésőbb április 1-ig déli 12 óráig kell beadni Mosdósy Imre királyi tanácsos, budapesti tanfelügyelőnél, I., Mészáros-utca 12. III. emelet. A pályázat egyéb körülményeire nézve felvilágosítást nyújt Romhányi Sándor igazgató hétköznapokon délután a tisztviselőtelepi Simor-utcai iskolában.

A magyar gyorsírók ünnepe. Magyarországi gyorsírói ünnepre készülnek, hogy a kegyelet és a hála adóját leróhassák azok iránt, akik hazánkban hatvanas évek elején a modern gyorsírás meghonosították és 50 éven keresztül lankadatlan buzgalommal terjesztve hathatósan szolgálták kultúránk ügyét. A tavaszi ünnepek kizárólag magyar jellegűek, május 10-én, 11-én és 12-én, vagyis a pünkösdi ünnepek idejében folynak le. Ez alkalommal lesz az Országos Magyar Gyorsíróegyesület díszgyűlése, melyet 50 éves fennállása emlékére tart. Ekkor lesz az Országos Diák Gyorsírószövetség nagygyűlése és matinéja, melyeknek keretében a diákság ünnepel. A gyorsírók Markovitsnak, az elhunyt rendszeralkotónak házat emléktáblával jelölik meg. Ekkor zajlanak le a rendszerközi gyorsíróversenyek is. Az ünnepség másik csoportja augusztus első felét tölti be. A gyorsírás kiállítás megnyílik augusztus 1-én és bezárul augusztus 14-én az Iparművészeti Muzeumban. Augusztus 6-án a kongresszusokra jövő vendégek ismerkedő estélye a parlament terraszán. Augusztus 7., 8. és 9-én a Nemzetközi Gabelsberger Gyorsírószövetség és a Nemzetközi Stolze-Gyorsírószövetség kongresszusának ülése. Augusztus 10-én Markovits Iván mellésbrának leleplezése és kirándulás. Augusztus 11., 12., 13-án a Nemzetközi Gyorsírószövetség kongresszusának ülése. Augusztus 14-én a fővárosi ünnepségek és kiállítás bezárása. Augusztus 15-én Nagy Boldogasszony napján részvétel a szegedi Markovits-szobor leleplezésén és a népi ünnepek megtekintésén. Az előkészítő bizottság az ünnepekre kedvezményes vasúti jegyeket eszközöl ki és minden irányban gondoskodik arról, hogy a tanácskozások komoly munkája mellett a vendégeknek egy a főváros, mint környezetének alapos megismerésére alkalmuk legyen és kellő szórakozást találjanak.

Gyermektanulmányi kongresszus és kiállítás. A Magyar Gyermektanulmányi Társaság márczius 16-án d. e. fél 11 órakor a Pedagógiai Szemináriumban tartja közgyűlését (VIII., Mária Terézia-tér 8.). Déli 12 órakor lesz a gyermektanulmányi kiállítás megnyitása. Márczius 17-én és 18-án a Szemináriumban gyermektanulmányi és pedagógiai előadások lesznek és pedig ugy délelőtt, mint délután, amelyeken az előadók már előre megállapított program szerint tudományos értekezések és előadások keretében foglalkoznak a gyermektanulmány különböző irányu fejlesztésével.

EGYESÜLETEK.

(—) A „Szepesi Egyesület Budapesten” ma tartotta rendes közgyűlését, melyen a múlt évi működéséről szóló jelentés előterjesztése, az elnökség, a választmány és három számvizsgáló tag választása került napirendre. Az egyesület 36 évi fennállása óta 38.000 koronát osztott ki segélyképpen szegénysorsú, szorgalmas szepesi származású főiskolai tanulóknak; ezzel a pártját ritkító és valóban áldásos ténykedésével, mely az összes hasonló egyesületek között első helyre sorolja az országban a Szepesi Egyesületet, a Szepesség 63 községéből való 220 egyetemi hallgatónak tette lehetővé tanulmányaik folytatását és a szepesiek híres összetartása és kölcsönös támogatása ezáltal oly számos kiváló férfit nevelt hazánkban, akik ma már csak tekintélyes, de legelső helyet foglalnak el tudományos, közgazdasági és művészeti életünkben.

KÖZIGAZGATÁS

A százás-bizottság.

Budapest, márczius 8.

A jegyzői közélet sivár és mozdulatlan. Olyan, mint a homoksivatag, amelynek bántó egyhangúságát sem egy zöld folt, sem egy hang nem zavarja meg.

Az egyesület hivatalos lapja tudomást se vesz a jegyzőket oly közelről érdeklő nagy kérdésekről, amelyek a levegőben függenek.

Az egyesület hivatalos szervei, az elnök és főjegyző, úgy látszik, még az eddiginél is nagyobb közömbösséggel nézik a jegyzői kar vergődését. Ezen nem is csodálkozunk. Az elnök nem tartozik a jegyzői karhoz s rá nézve igazán mindegy, hogy a jegyzői kar tagjai elpusztulnak-e az élet nehéz gondoljai között, összerokkadnak-e az elviselhetetlen munkateher súlya alatt. Aki gondolkozni tud, aki számol, az tisztában van azzal, hogy az elnök pozíciójához való görcsös ragaszkodásának egyetlen reális magyarázata az egyesület hivatalos lapjából, amely az egyesület tulajdona, eredő jövedelem. Ez a jövedelem az az „önzetlen szeretet”, mely őt még a jegyzői karhoz fűzi. Vegyük el az elnöktől a lap szerkesztői állását, adja ki az egyesület saját kockázatával a lapot, biztosítunk róla mindenkit, hogy ha a mai elnök iránt a bizalom bármily fokú megnyilvánulásai történnének is: helyén egy percig se maradna, míg így a jól jövedelmező lap nyugalmat birtokában — talán egy-két kisebb bizalmatlansági nyilatkozatot is eltűrnie.

A főjegyző, ennek nincs más törekvése, mint hogy beteges hiúságát kielégítse és teljesen megelégszik azzal, hogy a címet viselheti; az ezzel járó kötelességek teljesítése azonban már nem tartozik érveinek közé. Ideje javát nem a jegyzői, hanem a tüzoltói érdekek kötik le, mert éppen hiúsága miatt minden állás után törtet, amely alkalmas arra, hogy szereplési vágyait betöltse.

Pedig a közel jövő, úgy látszik, fontos, messze kiható terveket érlel, amely tervek a legszorosabb kapcsolatban vannak a jegyzői kar anyagi és közjogi helyzetével.

E mellett hováhamarább befejeztetik az adatgyűjtés és szövegére kell kerülnie a mindent domináló, mindent megelőző kérdésnek a fizetésrendezés ügyének; az ennek érdekében való agitációról lemondani nem szabad, nem szabad még akkor sem, ha a községi közigazgatás reformálására nézve tett ígéretek teljesítése nagyobb bizonyossággal bírna is, mint amilyen bizonyosságot annak tulajdonítani lehet.

A jegyzői kart már több, mint husz év óta biztatják a közigazgatási reform megvalósításával és fizetésrendezés iránti kívánságai teljesítését is a reformok idejére ígérték. Az ígért reformok elmaradtak, de elmaradt az illetmények rendezése is. Most, amidőn komoly lépések tétettek — legalább látszat szerint — az illetmények rendezése érdekében, a jegyzői karnak nem szabad lemondania az ennek érdekében való legmesszebbmenő agitációról a közigazgatási reform újabb elhangzott, kötetes értékű ígérete fejében.

A jegyzői kar maga elé tűzte, hogy ez év folyamán a fizetésrendezés kérdésén túl esik, erről az elhatározásáról nem szabad letennie és minden erkölcsi erejét megfeszítve, minden energiáját felhasználva, ki kell csikarnia a fizetésrendezés megnyugtató elintézését.

Ha a kormány komolyan terve vette a községi és körjegyzőségek államosítását, tervbe kellett vennie az illetmények végleges rendezését is, nincs, nem lehet tehát akadálya annak, hogy időrendben az illetmények rendezésének ügye intéztessék el.

A politikai élet erős hullámokat vet és nem lehet tudni, hogy már a legközelebbi jövő nem hoz-e oly személyi változásokat, amelyek eleve kizárják a községi jegyzőségek államosítása iránti szándékot s mi történik ebben

az esetben a jegyzői karral, ha az államosítás idejére engedni kitolná az illetményrendezés ügyét? — ismét évekig vergődik mai nyomorúságában, s ki tudja, hány keserves esztendő nehéz küzdelmei keresztül jut el oda, ahol ma van.

Rendezze a kormány az illetményeket és pedig rendezze úgy, hogy e művelet érintse a községi közigazgatás valamennyi munkását; ha ez megtörtént, ám experimentáljon az államosítással, amelyre nézve ráér a jegyzői kar állástfoglalmi akkor, amidőn alapelveit ismerni fogja. De addig, míg az illetmények nem rendeztetnek és pedig véglegesen, teljesen megnyugtató módon, a jegyzői karnak nem szabad megengednie, hogy más kérdések előtérbe tolassanak, ha még ezeknek előtérbe tolésa kedvezőbb alakulással kezeget is.

A jegyzői kar rendezett illetményekkel meg tudja várni a közigazgatás reformját, de mai javadalmával nem várhat bizonytalan időben bekövetkezendő reformokra.

A javadalom kérdésének már az ez évben készülő állami költségvetés előtt megoldva kell lennie, mert tovább ennek a kérdésnek rendezése várni nem lehet.

Hiszzen, ha a jegyzőegyesület vezetősége kihasználja a múlt évben a jegyzői kongresszus által felkínált energiákat, ha nem sikasztja el az egyesületi alkotmányosság lábball tiprásával a Budapestre kitiűzött közgyűlést: már ma tul lennénk a fizetésrendezés nagy problémáján, de ha már az elkövetett hibákat jóvátenni nem lehet, nem szabad azokat tetőzni azzal, hogy a fizetésrendezés kérdésének a ma feladataiból való kikapcsolásához a jegyzői kar akár csak hallgatagon is hozzájáruljon.

Ahhoz nincs bizalmunk, hogy az egyesület jelenlegi elnöke és főjegyzője, akik az egyesületi élet irányítására hivatottak, készek legyenek teljes erővel egy oly akció élére állani, amely szembeszáll minden erővel, minden hatalommal és rettenthetetlenül küzd a községi közigazgatás munkásai anyagi érdekeinek kivívásáért. Mi és azt hisszük, a jegyzői egyesület többsége sem úgy ismeri őket, hogy ezt még csak fel is tétéleznék ezekről az urakról, akik eddigi egész működésük ideje alatt egyebet sem csináltak, mint elárulták azokat az érkeket, amelyeknek megvédelmezését a jóhiszemű jegyzői kar rájuk bízta.

Ez az elnök és méltó társa, az egyesület főjegyzője, ha rájuk bíztnak a jegyzői kar érdekei, el fogják ezeket alkudni a jövőben is úgy, miként a múltban.

A jegyzői kar önzetlen harcos táboraának, a százás bizottságnak, újból tömörülnie kell, hogy öntudatosan és egyenesen irányítsa a jegyzői kart, amidőn elérkezik a közgyűlés napja, amelynek megtartása iránt Doboss Gábor már mozgalmat indított a választmányban.

A százás bizottság meg tudta csinálni a múlt évben az első jegyzőkongresszust, bár ennek megtartása ellen is az aknamunka minden eszközt felhasználta és igénybe vette az egyesület elnöke; fel tudta rázni közömbös tétlenségéből a jegyzői kart s agitációja oly hullámokat vert, hogy a kongresszusellenes elnök is kénytelen volt a kongresszust proklamálni.

Mi hisszük, meg vagyunk róla győződve, hogy ha a százás bizottság újból megalakul és újból kezébe veszi a jegyzői kar sorsának intézését: a vezetőség kénytelen lesz vagy arra az utra lépni, amely a kart a boldogulás felé vezeti, vagy pedig átadja helyét azoknak, a kiknek keblében szív, bátorság és szeretet van!

Tisztiorvosi vizsgák. A Budapestben megtartandó tisztiorvosi vizsgák ez évi május 13-án kezdődnek. Az előkészítő tanfolyam április 14-én veszi kezdetét a Szent Gellért-kórházban (Gyáliut 7. sz.) A felszerelt kérvények Böles Gyula miniszteri tanácsoshoz címzendők (I., Vár, belügy-

minisztérium). A hatvan korona vizsgadíj dr. Hajdu Imre közegészségügyi felügyelő czimére ugyancsak a belügyminisztériumba küldendő be. A kérvényben melléklendő keresztlevél, diplomamásolat, honossági, illetőségi és erkölcsi bizonyítvány, valamint saját kezűleg irt önéletrajz. A kolozsvári tiszti orvosi vizsga a budapesti vizsga után, de szintén május havában lesz. Bővebb felvilágosítást dr. Kaiser Károly (Budapest, Gyáliut 7. sz.) ad.

A „Jegyzők Könyve.” E czim alatt Pongrácz Jenő főjegyzője másodfőjegyző, tb. főjegyzőtől a jegyzői karra nézve igen értékes munka jelent meg, amelyet olvasóinknak melegen ajánlunk. A „Jegyzők Könyve” tíz fejezetre oszlik, melyek közül az első a jegyzői alkalmazottak jellegzettségével foglalkozik általánosságban, a következő hat fejezet pedig a tételes jogszabályokat dolgozza fel szakonkénti csoportosítással. És pedig a II. fejezet a képzéssel, a III. az alkalmazással, a IV. az illetmények kérdésével, az V. a lakhely és szabadság kérdésével, a VI. a felelősség és fejelemre vonatkozó és a VII. fejezet a nyugdíjigényre vonatkozó tételes jogszabályok feldolgozásával foglalkozik. Ezen hat fejezetben magában részletesen feltalálhatja a jegyző minden törvényben, szabályrendeletben vagy rendeletben foglalt jogszabályokat, amelyekkel érdekei a jegyzői pályára való lépésétől kezdve egészen pályája befejezéséig szabályozva vannak. A következő fejezetek már nem a tételes jogszabályok magyarázatával foglalkoznak, hanem a VIII. fejezet a jegyzői szolgálati állását tárgyalja az erre vonatkozó összes jogszabályok általános összevetésével, míg a IX. fejezet a mai jegyzői szervezetnek az 1880. évtől, tehát 32 éven át történt kifejlődését foglalja magában. Végül a X. fejezet az, amely már nem a hivatalos karnak, hanem a jegyzői kar tagjainak van megírva, amely miként azt címe is elárulja, a kari érdekek foglalkozik. Ezen fejezetben kíván lehető bő utmutatással szolgálni az író, abban a tekintetben, hogy a községjegyzői kar érdekek helyes kielégítését miképpen képzeli el. A könyv kapható a jegyzőnél Balassagyarmaton 10 korona árban.

Tagostó eljárás szabályozása. Ha a földmivelésügyi miniszter a tagositást hasznosnak és észszerűen keresztülvihetőnek kimondotta: a tárgyalásra megidézett, de meg nem jelent felek a tagositásba beleegyezőknek tekintendők. A kérvényező és a többi érdekelt meg nem jelenése okából az ügyet nem lehet az 1893. évi XVIII. törvénycikk 52. paragrafusának utolsó bekezdése alkalmazásával szünetelőnek kimondani, hanem a tárgyalás eredménye alapján kell határozni. (A királyi Kuriának 53/1911. számú határozata.)

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: Tudomásom van arról, hogy a pénzügyminisztériumnak jelent meg egy rendelete, amely meghatározza, hogy a haddijkötelesek hol rovardók meg haddijjal, illetőleg mikor tekintendő a haddijköteles tartózkodási helye a haddij kivetése szempontjából állandó lakóhelynek; kérem e rendelet számát és évét közölni.

Válasz: A kérdezett rendeletet a m. kir. pénzügyminiszter 1898. évi 101.179. sz. a. adta ki.

Kérdés: A községi pénztárnok ingatlan vagyonnára sikkasztás gyanúja miatt bekebelezett összeg után megfizetendő-e a 0.7 százalék bejegyzési illeték?

Válasz: Ily esetekben a jelzálogi biztosítás illetékmentes. Ezt kimondotta a m. kir. közigazgatási bíróság 1898. évi 710. sz. határozatában.

Kérdés: Fogantatható-e az anyakönyv kiigazítása, ha a kiigazítást elrendelő felebezással megtámadható határozat az érdekelt félnek nem volt kézbesíthető, mert tartózkodási helye ismeretlen, vagy mily eljárás követendő ebben az esetben?

Válasz: Amennyiben a kézbesítésre hivatott közeg szabályszerűen igazolja, hogy a határozat az érdekelt félnek nem volt kézbesíthető, mert ismeretlen helyen tartózkodik, az anyakönyvi kiigazítás fogantatható. A kiigazítás ugyanis az érdekelt félre helyrehozhatatlan jogállapotot nem eredményezhet, mert az A. u. 160. szakasza módot nyújt arra, hogy a kiigazítás fogantatása által magát érdekeiben sértve érző fél bármikor újabb eljárás folyamatba tételét kérheti.

D. K. Az országos jegyzőegyesület elnökének lapunk ellen indított sajtópörét a budapesti kir. törvényszék, mint sajtóbíróság f. hó 13-án d. e. 9 órakor tárgyalja. Hogy bebizonyítottuk-e az inkriminált kifejezéseket és miként vélekedünk a sajtópör eredményéről — e tekintetben ma nyilatkozatot nem tehetünk mindössze annyit mondunk, hogy igazságunk tudatában nyugodt lelkiismerettel nézünk a tárgyalás elé s a legmelegebban óhajtjuk, hogy az el ne halasztassék.

TÖRVÉNYSZÉK:

§ A Zsilinszky-fiúk pörének utójátéka. A Zsilinszky fiúk bünpörének 1912. január 15-én és 16-án történt budapesti főtárgyalásán kinos feltűnést keltett két csendőrnek a vallomása. Ezek a csendőrök ugyanis vallomásukban azt adták elő, hogy amikor Kurcz Antal vizsgálóbíró Áchim András erőszakos halála után kihallgatta Zsilinszky Endrét és Zsilinszky Gábort, akiket ők kísérték be a vizsgálóbíró szobájába, a kihallgatásnál jelen volt Jankovich Tihámér csabai járásbíró, a vizsgálóbíró háta mögött állva szemével integetett a letartóztatott Zsilinszky fiuknak, hogy a vizsgálóbíró kérdéseire mikor adjanak igenlő és mikor tagadó választ. A két csendőr a figyelmeztetés dacára fentartotta vallomását, amelyet azonban Zsilinszky Endre és Zsilinszky Gábor vádlottak tagadtak. A főtárgyalás után a főtárgyalási jegyzőkönyvnek kivonatát, amely ennek a két csehdörtanának ezt a terhelő vallomását tartalmazta, a bíróság hivatalból átküldötte a katonai hatóságnak. A hadbíró a hamisan tanuszkodó csendőröket példásan megbüntette. Az egyiket három hónapi, a másikat egy hónapi börtönbüntetésre ítélte s ezenkívül mindkét csendőrt lefokozták és a csendőrség kötelékéből kibocsátották.

§ Dr. Nagy György fegyelmi ügye a Kuria előtt. A szegedi ügyészség dr. Nagy György ügyvéd ellen indítványt adott be a szegedi ügyvédi kamarához, hogy indítsa meg a fegyelmi eljárást. Az ügyészség azt inkriminálta, hogy Nagy György köztársasági agitációja s különösen a Magyar Köztársaság című lapba írt cikkei, amelyek a királyság államformáját szenvedélyes hangon támadják, ellentétben állanak az ügyvédnek a királyhűségre tett esküjével. A szegedi kamara kimondta, hogy a fegyelmi eljárást nem indítja meg és hogy amennyiben Nagy György a köztársasági eszmék hirdetésében a törvényes kereteket túllépte, úgy ennek elbírálása a büntető bíróságokra tartozik. A kuria fegyelmi tanácsa, hova az ügyészség felelősséget most hozta meg a határozatot és magáévá téve a szegedi ügyvédi kamara álláspontját, az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

§ A doping-ügy a bíróság előtt. Fráter Aladár hírlapíró erős támadást intézett a Pláner-ügylet kifolyólag a Magyar Lovaregylet ellen. Szemére lobbantotta a lovaregyletnek, hogy nem akadályozza meg azokat a viszályokat, amelyeket a közönség kifosztására a lóversenyeken üznek. A közlemény miatt a lovaregylet rágalmozási sajtópert indított Fráter Aladár hírlapíró ellen, aki a mai főtárgyaláson beismerte az inkriminált cikke szerzőségét s arra kérte a bíróságot, hogy engedje meg a valódiság bizonyítását. A bíróság mellőzte a valódiság bizonyításának elrendelését és Fráter Aladárt rágalmozás sajtóvétségéért 240 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Bélyeghamisítás. Vetter Frigyes, a Weitzergár budapesti igazgatósági irodájának cégvezetője 1910. április 20-án megbízta Marchalkó József irodaszolgát egy csomag feladásával. A szállítólevélre hatvan fillér értékű postabélyeget kellett ragasztani, ezért a cégvezető ezt az összeget készpénzben át is adta a szolgának. Marchalkó alyett, hogy megvette volna a bélyegeket, egy elhasznált 25 filléres, három tíz filléres és egy jó ötfilléres bélyeget ragasztott a szállítólevélre. A használt bélyegekről a korábbi felülbélyegzés nyomát tisztítással igyekezett eltüntetni, a postán azonban észrevették. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék és a vádlottat bélyeghamisítás vétségéért negyven korona fő- és husz korona mellék-büntetésre ítélte.

§ Üvegtolvajok. Három faczér üvegessegéd, névszerint Neumann Lajos, Adler Artur és Szittner Károly előzetes összeheszlés folytán ez év január elején Váci-utca 78. sz. ház üzlethelyiségéből ellopott 200 korona értékű tükrötábláit. Egy héttel később a Géza-u. 1. sz. alatt épülő ház pincéjéből a budapesti házépítési vállalkozó részvénytársaság tulajdonából szintén egy 200 korona értékű tükrötáblát loptak. A loptott üvegtáblákat Schlesinger József üvegesmesterhez vitték, aki ezt fölük megvette. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék. A bíróság a beismerésben lévő tolvajok közül Neumann Lajost egy hónapi, Adler Arturt két hónapi, Szittner Károlyt pedig három heti fogházra ítélte, a tagadásban lévő Schlesinger Józsefet pedig tulajdon elleni kihágás miatt 120 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Királysértők. A szegedi törvényszék ma mondott ítéletet két királysértéssel vádolt búcskai jómódu földműves fölött. Loncsár Miklós zentai földműves ittás fővel a királyt sértegette és Petárt, mint a szerbek istenét éltette. Pivarov István liliomosi szerb gazda egy kocsmában Petár királyt és Nagyszerbiát éltette. Loncsárt 14 napi fogházra ítélte a törvényszék, Pivarovot ellenben felmentette. — Ugyancsak ma ítélkezett a budapesti büntető törvényszék Esztergályos János magánhivatalnok és Molnár Sándor mészárossegéd fölött, akik a budapesti vas- és ércszertergályosok 1911. június 8-án tartott gyűlésén szónokoltak, miközben királysértő kifejezéseket használtak. A bíróság Esztergályos Jánost 14 napi fogházra ítélte, Molnár Sándort ellenben felmentette.

§ Szerelmi dráma a Telepy-utcában. Dobranay Béla 21 éves kovácslegény Salamon Teréz varrónőt ostromolta szerelmével, sőt meg is kérte a leány kezét, de kosarat kapott. Ez a szerelmes kovácslegényt annyira elkészerítette, hogy mult évi május 7-én beállított a leány szüleinek Telepy-utca 25. sz. alatti lakására és revolverrel a leányra lőtt, akit jobb karján súlyosan megsebesített. Azután önmaga ellen fordította a fegyvert, de csak könnyű sérülést ejtett magán. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék és a vádlottat nyolcz hónapi börtönrre ítélte.

§ Csaló számelleőr. Kossi Andor pénzügyminiszteri számellenőr, aki Simonides Ödön hazaáruló honvédfőhadnagyot leleplezte, két év előtt Szegeden egy kalapcsinálónőtől sok értékes struccz tollat lopott el, amit Bécsben zálogosított el. Kossi ezután letartóztaták, de az eljárás folytatása mellett a vádtanács szabadon bocsátotta. Kossi erre megszökött, de most Királyhidán letartóztaták és Szegedre fogják át-kísérni.

SPORT:

() Bajnoki mérkőzések. Érdekes bajnoki mérkőzés színhelye lesz vasárnap a Hungária-uti pályán. A 33 FC. és Törekvés, utána az MTK-NSC. tartják mérkőzésüket, amelyek mindegyikének megvan a maga jelentősége. A NSC-nak minden erejével bele kell fektetni a küzdelembe, hogy a bajnokság utolsó helyéről szabaduljon és az MTK-nak sem szabad könnyen venni ellenfelét, mely már nem egyszer szolgált meglepetéssel. A 33 FC. és Törekvés mérkőzésének is a 33 FC. jelenlegi nagy formája és az a körülmény adja meg jelentőségét, hogy ha a Törekvés ezen matchet elveszti, szintén az utolsó helyről szabadulók táborába kerül. Az Üllői-uti pályán bajnokcsapatunk a FTC erős ellenféllel, a BAK-al játszik bajnoki mérkőzést. A mérkőzés különös érdekessége, hogy a BAK. egynehány új játékos megerősödve már multkori játéknál oly formát árult el, hogy könnyen meglepetések adhatják elő magukat. Előzőleg, mivel a bécsi játékosok hazatartanak, a MAC a I. Viennával méri össze erejét.

() Gyalogló-verseny. Az Egyetértés Sport országuton 10 kilométeres gyaloglóversenyt rendez. A verseny országos jellegű. A MASz. szabályai szerint fog lefolyni. Nevezési határidő: márczius 18.

() Mezői verseny. A Budapesti Egyetemi Atlétikai Club vasárnap délután tartja meg mezői versenyét, amelyen a rendező egyesületen kívüli az MTK, MTE, MAK, Egyetértés SC csapatai vesznek részt. A verseny teljesen nyílt és erős küzdelem várható. A meeting színhelye a szentlőrinczi villamoson érhető el.

Nyilttér.

Reválján Lászlóért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

BACHRUCH A.

ezüstáru-gyára, Budapest,
IV., Királyi Pál-utca 13. sz.

A gyári épület földszinti helyiségben állandó eladás nagyban és kicsinyben legolcsóbban szabott eredeti gyári áron.

MATTONYI ÉLÉ

GIESSHÜBLER

természetes ásványvíz

KÖZGAZDASÁG.

A pénzpiacról. Napról-napra szilárdul a helyzet a pénzpiacra. A kamattételek drágulnak, a külföldi fizetési eszközök árfolyamai is emelkednek. A helyzet mindenütt változatlan, mert a külpolitikai viszonyok javulását a tőke kellőképp nem honorálta. A háborus félelem miatt a takarékpénztárakból kivont tőkék csigalassúsággal folynak vissza a pénzügyi intézetekhez s külföldi pénzájándék sem jelentkezik. Márczius első felében már az építési mozgalom miatt mindig eleven volt a piac, míg most csak lerombolt s nem épülőfélben levő házakat látni. Kereskedelem és ipar egyformán nem juthatnak a legitim hitelhez, mert az igényekkel egyedül a jegybankhoz lehet fordulni, de ott is már a kimerített hitel miatt csak minimális hiteltökhöz jutnak. A helyzet tehát szokatlanul rossz, amit a magánkamatlábemelkedés is mutat. Első bécsi váltó 5 és fél százalékkal mellet sem kerül leszámításra, mert 5 és fél százalékos jegyzés épp úgy névleges, mint Berlinben a 6 százalékos. Első rendű kereskedelmi váltó 5 és háromnegyed—6 százalékkal mellett eszkomptáltak. Malomváltó a jegybankba vándorol. Kereskedelmi tárczaváltók 6 és fél—6 és háromnegyed százalékot fizetnek lejárat és bonitás szerint. Közép fővárosi intézetek reeszkompt hitele 7—7 és fél százalék között váltakozik. A vidéki bankok hitele ismét megdrágult, amennyiben 7 és háromnegyed százalékkal kamaton és egyenlőoldal százalékkal jutalekon alul reeszkomptálnak nekik. A deviza-piaczon állandóan a felső aranypontra felé hajlanak a kurzusok. A londoni aranyszélű váltó 24.18 korona, éppen annyi, mint egy héttel ezelőtt. A német ércváltó 15 fillérrel drágult a hét folyamán s ma már 118.25 koronán zárult. Egyedül a párisi csekk olcsóbbodott s a mult heti 95.77 és fél koronához képest 5 filléres javulást mutat. Berlinben az utolsó két nap alatt rendkívül megdrágult a pénz. A magánkamatláb fél százalékkal fölcsökött és eléri a bankrátát, amire német piaczon még alig volt példa. Az új német kölcsönök miatt olyan sivár lett a helyzet a berlini piacra, hogy a pénznek hihetetlen nagy az ára. Londonban is nehéz a pénzügyi helyzet. Nincs pénzkinálat, a jegybank státusa nem javul s egytizenhatod százalékkal emelkedett a privát ráta is. — Berlinből jelentik: Hétfőn a tőzsdén szünet lesz az évszázados ünnep miatt és ez a körülmény tette, hogy a pénzügyi helyzetekkel szemben nagyobb igények nyilvánultak. Ennek következtében a kamatláb változatlanul 6 százalékkal. Rövid lejáratra a magánkamatláb 1/2 százalékkal enyhült és 5% százalékkal lett, míg hosszú lejáratra 5% az árfolyam. London 4 1/2 százalékkal magánkamatlábat és 4% százalékos napipénzt jelent.

Nem lesz olcsóbb a cukorka. Az Országos Iparegyesület cukorka- és csokoládégyártási szakosztálya a következőket teszi közzé: A cukorka-finomítók részéről életbeléptetett két koronás ármérséklés alkalmából szakosztályunkhoz érkezett kérdésközlésekre vonatkozólag közöljük, hogy az ármérséklés nem terjed ki a cukorkakészítésre használt kristálycukorra, ennél fogva az egészségtelen versenyviszonyok következtében amugy is nyomott cukorkaárak lejjebb nem szállíthatók.

Az új államkölcsön. A német kölcsön aláírása után a magyar és osztrák kölcsönök kibocsátása van soron. A magyar kölcsön 200 millió korona lesz s márczius 15-ike körül kerül aláírásra. A Rothschild-csoport folyósítja, de egyelőre még a kamattípus körül van bizonytalanság. A mai súlyos pénzpiaczi viszonyok mellett négy százalékos járadékot nem lehet blaszírónni s ezért a csoport csak négy és fél százalékos típust akar átvenni. Ha a kormány elfogadja az új típust, akkor a pénzcsoporthoz arra fogja kötelezni, hogy bizonyos határidőn belül az új címleteket nem szabad forgalomba hozni, nehogy a régi járadék kurzusát lenyomja az újabb kibocsátás. Akárhogy is áll a dolog, a kormány magasabb kamatozású járadékot fog kibocsátani, ami még a mai viszonyok között is szerencsétlen gondolat.

Az Iparbank igazgatója. Az Első Magyar Iparbank eddigi ügyvezető igazgatója Keller Béla már néhány héttel ezelőtt bejelentette azon szándékát, hogy a bank kötelékéből kiválik. Az igazgatóság tegnapi ülésén élénk sajnálatának kifejezése és eddigi működésének elismerése mellett Keller Béla lemondását elfogadta és nyugdíjaztatása iránti kérésének helyt adott.

A Mercur tevékenysége. A Mercur váltóüzleti részvénytársaság igazgatósága mai ülésében megállapította az intézet mult évi mérlegét s zárszámadásait. A mérleg szerint a brutto nyereség 1,252.191 koronát tesz ki a mult évi 1,225.427 koronával szemben. Az összes költségek levonása után 740.266 korona tiszta nyereség mutatkozik. ami a mult évi nehéz pénzügyi viszonyok mellett igen jó eredmény. Az intézet a hitelválságban előkelő külföldi összeköttetései révén nagy segítségére volt a fővárosi piacnak is, de különösen a vidéki intézeteket segítette, ami által a mérlegében az adások tétele mintegy három millió korona emelkedést ért el. A mérleg minden tétele a szokottnál nagyobb fejlődést mutat s a gondos és óvatos vezetés eredménye az intézet erőteljes emelkedése. A közgyűlést márczius 17-én tartják, amelyen az igazgatóság kilenc százalékos, azaz részvényenkint 18 korona osztalék kifizetését fogja javasolni.

A máramarosi faárverések. Minden évben nagy érdeklődés kíséri a máramarosi faárveréseket, amelyekre már is több mint 120 fakereskedő jött össze az ország nagyobb fakereskedelmi központjaiból. Márczius hó 3-án a bustyaházi erdőhivatal kerületéhez tartozó erdőgondnokságtól letutajozandó 68.000 köbméter fenyőtutajfa kelt el 1,265.000 koronán. Márczius hó 4-én és a rákövetkező napokon a máramarosszigeti erdőigazgatóság-hoz tartozó bogdán-fehértiszai-valéri, fehérpataki, kevelei, mezőháti és feketetiszai erdőgondnokságokból a boeszkó-lunkai rakpartokra letutajozandó 159.000 köbméter fenyőtutajfa kelt el 3,200.000 koronán. A máramarosszigeti nagy faárverés így végösszegben 4,465.000 koronát eredményezett az erdőkinestárnak. Említésre méltó, hogy az idén átlag 8 százalékkal olcsóbban kelt el az árverésre került famennyiség, mint tavaly, amikor nagyon is egymásra licitáltak a fakereskedők.

A KASSA második sínjárja. A mai nappal a Kassa-oderbergi Vasut forgalmi viszonyainak egy negyedszázad óta vajdud ügye ért fordulóponthoz. Ugyanis a vasut képviselői lovag dr. Schönka Ferencz igazgatósági tag és Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsos, vezérigazgató Wienben aláírták az osztrák kormányval kötött egyezséget, melynek értelmében az egész osztrák vonalrészén Oderbergtől a magyar határig a hiányzó második vágány fektetése és az állomások bővítése a vasutársaság részére biztosított. Az erre irányuló törekvések a mult század nyolcvanas éveibe nyúlnak vissza. 1901-ben a vasutársaság és az osztrák kormány között már teljes megállapodás volt előkészítve; ennek végrehajtására azonban a közbejött politikai események miatt akkoriban nem került sor. 1907-ben a kiegyezési tárgyalások kapcsán a koalíciós kormány oly irányban vezette az alkudozásokat, hogy a második vágány csak a Jablunkautól Teschenig terjedő rövid vonalrészén épült volna meg, ez is csak annak ellenében, hogy a magyar kormány egyidejűleg a dalmát vasutak építésére kötelezte magát, továbbá hozzájárult az osztrák kormány azon követeléséhez is, hogy a Kassa-oderbergi vasut osztrák vonalán, a déli vasut magyar vonalainak mintájára, külön üzletigazgatóság szerveztessék. A két kormány kiküldöttéi a jegyzőkönyvet Budapesten 1907. évi október 8-án írták alá. A végrehajtás azonban függőben maradt. A kassa-oderbergi vasut vezetésében beállott változás után 1911-ben terjedelmes emlékirat készült, melyben fel voltak sorolva az osztrák hálózat fejlesztésének módzatai és a költségek fedezésére vonatkozó pénzügyi program. Ezen emlékirat a két kormányval lett nyújtva. Ugyanaz év nyarán a kereskedelemügyi miniszter a tárgyalásokat Lukács László pénzügyminiszter a tárgyalásokat újból megindította az osztrák kormányval, melyek 1912. évszég huzódtak. Az új megállapodások a kassa-oderbergi vasut ügyeit illetőleg abban tértek el az 1907. éviéktől, hogy a második vágány

fektetése nemcsak a jablunkau-tescheni, hanem az egész osztrák vonalra, azaz a magyar határtól Oderbergig lett engedélyezve és az oderbergi osztrák pályaudvarnak közös használata, melyet az osztrák kormány két évvel ezelőtt felmondott, immár megfelelően biztosított. Az egyezés úgy Ausztriára, mint Magyarországra nézve fontos közgazdasági jelentőséggel bír.

A szövőgyárosok konvencziója. A budapesti textilszakmabeli nagykereskedők közül számosan tegnap értekezletre jöttek össze az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés helyiségében, hogy állást foglaljanak a monarchiabeli szövőgyárosok és manipulánsok tervbevett kondíció-konvenczió ügyében. Az eredeti terv szerint már február 28-án létre kellett volna jönni ennek az egyezménynek. Minthogy azonban a mértékadó cégek háromnegyedének csatlakozását a jelzett időpontig megnyerni nem sikerült, a mozgalom kezdeményezői április hó 30-ig halasztást kértek az egyezmény eddigi aláíróitól és értesítették őket arról is, hogy úgy Budapesten, mint Bécsben egy-egy bankot szándékoznak létesíteni a szakma központi inkassozójának ellátása céljából. Az értekezlet tagjai tiltakozásuknak adtak kifejezést az ellen, hogy a mai választás gazdasági viszonyok között a gyárosok bármilyen egységes eladási feltételekben megállapodjanak. Jobb viszonyok bekövetkeztével lehetne csak szó egységes eladási feltételek megállapításáról, ekkor is azonban csak az olyan megállapodása a gyárosoknak volna helyeselendő, mely a közvetítő kereskedő előzetes meghallgatása után jön létre.

Külföldi államkölsönök. Az államok egyszerre keresnek pénzt, mert nemcsak nálunk, hanem még néhány országban üres az államkassza. Így Berlinben tegnap zárták le az aláírásokat az 50 millió márka birodalmi kölcsönre és a 100 millió márka porosz rentéra. Mindkét kölcsönt tulajgyozták ugyan, de a tulajgyzés elég csekély. Szerbia Svájc területén hajszol pénzt s sikerült is Genfben 30 millió dinár függő kölcsönt szereznie, mely a békekötés után három hó múlva fizetendő vissza 7 és fél százalékos kamattal. Japán 30 millió font sterling rövid lejáratu kincstári jegykölcsönt szándékozik fölvenni angol piacon.

A gabonaberaktározási mizériák. A Magyar Gabonakereskedők Szövetsége tegnap Strasser Alfréd tőzsdetanácsos elnöklésével választmányi ülést tartott. Több folyóúgy elintézése után a választmány a fővárosban még mindig változatlanul fennálló gabonaberaktározási mizériákkal foglalkozott. Szükségesnek látja a választmány, hogy addig is, míg véglegesen szanálni lehet ezeket a viszonyokat, a város oly intézkedést tegyen, amelylyel, ha ideiglenesen is, de azonnal képes segíteni a bajokon.

Petroleumfinomítók és az osztrák kincstár. Bécsből jelentik: A tárgyalások a petroleumfinomítógyárak és a közmunkaminisztérium között — mint a N. W. T. jelenti — kedvezőtlenül alakultak és nagyon valószínű, hogy meg fognak hiúsulni, mert a petroleumfinomítók nem hajlandók elfogadni a kormány proppozícióit. Ilyen körülmények közt valószínűleg már jövő héten megszakítják a tárgyalásokat és ez esetben a draboviczi petroleumfinomítók korlátozni fogják az üzemet, sőt az sincs kizárva, hogy a gyárak egy ideig teljesen beszüntetik a munkát. Mivel pedig az üzemkorlátozás által kénytelenek lesznek elmulasztani szállítási határideiket, kártérítési perbe fogják fogni az államkincstárt. Ezt kikerülendő, a kereskedelemügyi minisztérium kész volna a petroleumfinomítókval egyezségre lépni, bár a pör kimeneteltől nincs mit tartania, mert eljárása szigoruan megfelel a szerződés rendelkezéseinek.

A Jég- és viszontbiztosító közgyűlése. A Magyar Jég- és Viszont Biztosító Részvénytársaság ma tartotta a XXIII. rendes közgyűlést Molnár Viktor v. b. t. t. elnöklése alatt. Az elnök mindenekelőtt meleg szavakkal emlékezik meg a társaság elhunyt igazgatósági tagjáról, Gentilli Arminról és indítványára elhatározza a közgyűlés, hogy a megboldogult emléke a mai közgyűlési jegyzőkönyvben megörökíttessék. Ezután felolvasták az igazgatóság jelentését, melynek alapján a közgyűlés elhatározta, hogy a mérleg szerint mutatkozó 85.187-korona 80 fillér fölösleg az e célra szolgáló alapból 64.812 korona 20 fillérrel 150.000 koronára kiegészítették és hogy ez összegből 5 százalékos, azaz részvényenkint 10 korona osztalék fizetessék ki folyó hó 10-ikétől kezdve. A közgyű-

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
ANDRÁSSY-ÚT 39.
Fantoches - Bábszínház

Az áruház 1-ső emeleti „Lotz” termében:
Előadások délelőtt és délután minden 1/2 órában.
Szünet közben magyar
igen érdekes **hasbeszélő** előadások
mechanikai bábokkal.

lés továbbá a javaslatba hozott alapszabálymódosításokat egyhangulag elfogadta és az igazgatóság eddigi tagjait újból megválasztotta. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Molnár Viktor v. b. t. t. elnök, báró Madarassy Beck Miksa és Bessa Marco pedig alelnökké újból megválasztottak.

A Roheim-czégből részvénytársaság. Roheim Károly és fiai r. t. czég alatt a jövő héten 700.000 korona alaptőkével (1400 darab 500 koronás részvény) a hasonló nevű építővállalkozó czég részvénytársasággá alakul át. A czég hitelezői a tervhez hozzájárultak és követeléseik fejében elsőbbségi kötvényeket kapnak.

A precíziós műszeripar fejlesztése. A budapesti kereskedelmi és iparkamara közlése szerint a kereskedelemügyi miniszter a budapesti mechanikai és órásiipari szakiskolában a mérő-műszerek készítéséhez és javításához szükséges precíziós műhelyt rendezett be, mely első sorban a műszerészek és műszergyárosok érdekeit szolgálja. A hivatva oly módon, hogy az ezeknél előforduló és saját berendezésükkel el nem végezhető munkák azon teljesen díjtalanul el lesznek végezhetők. Ha pedig az illető iparos a gépeken felül még az intézet munkáit is igénybe akarja venni, azért csupán az illető alkalmazott óradíjának megfelelő díj lesz szedhető. Ezzel a közös gépműhelylyel a kereskedelemügyi kormány minden műszerész kisiparost abba az előnyös helyzetbe hoz, hogy a legkomplicáltabb precíziós munkát is végezheti.

Vetőmagburgonya beszerzése. Az őszi abnormális időjárás következtében a burgonya téli eltarthatósága az egész országban nagyon szenvedett és sok gazda vetőburgonya nélkül maradt, míg az ország más helyén ismét, hol kedvezőbb körülmények között történt a kiszedés, a tavaszi jó termés következtében nagyobb burgonyakészletek állanak rendelkezésre. A földművelésügyi minisztérium az országos eladó burgonyakészleteket a gazdasági tudósítók és felügyelőségek útján összeíratta. Az egyes birtokokosok nevével, lakhelyét és az eladó készletek nagyságát és a lehetőség szerint az eladásra kerülő fajták megnevezését magában foglaló füzetet az érdeklődőknek Bertsch Otto gazdasági tanár, Budapest Mészáros-utca 56b. kívánatra bérmentve megküldi.

Felolvasás az Iparegyesületben. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai kedden, márczius 11-én, délután 6 órakor, az egyesület helyiségében (VI. ker. gróf Zichy Jenő-utca 4. sz. I. emelet) felolvasást tartanak. A napirend tárgya: Pereszlyéni Pál előadása; Kisipar segítő intézmények.

Egybehívott közgyűlések.

- Márczius 13. Magyar Jelzalog Hitelbank rt.
- Márczius 13. Magyar Agrár- és Járulékbank rt.
- Márczius 14. Első Magyar Általános Biztosító rt.
- Márczius 19. Magyar Általános Hitelbank rt.
- Márczius 24. Budapesti Közuti Vaspálya Társaság.
- Április 8. Angol-Osztrák Bank.

TŐZSDÉK.

Gabonátözsde.

Budapest, márczius 8. A készrúpiacra ma kedvtelen volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben, a malmok semmi vételkedvet sem mutattak és rossz árakat ígértek. Mivel másrészt az eladók is tartózkodók voltak, csak igen korlátozott forgalom fejlődött ki, aminek a folyamán mindössze alig 5000 q buza kelt el, a tegnapi árnál pár fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 11,75 korona volt 79 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11,45 korona, 76,5 tiszavidéki búzáért. Egyéb gabonanevelők közül a rozs csendes, a zab üzletellen, a tengeri elhanyagolt. Forgalmába került: 200 k rozs 9,45 K-ás áron és 300 q zab 10 K-ás áron. A határidőpiacra a mai üzlet csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg, a forgalom folyamán nyugodt irányzat mellett szűk keretben ingadoztak az árfolyamok. Különösebb érdeklődés egyik ciklir iránt sem mutatkozott és így tehát élénkebb üzlet nem is fejlődött ki. A déli tőzsdén kedvtelen volt a hangulat, az árfolyamot azonban elég jól tartották magukat. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza két fillérrel, az áprilisi rozs négy fillérrel, az októberi rozs egy fillérrel, a májusi tengeri szintén egy fillérrel gyöngült, az októberi buza, az áprilisi zab és az októberi zab jegyzése teljesen változatlan maradt.

A készrúpiacra kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 22,50 K, 350 q 79 k 23,50 K, 600 q 79 k 23,50 K, 100 q 79 k 23,40 K, 100 q 79 k 23,40 K, 300 q 79 k 23,45 K, 150 q 78 k 22,90 K, 100 q 76,5 k 22,90 K. — Felsőmagyarországi: 100 q 77 k 23 K, 300 q 76,5 k 23,20 K. — Fejérmegyei: 500 q 78 k 23,15 K, Pestvidéki: 600 q 79 k 23,30 K, 100 q 78 k 23,25 K, 200 q 78 k 23,60 K. — Felsőmagyarországi: 150 q 78 k 23,45 K, 150 q 78 k 23,45 K, 150 q 78 k 23,10 K. — Rozs: 100 q 18,90 K, 100 q 18,90 K. — Zab: 300 q 20 K.

A határidőpiacra kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1913-ra.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Buza 1913 áprilisa, Buza októberre, Rozs áprilisa, Rozs októberre, Zab áprilisa, Zab októberre, Tengeri 1913 májusra, Tengeri júliusra.

1 óra 30 perccor zárulnak:

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Buza 1913. áprilisa, Buza októberre, Rozs áprilisa, Rozs októberre, Zab áprilisa, Zab októberre, Tengeri 1913. májusra, Tengeri júliusra.

Bécs, márczius 8. (Saját tudósítónktól.) A konzum egyáltalán nem vásárolt, az irányzat gyenge. Finomabb minőségű buza elvéve 5 fillérrel olcsóbban is kapható lett volna, rozs 5-10 fillérrel javult, árpa irányzata bágyadt, a forgalom benne csendes, tengeri 5 fillérrel drágult, de alig mutatkozott kereslet. Zab gyenge, csak helyi kereslet jelentkezett, az árak 5 fillérrel hanyatlottak.

Buza: új, tiszavidéki 11,95-12,40, mosoni és győri 11,05-11,45, déliavasuti 11,05-11,45, felsőmagyarországi és csepeli 11,05-11,50, alsóausztriai 10,20-10,65. Rozs: felsőmagyarországi 9,65-10,0, csepeli 9,80-9,95, pestmezei 9,80-10,0, déliavasuti 9,60-9,95, ausztriai 9,20-9,65, magyarországi 9,60-9,90, csehországi 9,45-0,66. Árpa: morvaországi 8-9, marchfeldi és bécsvidéki 8-8,60, felsőmagyarországi 8,10-9, csepeli 8,10-8,50, mosoni és győri 8,15-8,75, déliavasuti 8,50-9, maláta 8-8,25, takarmány 7,40-7,80. Magyar tengeri: régi 10,05-10,35, új 7,85-8,10, cinquantine 9,00-10,40. Magyar zab: új, válogatott 10,75-11,15, elsőrendű 10,25-10,65, közepes 9,85-10,30, ausztriai 9,35-9,85. Lisztben, főleg finomabb minőségekben e héten nagyobb vásárlási kedv mutatkozott és az árak némileg javultak. Később a malmoknak nagy áldozataikba került a forgalmat életkenti. Magyarországi rozslisztnek határozottan ártott a cseh konkurrenzia. Takarmányárak iránt jó érdeklődés volt a piacon, főleg korpát kerestek és mivel a kínálat gyenge volt, az irányzat megszilárdult.

Érdekes! Szemléltető doboz

mechanikus képtelenséggel. Csak uraknak. Hozzá 50 drb ritka pikáns-fényképfelvételek. A lépek a szemlencze különös ósosságával fogva igen tisztán és pontosan látnak ki a az egész panorámát, a mechanikus képszeres és pikantéria folytán az urak igen szívesen veszik. Teljes panorámá 50 fényképpel csak K 3,50. Egyedüli elárúsító díszkrét utánvétellel. M. Swoboda, Wien, II/2. Hies-gasse 13-37. szám.

Ertéktőzsde.

Budapest, márczius 8. Az előtőzsdén ma ismét a kontremín lépett akcióba, amelynek eladási újabb lanyhulást okozott. Az értékek 3-4 koronával gyöngültek. A külpolitikai hírek még mindig tartózkodásra késztetnek és így a spekuláció nagyobb része távol tartja magát az üzlettől. Élénkebb forgalom csak a Közuti és Magyar bank részvényekben volt, amelyek ismét 5-6 koronával csökkentek. A többi értékekben mérsékelt volt a forgalom. A készrúpiacra csak a Magyar villamoságában volt kötés gyöngébb árakon. A járadék üzletellen volt, míg a zárlat lanyha maradt. A déli tőzsde iránya tartott volt, mert a kontremín kisebb fedezést eszközölt. A helyi piacon a közuti 3 koronával javult. A többi értékek alig változtak. A készrúpiacra jelentékenyebb változás nem volt. A járadék-piac lanyha. A zárlat tartott volt.

Az előtőzsdén kötetett: Osztrák hitel 620-630,50. Magyar hitel 820-821,50. Per. kor. 83,65-83,85. Jelzálogbank 433-434,50. Magyar bank 562-565. Rimamurányi 718-719. Közuti vasút 650-655. Városi villamos 368,50. Államvasút 704. Magyar villamosági 477. A déli tőzsdén kötetett: Magyar hitel 821-821,75. Prompt. kor. 83,50-83,55. Per. kor. 83,00-83,70. Hazai bank 280-280,50. Magyar bank 563,75-565,75. Kereskedelmi bank 3590. Fabank 223. Rimamurányi 718,25-719,25. Közuti vasút 651,25-654. Városi villamos 367,50-368,50. Hazai sorsjegy 108,50-110,50. Ujlaki 265-267. Utőtőzsde: Osztrák hitel 630. Magyar 822,50. Lezárolóbank 516,50. Jelzálogbank 432,50. Rimamurányi 720,50. Államvasút 705. Városi villamos 368. Közuti vasút 654,50. Magyar bank 564,50.

Bécs, márczius 8. Az alacsonyabb külföldi árfolyamok és a nemzetközi pénzpiac válságos hely-

Main financial table titled 'Budapesti értéktőzsde' with multiple columns for various securities, banks, and exchange rates. Includes sub-sections like 'Allamadósság', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Biztosító társaságok', 'Gőzmalomok', 'Iparvállalatok', 'Sorsjegyek', and 'Közlekedési vállalatok'.

zete következtében a piac csöndes volt. Alpesi és Skoda-részvények iránt átmenetileg érdeklődés jelentkezett. A déli tőzsdén az irányzat nyugodt, az árfolyamok tartottak.

10 óra 30 perczkor kötetett. Osztrák hitel 630.25. Magyar hitel 820. Államvasut 709.50. Déli vasut 114.75. Alpesi bánya 1049.50. Rimamurányi 718. Skoda 838. 3 százalékos délvasuti elsőbbségi 251.50.

1 óra 30 perczkor kötetett: Osztrák hitel 530. Magyar hitel 819. Anglobank 341.50. Laenderbank 518. Bankverein 517. Unionbank 599. Államvasut 705. Déli vasut 115. Dunagőzhajózási 1311. Alpesi bánya 1048.50. Prágai vasut 3445. Rimamurányi 719. Dohányrészvény 322.50. Májusi járadék 84.50. Magyar koronajáradék 83.80. Török sorsjegy 228.25. Márka 118.13. Skoda 836.50.

Utótőzsde: Osztrák hitel 630.50. Magyar hitel 822. Anglo 341.50. Bankverein 517. Union 599. Laenderbank 517.75. Államvasut 705. Délvasut 114.50. Skoda 841. Dohányrészvény 324. Rimamurányi 722. Alpesi 1054.50. Májusi járadék 84.45. Magyar koronajáradék 83.45. Török sorsjegy 228. Márka 118.28—16 szilárd.

Berlin, márczius 8. (Értéktőzsde.) A tőzsde szilárd irányzatú volt a hét végén, mert a nemzetközi helyzet jobb megítélése az itteni pénzvizonyok javulása és az új kölcsönjegyzések kielégítő eredménye következtében barátságosabb alapirányzat fejlődhetett. Élénk vételkedv mellett a vezető értékek részben egy százalékos és azontul nemö javulásokkal indultak. Járadékok közül török sorsjegyek két márkát nyertek, a 3százalékos birodalmi kölcsön tartotta magát. A megszilárdulás a további folyamatban tovább haladt, mert az üzlet két napi megszakítására való tekintettel sokrendbeli fedezések történtek. A magánkamatláb csökkenése újabb támaszul szolgált a piacnak, de az árfolyamokra nem igen hatott. A készrúpia értékei csendes üzlet mellett tartottak voltak. Napipénz 6 és fél, magánkamatláb rövid lejáratra 5 és hétnyolcad, hosszú lejáratra 5 és háromnegyed százalék.

Üzleti tudósítások.

Tojástőzsde. (A budapest tojástőzsde árjegyzései) Tiszavidéki: eredeti 86—88. Kosáráru (16 és fél darab 1 korona) átszámítva 87 K. Irányzat: nyugodt.

Kőbányai sertéspiac. Márczius 8. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 148 fillér. Fialat közép (páronkint 251

—320 klg.-ig terjedő súlyban 150—152 fillér. Magyar szedett. (Közép (páronkint 240—280 klg.) 152—154 fillérig. Sertéslejtés: 1913. márczius 6. napján volt készlet 28887 darab. 1913. márczius 7-én felhajtott 365 darab. 1913. márczius 7-én elszállított 133 darab. 1913. márczius 8-ára marad készletben 29119 darab. A hizott sertéslejtet irányzata: lanyha.

Sertéskonsumvárosi jelentés. (A székesszék városi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától 1913. márczius 8-án) Előző napi eladatlan maradvány 1644 darab sertés, 176 darab süldő, 6 darab malacz. Mai felhajtés (negyed 4-ig) 293 darab sertés, 3 darab süldő. Összesen 1940 darab sertés, 179 darab süldő, 6 darab malacz. Eladatott 858 darab sertés, 137 darab süldő, 6 darab malacz. Mai maradvány 1082 darab sertés, 42 darab malacz. Árjegyzés. Zsirsértés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli ételsúlylevonással 128—142 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. ételsúlylevonással 128—136 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli ételsúlylevonással 136—148 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig ételsúlylevonással 136—148 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig ételsúlylevonással 136—154 fillérig. Husserítés süldő 50 klg.-ig elősúly, 112—132 fillér. A vásár irányzata: lanyha. Az árak 2—4 f.-rel estek.

A KRIEGNER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR

nem támadja meg a fogat, nem terheli meg a gyomrot és ezért az összes vaskészítmények között

az első helyet foglalja el.

Világszerte évtizedek óta használják a verszegénységéből eredő összes bajoknál, étvágytalanság, chlorosis, gyomor-baj, idegesség, álmatlanság, görvélykór, mindenféle testi gyöngeség, reconvalescenciánál,

sápkóros fiatal leányoknál és gyengén fejlődő gyermekeknél. Az országos egészségügyi tanács is méltatta az ital kiváló sajátosságait, így tehát nem téveszthető össze más hasonló szerekkel.

A Krieger-féle TOKAJI CHINA-VASBOR

valódi 5 puítanos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű és hatása biztos.

Kis üveg 3 korona 20 fillér minden gyógyszerárban.

Postai szétküldés naponta utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után.

KRIEGNER-gyógyszertár Budapest, Kálvin-tér (Baross-utca sarok)

Kivonat a hivatalos lapból

Márczius 9.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter gróf Klebersberg József budapesti büntetőtörvényszéki nyugalmazott íródtisztet a pestvidéki törvényszékhez irodatisztté;

a közös pénzügyminiszter Zeman József capljainai dohányjüvedéki titkárt dohányjüvedéki felügyelővé és Dragasch Svetislav banjalukai, Riessberger Agost szerajevói, Sefic Salih mostari és Tatarovic Rifat szerajevói dohányjüvedéki segédtitkárokat dohányjüvedéki titkárokká;

Bosznia és Hercegovina tartományi főnöke Hiemesch Kuno dohányjüvedéki tisztet dohányjüvedéki segédtitkárrá;

a kereskedelemügyi miniszter Hild Lipót kőfaragómester soproni lakost a kömüves-, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Sopronban szervezett bizottság tagjává;

a kassai kir. ítélőtábla elnöke Haasz Béla Miklós jelöltet a szabadkai kir. törvényszék mellé a szerb-dalmát rületébe díjas joggyakornokká;

a szabadkai kir. törvényszék Ifkovic Ivandekics Imre szabadkai ügyvédet és dr. Mijatov Milorád ügyvédjogszigorló, eperjesi lakost a kassai kir. ítélőtábla kehorvát nyelvre állandó hites tolmácsá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Kohányi Viktor antalfalvi kir. járásbíró saját kérelmére a lugosi kir. járásbírosághoz helyezte át.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter a veszprémi kir. törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesé Schaezler István kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter kiskoru Ochs Erzsébet budapesti lakos „Ország“-ra, Wolfsohn József budapesti lakos „Farkas“-ra, Rull János dunaföldvári lakos „Onodi“-ra, kiskoru Almasan Maris szántóalmi lakos „Almasi“-ra, kiskoru Goldfinger Pál budapesti lakos „Gerő“-re, kiskoru Pelstein Ida, Béla Dezső és Sándor budapesti lakosok „Pör“-ra, Berger Izidor és Ferencz marosludasi lakosok „Barta“-ra, Szobela Imre m. kir. pénzügyi fővigyázó marosilyei lakos „Szántó“-ra, Klecs Géza budapesti lakos „Kárpáti“-ra, Dospold György budapesti lakos „Dőszegi“-re, Winterstein Artur budapesti lakos családi nevének „Várnai“-ra kért átváltoztatását megengedte.

Felölös szerkesztő: DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ.

Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Vállalat. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

A REJTÉLY KULCSA.

FRANCZIA REGÉNY. — RTA: RICNEBOURG EMIL.

47 — Asszonyom — mondá hidegen, de nagy nyugalommal — miként láthatja, vonakodás nélkül jöttem el, választóim hozzáim intézett levelére. Külömben már fiam is kért, jöjjenek át önhöz, hogy bizonyos kényes dolgokat tisztába hozzunk. Ezen találkozás, melyet ön öhajtott, tehát csak két-három nappal előzte meg eredetileg már előre megállapított látogatásom idejét. Ön tudni öhajttja, mit határozott véglegesen Soleure gróf önre nézve. Azt hiszem, hogy e tekintetben legkisebb esélődásban sem ringatja magát. Alkalmasint nem felelte még el, amit a gróf mondott, midőn utóljára érintkezett önnel. Oh, nem azért jöttem ide, hogy hibaváló szemrehányásokat tegyek; nem kevésbbé szándékomban értésére adni, hogy ön a köteléket, mely önt Soleure grófhöz fűzte, oly módon tépte szét erőszakosan, melyet részletesebben elemezni nem akarok és hogy ezáltal fiamat a legnagyobb életre kárhoztatta. Soleure gróf saját szájából hallotta, asszonyom, hogy ön réá nézve nem létezik többé. Kétségtelenül beláthatta tehát, hogy ha a gróf nem adta vissza haladéktalanul szabadságát, csupán azért történt, mivel reánk nézve bizonyos, nagyon komoly érdekeket kellett megvédeni. Mindenek előtt kívánjuk, hogy az ön személyét illetőleg minden lármá és feltűnés lehetőleg elkerültessek. A válasz ön és Soleure gróf között bevégzett tény. Csupán az esetben, ha ön nem volna hajlandó békés uton elfogadni azt, amit mi az ön érdekében szeretnénk, hogy a nyilvános tárgyalások szégyenétől megkíméljük, mondom, csakis az esetben kezdenénk meg a válópert az illetékes bíróságok előtt. Re-

mélem, felfogja asszonyom, hogy egyszerű ágytól és asztaltól válás által semmit sem nyerhet, sőt ellenkezőleg sokat veszíthet, mert jegyezze meg jól: házassága nem vágyonközösségre, hanem annak teljes kizárásával köttetett. Azután mindjárt beszélni fogunk a házassági szerződés oly pontjáról is, mely önt közvetlen s kizárólag érdekli. Legyen szíves azonban előbb megmondani nekem, hogy a körülmények figyelembevételével, ami nagyon érdekében állhat, nem szándékozik-e a nyilvános figyelmet magára vonni, hanem minden botrányt kerülni inkább, kérdem tehát, el akarja-e fogadni a törvényes, végleges válást minden feltűnés és perlekedés nélkül, miként az indítványoztatni fog a mi részünkről?

— Elfogadom, ugy, amint akarják.

— Nagyon jól van. Most áttérek egy másik kérdésre, mely a jelen körülmények közt szintén nagy fontossággal bír. Ön nem sokára anyává lesz és még sem említi a születendő gyermeket sem a Soleure grófhöz írt levelekben, sem pedig abban, melyet ma hoztam intézett. Ez nem tagadhatom, meglehetősen meglepett. Ön tehát egy cseppet sem foglalkozik am gyermekkel, kit világra fog hozni? Mondja meg nekem, mi céljai vannak ezen szerencsétlen kis teremttessel?

— Nos hát én ... én ... — hebegte Raymunda.

— Azt kérdem, mily terveket szőtt gyermekére vonatkozólag és mit szándékozik vele tenni, ha megszületik?

— Én nem tudom.

Futó villám ciklázott át az öreg grófné szemében és ajkain különös mosoly vult el.

— Ugy, ugy, hát nem tudja! — mondá, — és pedig nézetem szerint mégis csak annak kellene képezni legnagyobb, legfontosabb tárgyát gondoskodásának. De én értem, ön azt mondja magában: Mirevaló Soleure

gróf? Nekem, Raymundának nem kell törődöm bizonyos dolgokkal. Alapjában igaza is van és a szóban forgó kérdés csak annál gyorsabban fog megoldatni s elintéztetni. Azt nem tudom, mit fog ön kezdeni szabadágának elnyerése után s valószínűleg talán ön maga sem tudja azt még. De gyermeke semmi esetre sem képezne zavarának legesekélyebb részét. Nos tehát, mi fel akarjuk önt menteni tökéletesen minden anyagi gondja és felelőssége alól. Meg kell mindamellett jegyezniem egyszersmind, hogy még az esetben is, ha ellenkezni akarna, a grófnak jogában áll, hogy elvegye öntől a gyermekeket; elég volna neki az anya méltatlan viselkedésére hivatkozni, amit ő azonban csakis a végső szükségben eselekednék. De hát ne térjünk vissza bevégzett dolgokra; kerüljük ki a bírói beavatkozást, mi nem akarunk botrányt, ebben megegyeztünk, nemde?

— Igen, asszonyom!

— Mi tehát átvesszük öntől gyermekét és soha, értsen meg jól, — soha sem lesz beavatkozási joga többé őt illetőleg. Beleegyeznek ebbe?

— Igen.

— Oh, a gyalázatos teremtmény! — gondolá az öreg Soleure grófné, — mily helyesen ítéltém én meg őt. — Aztán rövid szünet után folytatta: — Gyermekeinek születése után, vagyis amint felgyógyul s újra erőhöz jut, azonnal szabad lesz ön, asszonyom, tökéletesen szabad. Oda mehet ahová tetszik és tehet, amit akar, természetesen azonban csak oly feltétellel, hogy Soleure gróf soha se halljon többé felőle. Erre nézve szabad akarattal kell lemondani arról, hogy azon ezímet és nevet többé ne viselje, melyet tőle nyert. De érti és hallja-e, amit mondok?

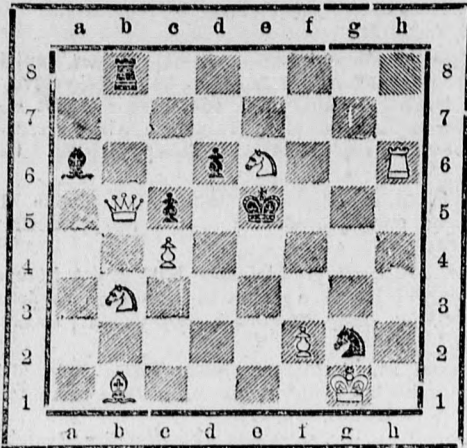
— Igen, asszonyom!

(Folyt. köv.)

SAKK.

186. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a második lépésre.

502. számú játszma.

Játszották a newyorki Progressive Chess Club II. oszt. versenyén 1913. január.

Francia védelem.

Világos: Dornbach János. Sötét: Hágó V. Márton.

1. e2—e4	e7—e6
2. d2—d4	d7—d5
3. Hb1—c3	Hg8—f6
4. Fc1—g5	Ff8—c7
5. e4—e5	Hf6—d7
6. Fg5×e7	Vd8×e7
7. Ff1—d3	

A múlt század nyolcvanas éveiből eredő folytatás, mely csak újabb kezd divatos lenni.

Akadályozni akarja Hc3—b5-öt, amitől azonban nem kell félni; éppen ezért e gyaloglás tempóvesztés. A legjobb válasz 7... 0—0, a rákövetkező 8. f2—f4, e7—e5 9. Hg1—f3, f7—f6 stb. folytatással.

8. f2—f4	e7—e5
9. d4×e5	

Természetesebb volna a fejlődés 9. Hg1—f3-al.

Sokkal jobb volt 9... Hd7×c5, ami után világos kénytelen volna cserélni engedni a d3-on álló fontos támadó figuráját, ha nem akarna vele tempóvesztéssel visszalépni.

10. Vd1—d2	b7—b5
11. Hg1—f3	Hb8—c6
12. Hc3—e2	

Világos nagyon helyesen, figurát igyekszik állítani a centrumba (d4-re).

12.	Fc8—b7
13. e2—c3	Ba8—c8

A vezérszárnyon még nincs mire játszani a ezért 13... 0—0, jobb lett volna.

14. He2—d4	Hd7—b8

Most is jobb volt 14... 0—0. A tett lépésnek más célja nem lehet, mint az hogy sötét a c6-on bekövetkező csere esetén a huszárral üthessen vissza.

15. f4—f5!	

Mintán a sötét figurák a vezérszárnyon vannak elhelyezve, világos előnyösen intézhet támadást a másik oldalon, ahol sötét gyöngébb.

15.	Vc5—e7
16. 0—0	Hb8—d7

Most kitűnik, hogy a huszárlépés két tempóvesztést jelent sötétnek.

17. f5×e6	f7×e6
18. Vd2—c3	He6—d8

Az utolsó alkalom volt az elsáncolásra. Ennek elmulasztása világos részére jó támadást tesz lehetővé.

19. Hf3—g5	g7—g6
20. Ba1—d1	Bc8—e7
21. Ve3—g3!	Hd7—c5
22. Hg5×h7!	

Kellő pillanatban jövő áldozat. Honfővárosunk erőteljesen kiaknázza kedvező állását s rövidesen kapitulálásra bírja a szintén magyar ellenfelét.

22.	Bh8×h7
23. Fd3×g6+	Bh7—f7
24. Fg6×f7+	Hd8×f7
25. b2—b4	He5—e4

Sötétnek nincs kielégítő játéka; 25... He5—d7-re következhetnek 26. Bf1—f6 stb.

26. Vg3—g8+	Ve7—f8
27. Vg8×f8+	Kc8×f8
28. Hd4×e6+	Kf8—e7
29. He6×c7	

és világos nyert.

Sakkhírek

A newyorki mesterverseny, mint már jelentettük, február 5-én ért véget Capablanca győzelmével. A verseny végeredménye a következő: Capablanca 11, Marshall 10½, Jaffe 9½, Janowski 9, Chajes és Stapfer 8, Kupchik 6½, Tenenwurzel, Whitaker 5½, Klinc, Rubinstein 4½, Morrison 4, Liebstein 2½, Zapolon 2.

Mesterverseny Havannában. A havannai sakkör az elmaradt newyorki nemzetközi mesterverseny helyébe kisebb mesterversenyt tűzött ki, amelyen a befejezett newyorki verseny résztvevői közül hatan vesznek részt s akikhez még két kubai játékos csatlakozott. A résztvevők névsora: Capablanca Raul José (Havanna-Newyork), Marshall Frank (Newyork), Jaffe Károly (Newyork), Janowski Dávid (Páris), Chajes Oszkár (Chicago), Kupchik Ádám (Newyork), Corzo Juan (Havanna) és Blanco Rafael (Havanna). Díjak: 500, 350, 200, 100 és 50 dollár. A nemdíjasok között 150 dollárt osztanak föl. A verseny kétfordulós és február 15-én vette kezdetét.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

— Névtelen levelekre nem válaszolunk. —

J. Lajos, Úszók. Nejenek igaza van. Csak a világos és levegős lakásban lehet boldog az ember. A sötét szoba nyomasztól fogva a kedélyre, elüzi a derűtséget és buskomor gondolatokat kelt. De mindennél megfontolandóbb, hogy a hiányosan világított lakás egészségellenes is. A sötét lakásban élő gyermekek vérszegények lesznek, eszontozatuk nem fejlődhetik ki teljesen s az angolkórnak szabad folyása van. A szemek is szenvednek, s a sötét szobában olvasó, dolgozó egyének a megakadályozásuk teszik ki magukat. Az viszont az ön okoskodása mellett szól, hogy a nyári hőség és a legyek inváziója ellen csak a szobák elszötétítésével lehet védekezni. Neje azonban kétségkívül nagyon jól tudja, hogyan lehet „időleges“ és „részesleges“ elszötétítés mellett is a világosságot magukhoz bebecsátani.

K. Rózsika, Budapest. Kellemetlennek találja, hogy cipője járasközben nyikorog. Többek tanácsára a cipőtalpat ismételtelen bekenete már meleg lenolajjal, de eredmény nélkül. A bajon csak a cipész segíthet, ha a cipőtalpat szétszedte, járkalmot szór közéje és úgy illeszti a részeket újból össze.

K. Lipótné, Berlin. Papagájának az a szokása, hogy minduntalan hátrafelé leessik a kalitka fölürudjáról, nem valami szeszélyből történik, hanem beteges tünet. Az izmok gúresős összehúzódása okozza, s tulajdoltat diszmadaraknál gyakori jelenség. Minél kevesebb és sovány eledellel lássa el, mindgi 3—4 napban csupán tejet adjon neki és gondoskodjék, hogy ne zavarják, ne ingereljék, s — hogy minél nagyobb nyugalma legyen — naponként több órára takarja le a kalitkát.

Mancazi. A kellemetlen „szajillat“nak többféle oka lehet, aszerint, hogy odvas főtől, foghugyulladástól, gégebántalomtól vagy valamely gyomorbajtól származik-e. Mindenekelőtt azt kell kikutatni s ez az orvos dolga. Különbben a következő összetételű szájvizet ajánljuk: 200 gramm finom borszesz, 70 gr. narancsvirágviz, 12 gr. vanília-tinktúra, egynegyed gr. timsó, egyfél gr. hamuszir, egyfél gr. cochenille, 10 csepp szegfűszegolaj, 10 csepp citromolaj összevegytessék s néhány nap múlva szűrjék át. Ebből a folyadékból adjon néhány cseppet a szájmossóvizéhez.

Dobozos. 1. Sajtóhiba volt: Móricz Zsigmond két egyfelvonásosáról volt szó: Móricz Pál még nem nyújtotta be darabját a Nemzeti Színházhoz. 2. Jól sejtji; úgy az előbb említett mint D. Gy. és F. R. munkatársunk is debreczeni származású, de csak szellemi rokonok. 3. A „Te vagy a kamara legnagyobb szamara“ című népszerű kuplé még nem jelent meg nyomtatásban.

K. Márton, Királyháza. Ajánljuk Petőfi Sándor költeményeinek 1 koronás kiadását. Minden könyvereskedésben kapható.

B. Gy. Bp. Nem emlékszünk. Forduljon kérdésével Pakots József urhoz, a Petőfi Társaság titkárához (Budapest, VI., Bajza-utca, Petőfi Ház) készségesen megadja a kívánt felvilágosítást.

T. József, Bátorfalva. Nagyon sok helyen: Budapest, például Brassóban, Szekesfehervárt, Nagykanizsán, Nagyrőcén, Temesvárt, Szabadkán, Alsókubinban, Pozsonyban, Szolnokon stb.

Sorsjegyekről.

Osztálysorsjegyes. Nem nyert. A VI. osztályra szóló befizetés összeg 24 korona. Küldje be mielőbb.

Részvény. Főkebefizetésre rendkívül alkalmas. Jó kamatozása mellett pupilláris biztosíték.

Nem nyertek: G. G. Nyírség, Zsombolyai előfizető. Sorsjegyekről és értékpapirokról a legmegbízhatóbb és díjtalan felvilágosítással a Budapesti Iparbank Rt. (Eskü-tér 8.) szolgál.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Idegenek Utmutatója!

Bankok, takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest.

Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékalap 59.629.862 K 89 fillér. Könyvecskékre és folyószámlára elhelyezett betétek állandéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalomban levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden ekinetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hibbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasságukat nyilvánították továbbá katonai házassági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árva-pénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségekötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság,

VI., Teréz-körút 22. szám.

Alapítók 10 millió korona. Fiók: V. kerület, Zoltán-utca 16. szám. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékkönyvecskékre. Előleget ad értékpapirokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások, Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete,

Budapest, V., József-tér 1. szám.

Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak úgy az érték-, mint a gabonátőzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előlegek értékpapirokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti áron. Sorsolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyen.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank,

VII., Dorottya-utca 6. szám.

Fiókintézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1. — V., Nádor-utca 25. — V., Lipót-körút 32. — VII., Erzsébet-körút 41. — VI., Andrassy-ut 30. — Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapest és Barcsan. Alapítók: 40.000.000 korona.

'A Wiener Bank-Verein

magyarországi fióktelepe,

Budapest, V., Nádor-utca 4. szám (saját házában.)

Belvárosi osztály: IV., Koronaherczeg-utca 10. — Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferenc-tér 6. — Központ: Wien, I., Herrngasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Központi Bank Részvénytársaság,

VI., Váci-körút 31. szám.

Az Ustredni Banka Ceskyh Sporitelen, Prága, a fiókintézet. Elvállal a banküzlet körébe vágó minden megbízást. Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre 4—4½ százalékkal, folyószámlára a legelőnyösebben. — Amerikai osztály az összes átutalásokat, követelés-behajtásokat, örökségi és más jogi ügyek rendezését, newyorki testvérintézete a Bank Of Europe utján eszközli.

Általános Iparbank Részv.-Társaság

VII., Erzsébet-körút 39. szám.

Alapítók 8 millió korona.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

IV., *Koronaherczeg-utca 5. szám.*

Fiókok: V., Dorottya-utca 8. — V., Nádor-utca 25. — Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No 3. — Alapítók 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékkönyvekre és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztálysorsjáték. Safe deposit.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság.

Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztálysorsjáték fő-elárúsító helye: VI., *Andrássy-ut 5.* — Kézi zálog-üzletek: IV., *Károly-körút 30.* — IV., *Perencziek tere 4.*, *Irányi-utca sarkán.* — V., *Lipót-körút 27.* — VII., *Király-utca 57.* — VII., *Rottenbiller-utca 1.* — VIII., *József-körút 2.* — VIII., *Üllői-ut 6.*

Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság.

V., *Fürdő-utca 3. szám.*

Alapítók 6 millió korona. Ajánljok a bank-üzlet körébe vágó mindennemű megbízás lebonyolítására. Sorsjegyek és értékpapírok vétele, eladása és biztosítása árfolyamvesztés ellen. Tőzsdéi megbízásokat elfogad a budapesti és valamennyi külföldi tőzsdére. Kisorsolt értékpapírok beváltása. Takarékbetétek. Különlegesség: vidéki pénzintézetek és tőzsdén nem jegyzett részvények adásvétele.

Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság.

V., *Sas-utca 27. szám.*

Főbb üzletágai: betétek elfogadása könyvecskékre 4% netto kamatozás mellett, valamint csekkek és folyószámlára; behajtás; bel- és külföldi hitellevelek kiállítása; értékpapírok, külföldi pénznemek, devizák vétele és eladása; lombardirozás, tőzsdéi ügyletek lebonyolítása; sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása, stb.

Budapesti Iparbank Részv.-Társ.

IV., *Eskü-tér 8. szám.*

Kölcsönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámítol folyószámla-követeléseket és elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett. Telefon 25—65.

A Magyar Pénzüzetek Földhitel- és Ingatlanbankja Részvénytársaság

V., *Országház-tér 4. szám.*

Mely az Angol-Osztrák Bank és a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja alapítása, foglalkozik a földhitelügyletek minden fajtával, birtokokat vesz és elad, parcellázásokat, illetőleg azok finanszírozását ellátja. Hivatalos órák: 9-től 2-ig.

Magyar Fakereskedők Hitelintézete R.-T.

V., *Széchenyi-utca 1. szám.*

Alapítók 6.000.000 korona. Tartaléktőke 850.000 korona. Alapítási és részesedései: Egyesült Fatermelők Részvénytársaság, Kisjenői Fatermelők R.-T., Központi Faértékesítő R.-T., Magyar Fakereskedelmi R.-T. és a Marosi Tűtájereskedelmi R.-T., valamint a Nadwornai Értékpapír Részvénytársaság. Az intézet elvállal minden a fatermelés és fakereskedelem ágába tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett.

Budapest-Lipótvárosi takarékpénztár r.-t.

V., *József-tér 13.*

Alapítók 8.000.000 korona. Alapítási év 1898. Elfogad takarékbetéteket és a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Községi és Körjegyzők Országos Bankja Részvénytársaság

VIII., *Kálvin-tér 11. szám.*

Alapítók 3.000.000 korona. Részvényeseinek túlnyomó része a jegyzői karból kerül ki. Elfogad betéteket. Leszámítol váltókat. Lebonyolít parcellázásokat. Törlesztéses és egyéb jelzálogkölesönöket nyújt. Községi kölcsönöket folyósít.

Gaedicke Bankház Részv.-Társ.

A magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték fő-elárúsítója. Játéktérvek ingyen és bérmentve.

Nemzeti Takarékpénztár és Bank-Részvénytársaság.

VII., *Károly-körút 20. szám.*

Befizetett alapítók 10.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékkönyvekre és folyószámlákban. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekkeket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság.

Budapest, V., *Erzsébet-tér 18. szám.*

Alapítók: 8.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámítol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákban alapuló könnlevőségeket. Előleget nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszadóhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindennemű óvadékot. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.

Központi osztály: Budapest, V., *Dorottya-u. 4.*

Fiókok: I., *Fehérvári-ut 1.*, II., *Fő-utca 2.*, VIII., *Rákóczi-ut 11.*, VI., *Andrássy-ut 2.*, V., *Nádor-utca 23.*, VII., *Erzsébet-körút 58.* Alapítók: 15.000.000 K. Tartalékalapok: 26.000.000 K. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és folyó számlára. Leszámítol váltókat és hitelpapírokat. Kauzióképes 4 és fél százalékos zálogleveleket ajánlja tőkebefektetésül.

Magyar Telepítő- és Parcellázó-Bank R.-T.

Budapest, V., *Nádor-utca 9. szám.*

Alapítók 5.000.000 korona. Működési köre: Telepítések és parcellázások finanszírozása, saját számlára vagy bizományban. Mezőgazdasági ingatlanok vétele és értékesítése. Közreműködés a telepítési és parcellázási ügyek minden fajtájánál. — Parcellázásokat és telepítéseket saját műszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segítségével, a tulajdonos minden közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmied utóda Elek és Társa R.-T.

IV., *Károly-körút 10. szám.*

Egyetemes áruház. Elárúsít könyveket, képeket, fényképező csikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csikkeket, előnyös részletfizetésre.

Világjárású utazási és menetjegyiroda R.-T.

Budapest, V., *Fürdő-utca 1. szám.*

(Bejárt a Dorottya-utca felől. Telefon 152—52.)

Utazási jegyek a világ minden részébe eredeti áron. Díjmentes felvilágosítások. Bérutók.

Biztosítás.

„Duna“ Biztosító Társaság.

VI., *Andrássy-ut 30. szám.*

Alapítók: 2.000.000 korona.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet.

Budapest, VI., *Teréz-körút 40—42. szám.*

Alapítatott 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg 7.000.000 korona. Biztosítási állomány: 46.000.000 korona.

„Friedrich Wilhelm“ porosz élet- és kezességi biztosító R.-T. Berlinben.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV. ker., *Kossuth Lajos-utca 17.* Alapítatott 1866-ban. Telefon: 69—75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz.

Andrássy-ut 8. szám.

Az életbiztosítás összes neveit kultiválja, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző neveit és orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat, kiházasítási biztosításokat leányok részére.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társulat.)

Budapest, V., *Dorottya-utca 10. szám.*

Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék-alap: 416.840.622 K 40 fillér. Az eddig teljesített kárfizetések összege: 1.063.798.459 korona 33 fillér; az érvényben lévő életbiztosítások összege: 1.189.790.207 K 74 fillér. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **fiúellátási és leánykiházasítási biztosítások**. — **Tűz-, szállítmány-, betérési lopás elleni és üvegbiztosítások**. — **Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, V., *Nádor-utca 5.*) által. — Részvénytőke és tartalék-alap 7.000.000 korona. Egyenkénti és csoportos **balesetbiztosítások** (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. baleset ellen biztosító társaság** által (V., *Dorottya-utca 10.*). Kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítás, nemkülönben versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyésztéskénti biztosítása a „Minerva“ általános biztosító részvénytársaság (Budapest, V., *Eötvös-tér 2.*) által.

Ipari vállalatok.

Hazai Likőr- Rum- és Szeszárnyár Részvénytársaság.

Budapest, VI., *Forgách-utca 9b. szám.*

Gázüzemű likörgyár. Nagyarányu pálínka-főzde, Szesz-szabadraktár. Szesz-denaturáló-telep.

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipari részvénytársaság.

V., *Fürdő-utca 8. szám.*

Alapítók 4.000.000 korona. Gyárak Zsolna és Budapest. Telefon 39—57.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

Budapest, IV., *Egyetem-utca 1. szám.*

Vas- és aczélművek: Resiczán és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resiczán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleum-finomító malomok, cementgyár, erdszet és gazdaság: Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., *Egyetem-utca 1. szám* alá intézendők.

Magyar keleti tengerhajózási r.-t.

V., *Zoltán-utca 6. szám.*

Alapítók 4.200.000 korona. Hajójáratokat rendez főleg a keleti tartományokba.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság.

Budapest, V., *Nádor-utca 19. szám.*

Telefon: 38—83. Sürögőnczim: Urikány-Budapest. Bányák: **Lupény**. (Hunyadmegye). Termel: darabos szenet, koczkaszenet szoba-, gőzcséplő-, gép- és gőzeke-fűtésre, diószenet, aknaszenet, portmentes aknaszenet kazánfűtési célokra, aprószenet körkemence fűtésre, kovácszenet kovácsolási célokra. **Lupényi kocszműveiben gyárt:** darabos pirszenet kohászati célokra, koczka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési, cement- és cukorgyártási célokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. **Vezérbizomnyos: Magyar Általános Hitelbank**, Budapest, V., *Nádor-utca 12. szám.*

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1913. márczius 9-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Az Erinysek.

Antik trágédia két részben. Irtá: Leconte de Lisle. Fordította: Ivánni Jenő. A kísérő zenét irtá: J. Massenet.

Kezdeté 1/2 3 óraker.

Este rendes helyárakkal.

Meduza.

Számú 3 felvonásban. Irtá: ifjabb Wjssics Gyula.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Bella.

Számú 3 felvonásban. Irtá: Szomory Dezső.

Kezdeté 3 óraker.

Este rendes helyárakkal.

Lakajok.

Számú 3 felvonásban. Irtá: Hájós Sándor.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

KIR. OPERAHÁZ.

Chabert ezredes.

Waltershausen vígoperája 3 felvonásban. Fordította Lányi Viktor.

Ezt követi:

Táncgyueleg.

Koreográfiáját szerzette és betanította Guerra Miklós balletmeister. Zenéjét összeállította Szikla Adolf.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

NÉPÓPERA.

Délután mérsékelt helyárak.

A denevér.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irtá: Hafner és Gienée. Fordította Evva Lajos. Zenéjét szerzette: Strauss Janos.

Kezdeté 3 óraker.

Este rendes helyárakkal.

Aranyeső.

Operett 3 felvonásban. Irtá: Béldi Izor. Zenéjét szerzette: Zerkovitz Béla.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz.

Waldmaier Imre igazg.

Ma, vasárnap

2 nagy előadás 2

Sylvester Schaefferrel.

Kezdetük: 1/2 4 és 8 óraker.

Mint hogy az első rész is csupa sláger, célszerű korán jönni

Jegyelővétel délelőtt 10—1 óráig és délután 3—6 óráig a nappali pénztárnál.

Részletfizetésre is! Látható írásu

UJLAKI írógépek

Arjegyzék kívánatra. Arjegyzék kívánatra.

UJLAKI írógéptelep

Bpest, VII., Erzsébet-körut 28.

Telefon 122-60. Telefon 122-60.

PALAIS DE DANSE

(Táncpalota)

VI., Szerencsen-utca 35. Telefon: 120-77.

Kezdeté este fél 11 óraker.

!Csak rövid ideig!

NINON DE BEAUVAL

klasszikus szépségesték!

Ezenkívül La Sirene a „Tenger fenekén” című csodás jelenetében, LESKA török csabtanósnő, Washington irtó a legjobb néger együttes stb. Előadás után párisi víg hangulat és táncmulatság reggelig. Kifőző Konyha. American bar. Reggelig két zenekar. Jegyek este fél 11 óráig kaphatók a pénztárnál.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. Telefonszám: 14-22.

Ma és minden este:

„Die Geschichte vom Wolf“

Irtá és rendezte: Trebitsch Sándor.

EZT MEGELŐZI:

„Szégyen! Gyalázat!”

és az új szólószámok.

Jegyek elővételben: a nappali pénztárnál d. e. 9-11-g és d. n. 3-6-ig Elrsch Andrassy-ut 19. Sopronyi Rákóczi-ut 1. „Az Est” kiadóknban és Broner tőzsde, Teréz-körut 54. — 12 óra után az első emeleti „Casino de Parisban” a legjobb ének- és táncszámainak fellépte.

ALKALMI SZŐNYEGEK, BUTOROK, CSILLÁROK

szalon- és bõrgarniturák, teljes lakberendezések

legolcsóbban kaphatók az

Alkalmi Butoráruházban

VIII., Baross-utca 9.

(az egész házb an)

EGLEO

FOGPER

Mindenütt kapható.

Ára 70 fillér.

A magyar szabadságharc irodalma.

Gracza György:

Az 1848—49-iki szabadságharc története.

800 képpel és műmelléklettel.

Öt kötet, nagy nyolcadrét alakban.

Ára, a budai honvédszobor dombornyomású másával díszített kötésben 70 korona.

Jókai Mór:

Csataképek a magyar szabadságharcból.

Ára vászonkötésben 8 kor.

Ajándék kiadás díszkötésben, ára 18 kor.

Brankovics György:

A magyar szabadságharc története.

Ára kötve 6 kor.

Kéry Gyula:

A magyar szabadságharc története napi krónikákban (1848).

Ára 8 kor.

Dr. Vajda Emil:

Kossuth Lajos élete és jellemrajza.

Ára 2 kor. 80 fillér.

Ádor Imre:

Kossuth Lajos élete és pályája.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Klapka György:

Emlékeimből.

Ára 10 kor.

Hegyesi Márton:

1848—49-iki harmadik honvédzászlóalj története.

Ára 3 kor. 60 fillér.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-l.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

Heti műsor:

Márczius hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Budapesti Színház	Uránia	Hangversenyek
10 Hefő	—	Kolostorból I. stufte	—	Aranyeső	Lakajok	A farkas	A cigán primás	—	Jóteknycé u előadás	Filharmonia Vigadó
11 Kedd	—	A faun	—	Aranyeső	Az elnökne	Favaszi Ünne	A cigánprimás	—	Tud. mozgófénykép előadás	—
12 Szerda	A varizsfuvola	Meduza	—	Aranyeső	Lakajok	A farkas	A cigánprimás	—	Az anyatöld	—
13 Csütörtök	Bohémélet	A faun	—	Aranyeső	Bella	Favaszi Ünne	A cigán primás	—	—	—
14 Péntek	Leogrín	Meduza	—	Aranyeső	Lakajok	A farkas	A cigánprimás	—	A sze elem története	—
15 Szombat	Szoktetés a szerlyből	II. Rákoczi Fero cz fogsága	—	Aranyeső	Ocskai brigádros	Királyok	A cigánprimás	—	—	—
16 Vasárnap	Hunyady István	A boszorkány	—	Carmen	Az elnökne	A farkas	Eva	—	—	Sz. m/fonikusok Zs. epalota (B)
Este	Carmen	A faun	—	Aranyeső	Lakajok	Királyok	A cigánprimás	—	—	—

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1913. március 9-n.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák.

Róza néni.

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Lengyel Menyhért.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárákkal.

Tavaszi ünnep.

Dráma 3 felvonásban. Irták: Bíró Lajos.

Kezdeté 8 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák.

Az utca bünei és erényei!

Kezdeté 1/2 4 órakor.

Este rendes helyárákkal.

Az anyaföld.

Irták: Györy Loránd.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

BUDAPESTI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák.

A helyár kendője.

Népszínmű 3 felvonásban. Irták: Adonyi Lajos.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Este rendes helyárákkal.

A peleskei nótárius.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Felső külföldi elbeszélésekből írta Bakonyi Károly. Zenejét Heltai Jenő verseire szerző: dr. Kacsóh Pongrác.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárákkal.

A cigányprimas.

Operette 3 felvonásban Irták: Wilhelm és Grünbaum. Fordította Harsányi Zsolt. Zenejét szerezte Kálmán Imre.

Kezdeté 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM.

VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22.

Ma vasárnap, március hó 9-én

két előadás.

Délután 3/2 órakor mérsékelt, este 8 órakor rendes helyárákkal a márciusi sláger műsor keretében legelsőrangú színházi- és variété-előadás.

BANDIKA és nővére Fonfon lezshajótázas. — A jószívű Bandika. Eredeti mozsizkecs. Játssza: **BANDIKA** a világhírű kis mozsizkecs nővérel **FONFON**-nal és saját szintársulatával. **Clemons** és **Dean** az utóéletetlen amerikai táncospár. **Bernhard Mörbitz** a legvidámabb német kómikus. Még csak néhány napig. **PRINCESS RAJAH** azonkívül az összes márciusi új attrakciók. Előadás után **ROYAL-CABARET**. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a **ROYAL-ORFEUM** jegypénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken. Minden csütörtökön, ünnep- és vasárnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyárák nagy családi előadás. **BANDIKA** és az összes attrakciók felléptével.

ROYAL-ORFEUM
 Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22
 Ma, vasárnap, március 9-én, d. u. 3/2 órakor a mérs. helyárák családi előadás keretében
BANDIKA a kis mozsizkecs nővérel **FONFON**-nal és saját szintársulatával új, eredeti, kizárólag a **ROYAL-ORFEUM** részére készült mozsizkecseset játszik. Azonkívül az egész márciusi sláger műsor. Mérsékelt árú jegyek elővételi díj nélkül válthatók a **ROYAL-ORFEUM** jegypénztáránál és az összes városi jegyárúsió helyeken.

STEINHARDT MULATÓ
 Rákóczi-ut 63. szám. :: Telefon: József 21—16.
 Kezdeté 1/2 9 órakor. Ujdonság! 9 órakor.
A háboru áldozata!
 11 órakor. 11 órakor.
A KÉK DOMINÓ.
 Bohózatok. Irták: GLINGER és STAUSSIG.
 Új kuplék és remek külföldi számok!
 Jegyek: Déléltől 10-től 1-ig és délután 3-tól 6-ig a mulatóban. Egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban, Andrássy-ut 19. és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

ROYAL-ORFEUM
 Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22
 Ma vasárnap, március 9-én két előadás: Délután 3/2 órakor mérsékelt, este 8 órakor rendes helyárákkal a márciusi sláger-műsor!
BANDIKA és nővére **FONFON** lezshajótázas. — A jószívű Bandika. Eredeti mozsizkecs. Játssza: **BANDIKA**, a világhírű kis mozsizkecs nővérel **FONFON**-nal és saját szintársulatával. **Clemons** és **Dean** az utóéletetlen amerikai táncospár. **Bernhard Mörbitz** a legvidámabb német kómikus. Még csak néhány napig: **PRINCESS RAJAH** azonkívül az összes márciusi új attrakciók. Előadás után **ROYAL-CABARET**. Jegyek az összes előadásokra elővételi díj nélkül, válthatók a **ROYAL-ORFEUM** jegypénztáránál és az összes városi jegyárúsió helyeken. — Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3/2 órakor mérsékelt helyárák nagy családi előadás **Bandika** és az összes attrakciók felléptével.

Kerpel-kézfinomító 90 fillér. A kezét 3 nap alatt bársonysimává és hófehérré teszi. **Kerpel-arcfinomító 2 kor.** 50 fillér. Az arcon előforduló szeplőket, májfoltokat, mitesszert és egyéb tisztatlanságot rögtön elmulaszt. **Kerpel-bőrfinomító mosdószappan 3 drb 1 korona 30 fillér,** ezidőszert a legolcsóbb és legkötelesebb kiváló illatu mosdószappan. **Kerpel-arcfinomító puder 2 korona.** Feltétlen ártalmatlan, kitünően tapad és remek illatu. Minden színben kapható. Egy arcfinomítót, egy kézfinomítót, egy pudert, egy csomag szappant franco küld: Kerpel-gyógytár Budapest, V. kerület, Lipót-körút 28. szám.

Méry Béla hangverseny-irodája
 V., József-tér 11. :: Telefon 19—61.
 Csütörtökön, március 13-án — Royalterem
WÜLLNER
LAJOS Dr. 2-ik és utolsó dalestélye.
 Jegyek: 10—8—6—4—3—2 koronáért kizárólag **Méry Béla**nál, József-tér 11. szám.

20, 30, 40 koronás
 havi részletfizetésre **ZONGORAT PIANINÓT** és **HAEMONIUMOT** a legolcsóbbtól a legfinomabbig
REMÉNYI MIHÁLY
 a magy. kir. zeneakadémia szállítója
 10 évi kezesség mellett boesátja minden hitelképes vevőnek rendelkezésére.
 Kérjen árjegyzéket és prospektust **REMÉNYI zongoraosztályától,**
 Budapest, Király-utca 58. szám.
 a Zeneakadémia mellett.

Az egész világot uraló eredeti **The Champion** kerékpárokat dupla haragcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 10 és 15 koronás részletekre adjuk és **kerékpár-alkatrészeket** az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konzuszokat és összeseket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított **nagybani eredeti gyári áron szállítunk** vidékre is bárhova
LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
 Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
 Fióküzletek: Baross-tér 3. és Budán: Margit-körút 6. Mintfogó a Helical Premier kerékpárokkal, — az utolsó 2 évben rendkívül sok kellemetlenségünk volt, kénytelenek voltunk a gyárral az összekötetést megszüntetni és kerékpárjait, míg a készlet tart 125 koronájával szállítjuk. — **Díszárjegyzékünk 1500 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.**

Csak egyszer az életben!
50.000 darab
háló-pokróc á K 1.95
 eredetileg balkáni kivitelre szánta, de a háború miatt visszatartva, valódi brünni hím malaja-gyapjából, azért **nagyszorú melegítő** s telen néikülözhetetlen, kb. 200 cm. hosszú, 130 cm. széles, pompás csikos és kevert mintázatú és gyönyörű szegélydíszes. Az idő rövidsége miatt **fel előállítás áron, darabonként csak 1 kor. 95 fillérjévol** eladó. Ezen től hálópokrócok legalább is kétszer annyit érnek s míg a készlet tart, az alábbi szennzációs áron kaphatók
 1 drb től hálópokróc csak K 1.95.
 3 drb től hálópokróc csak K 5.78. 6 drb től hálópokróc csak K 11.—. Egyedüli szétküldés utánvéttel
M. SWOBODA, WIEN, III/2. Hiessgasse Nr. 13/37.

GUMMI

halhólyag

valódi francia és angol gyártmány, tucatankint 2., 4., 6., 8., 10., 12., és 14. K. 3 tucatnál 20% engedmény.

Mintagyűjtemény
12 darab különféle finom óvszer 4 K.

NAKIRA

törv. védett valódi indiai paragummi férfi-különlégség tucatja 12.—kor, 3 tucatnál 20% engedmény.

Uterus-Spray női különlegesség
14.—korona. Pess. Oclusiv, orvosi roadolatra 5—10 vasállványon 10. koronás Bidet korona és Irrigátor 3.—korona és feljebb.

Részletes, ábrás árjegyzéket ingyen, bérmentve és titoktartással küld a

Magyar Orvosi Műszertár,
Budapest, VII., ker., Rákóczi-ut 32.
(A Rókus-kórházzal szemben.)

Heveny vagy idült

bujakór-bántalmak

egy görvélykór, borbajok, rheuma, (izzag, fekélyek stb.) a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigyágnak rheumatizmus a, szája, gége gonyodása, dagadt, onostes, feladottság és mindentelje szerzett vagy székelt bujakór bántalmak esetében, a legmegbízhatóbb minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Oliver vértisztító piskótái

meltek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11 korona. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. Andrássy-ut 26. szám.

Titkos betegségek

hugycsőfolyás, hugycsőszűkület, altesti sebek, bujakór (syphilis), az énfertőzés következtében fellépő éjjeli magömlések és idegbántalmak, elgyengült férfierő (impotentia), makacs bőrbetegségek, bármely női nemi bajok, méhbetegségek, fehérfolyás stb. alapos, gyors és gyökeres gyógyítására legjobban ajánljuk bevált lelkiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymódjainál fogva

Dr. GARAI,
hírneves szakorvos rendelő intézetét,
Budapest, Andrássy-ut 28. szám.

Rendelés hétköznap: 10-től 4 óráig és este 7-8. Vasár- és ünnepnap délután 2-ig. Feltűnés nélküli eredményes gyógyítás levélleg is. Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik.

"Ehrlich 606." javított Joha oltások.

Arc-szűrőket

eltávolít, már egyszeri használatra, teljesen nyomtalanul és gyökerestül egy ártalmatlan és orvosiilag is ajánlott szer. Ára K 3.60.

F. MARCALOUS, Prag-Smichow Nr. 580.

Hirdetések felvételnek

Sajnos, de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testi nedvei mag vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes, nagy tapasztalatu specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatásu dr. Palócz v. kórházi orvos, egészség. tanár országos híri intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, huygcső-, hólyag-, ideg- és háterginczbajokat, az énfertőzés és szifilis utóbajait, magömlést, elgyengült férfierőt (impotentia), kezdődő elmozavart, aranyerőt, sérveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő felvilágosítást afelel, hogy otthon mi módon gyógyítható ki gyökeresen a bajából (a levélben csak válaszbélyeget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10—12-ig d. n. 3—5 óráig, (vasárnap déli 12-ig.) **ENRICH 606 kúrát is végeznek.** Cím: **Dr. Palócz,** specialista-orvos, Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 13.

Március 15-iki irodalom!

Uj szavalókönyv.

Hazafias ünnepekre, iskolai vizsgálatra és egyéb alkalmakra való költemények s kiváló köszöntők gyűjteménye, 6—12 éves gyermekek számára. A legújabb magyar gyermekköltészetből összeválogatta **Havas István.** Ára 1.50 K.

Fanghné Gyujtó Izabella. A magyar szabadságharcból. Ára köve 2 kor.

Sas Ede. Hősök hőse. 8 képm. Diszkót. ára 7 kor. **Sebők Zsigmond.** Kossuth Lajos életrajza. Kötve 60 fillér.

Rákosi Viktor. Korhadt fakeresztek. 2 ifj. kiadás. Diszkóté. 4 kor.

Pósa Lajos. Száll az ének. Szavalni való hazafias vers, füzeve 2 kor., diszkótésben 4 kor.

Rákosi Viktor. Hős fiúk. Regényes tört. a szabadságharcból. diszkótésben 7 kor.

Pósa Lajos. Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költemények 60 fillér.

Pósa Lajos. A szabadságharc hősei. Képek az 1848—49. szabadságharc. Képekkel. 60 fillér.

Gauss Viktor. A piros köpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharcból. Képekkel. 60 fillér.

Gaál Mózes. A vasember fia. Tört. elbeszélés, képekkel 1.80 K.

Gaál Mózes. Bem apó. Történeti elbeszélés. 60 fil.

Havas Mihály. A hősök. Hazafias elbeszélés, képekkel. 60 fillér.

Krudy Gyula. A komáromi fiúk. Történeti elbeszélés 1.20 K.

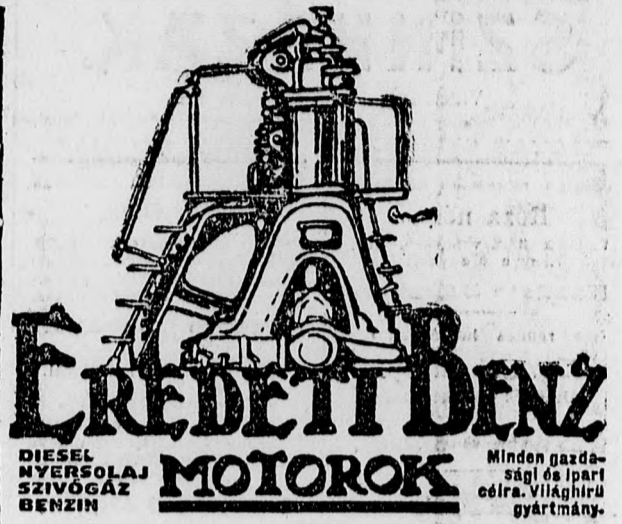
Krudy Gyula. Előre. Hazafias elbeszélés, képekkel. 60 fillér.

Lengyel Laura. Magyar hősök. Történeti elbeszélés, képekkel. 1.20 K.

Lengyel Laura. A virradat napja. Történeti elbeszélés, képekkel 1.80 K.

Madarassy I. A kis hadsereg. Történeti elbeszélés, képekkel. 1.20 K.

Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Andrássy-ut 16.

EREDETI BENZ MOTOROK

DIESEL NYERSOLAJ SZIVOGAZ BENZIN

Minden gazdasági és ipari célra. VII. Ághirú gyártmány.

Olcso üzem, Kedvező fizetési feltételek. Árjegyzék ingyen.

BENZ Magyar Automobil és Motorgyár R. T.
BUDAPEST Központ: V., Dorottya-u. 9
TELEFON 168—79 és 29—24

Meghívó

az Erőműhelyfalvai Takarékpénztár R. T. 1913. március 19-én délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor Erőműhelyfalván az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat.

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 közgyűlési tag választása.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslata az Erőműhelyi Hitelbank Részvénytársasággal kötött szerződés jóváhagyása iránt

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslata a társaság cégének megváltoztatása iránt.

4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslata az alaptőkének 225.000 koronáról 900.000 koronára leendő felemelése és a részvények kicserélése iránt.

5. Az igazgatóság javaslata tiszteletbeli elnöki állás és igazgatósági elnöki állás szervezése iránt.

6. Az igazgatóság javaslata az igazgatósági tagok számának 14-re, a felügyelő-bizottság tagjainak 7-re leendő felemelése iránt

7. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok módosítása iránt.

8. Tiszteletbeli elnök, intézeti elnök, igazgatósági elnök és vezérigazgató választása, valamint élethossziglan.

9. Hat igazgatósági tag választása három évre.

10. Négy új felügyelő-bizottsági tag választása három évre.

11. Az intézeti elnök, igazgatósági elnök, vezérigazgató, igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok díjazásának megállapítása.

12. Az igazgatóság javaslata a vezérigazgatóval kötendő szerződés iránt adandó felhatalmazás tárgyában.

13. Az igazgatóság javaslata a lemondott vezérigazgatóval nyugdíjigénye kielégítése tárgyában kötendő szerződésre adandó meghatalmazás iránt.

Jegyzet:

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslata a közgyűlés napját 8 nappal megelőzőleg az intézet hivatalos helyiségében megtekinthetők.

A részvényesek szavazati jogáról az alapszabályok 34., 39. és 40. szakaszai intézkednek.

Bory Béla elnök.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXXI. sorsjáték) 6. osztályának húzása f. évi március hó 26-tól április hó 24-ig tartanak meg, még pedig a következő napokon:

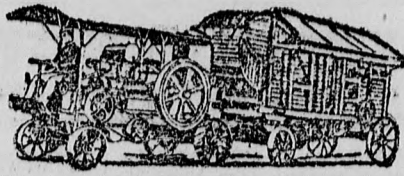
március: 26, 27, 28, 29, 31, április: 2, 3, 4, 7, 8, 10, 12, 14, 15, 17, 19, 24-én.

A húzások a négy első napon 12 órakor, a többi napokon 9 órakor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték húzási termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játéktörvény szerint, minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, 1913. évi március hó 19-ig eszközölendő.

Budapest, 1913. március hó 9-én.

Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

Budapesti Általános Kereskedelmi R-T.
 Budapest, VI., Szerecsen-utca 65. sz.
 Szállít: Teljes malomberendezéseket, nyersolaj- benzín-,
 gáz-, szivógáz-motorokat és lokomobilokat; összes gazda-
 sági gépeket, cséplőket, kazalozó és vetőgépeket olcsó
 árú fedvező fizetési feltételek mellett. **Mérnök látogatás díjtalan.**

Móric Zsigmond könyvei:

- Az Isten háta mögött. Regény. Ára K 4.-
- Falu. Három egyfelvonásos. Ára K 3.-
- Harmatos rózsza. Reg. K 4.60
- Hét krajcár. Novellák. K 3.-
- Sárárany. Regény. Ára K 5.-
- Sári bíró. Színmű. Ára K 2.50
- Magyarok. Novellák. K 3.50
- Boldog világ. Összes állatmosói illusztrálva, izléses kötésben. Ára K 6.-
- Tavaszi szél. Elbeszélések. Ára K 4.-

Kiadja a Nyugat Irodalmi és Nyomdai Rt. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

SPECZIALISTA
Dr. KAJDACSY

Gyógyít biztos sikerrel kórházakban szerzett tapasztalatok alapján; vér-, bőr-, idegbeli és gyengeségi állapotok és mindenféle női bajokat
 Budapest, VIII., József-körút 2.
 RENDEL: 10-4-ig. ESTE: 7-8 óráig.

A vérhaj vegyelenzése Wassermann írási módszerrel.
 Gyógyítás „**ERLICH 606**” szerével.
 Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok-
 kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy
 távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasít-
 tással kívánunkra küldetnek.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:	
■ Negyedévre	2.50 korona
■ Félévre	5.- korona
■ Egész évre	10.- korona

SINGER és WOLFNER
 „VI., Andrassy-ut 16. szám.”

Szenzációs modern háztartási gépek.
 Porszívó-gépek kézi és villa-
 Parkettakeféltő-gépek kézi és villa-
 mos hajtásra
 Elsőrangú teljesítmény. Kapható
 :: kényelmes lefizetésre is. ::
ELEK ÉS TÁRSA R-T.
 Budapest, V., Bálvány-utca 18.
 Budapestben bemutatás ingyen,
 minden kötelezettség nélkül.
 Vidékre háztartási gépek ár-
 jegyzéke ingyen és bérmentve.
 Vételkötelezettség nélkül nyolc
 napi próbára is szállítunk.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:	
Negyedévre	2.50 K
Félévre	5.- K
Egész évre	10.- K

SINGER és WOLFNER
 Andrassy-ut 16. sz.

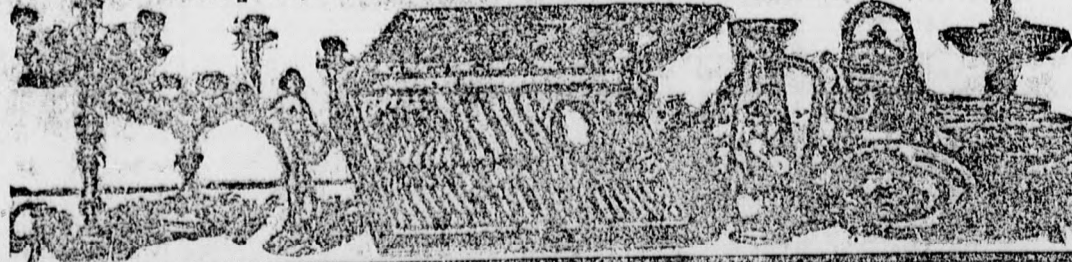
Hirdetések felvételnek a kiadóban

EVŐESZKÖZÖK

ezüstből és alpacca ezüstből,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
 a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDEKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

AMERICAN SHOE COMPANY LIMITED

Amerikai cipő r.t.
 Kizárólagos

amerikai cipő-különlegességeink az eddigi árakon

kaphatók:
BUDAPEST,
 IV., Kigyó-tér 1. (Királyi bérpalota.)
 V., Dorottya-utca 6.
 VII., Erzsébet-körút 42.
DEBRECZEN, Piac-utca 44. sz.
ZAGREB, Ilica 22.
 Kérje képes árjegyzékünket.
 (Postal megrendelések: IV., Kigyó-tér 1. stb. Inté-
 zendők.)

MAGYAR LÁNYOK

Képes hetilap fiatal leányok számára. Szerkeszti **TUTSEK ANNA.** Előfizetési ára negyed-
 évenként 3 korona. Előfizetni bármely könyvkereskedésben vagy közvetlenül a kiadóknál.

Kiadóhivatal: **SINGER és WOLFNER**
 Budapest, VI., Andrassy-ut 16. szám.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Egyedül álló

korosztály árvalány, karcsu, magas termetű, szőke, százezer korona vagyonnal, gyorsan férjhez menni óhajt. Komoly jelentkezők, kiknél gyors házasság ellen akadály nincs, azonnal választ kapnak. Leveleket „Fides 32490” alatt Swarz József hirdetési irodája, Budapest, Andrássy-ut 7. továbbít.

Férjet keresnek:

gazdag délamériki fiatal özvegy, 24 éves orosz ca. 50.000 rubel vagyonnal, néhány bécsi és magyar hölgy 50-200.000 korona vagyonnal, 22 éves német árvalány 400.000 marka vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy és özvegy. Komoly szándéku uraknak (vagyon, vallás, foglalkozás mellékes) díjtalan felvilágosítást ad: Schlesinger, Berlin 18.

Házasságokat

diákréten, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő elismert legszolidabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36., I. emelet 3. Czegnélküli levelezés.

Örökre

írója tyukszemnek, minden borbajnak, fagyásnak, viszketegnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 kor. Reiháné, Nagykáta, Pest megye.

Gyorsírás

és gyorsírás. A Gyorsíró Társaság szaktantályai lényegesen magyagyobbított modern hygienikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalapabb kiképzés gépírás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabalsberger Markovits rendszer. Beiratkozás naponta. Tanulj igen merséket. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Karlók” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. Üsszendő- és számlógépek kezelése. Párhuzamosan sőt tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Clogowski és Társa, (Kempington Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás különféle gépekben és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémián rendes tanárok által oktattott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilványossági joggal. Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egyéni oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabalsberger Szakiskola (kizárólag Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szomszédos László Ferenc-ter 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyéni tanítónak más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabalsberger Szakiskola” jelzőket megtévesztés céljából utánozzák. Telefon 54-88.

Az elektromosság élet!

Hánosan Ön kimerülve? Élvezi-e azt az életörömet, melyet csak a jó egészség bír nyújtani? Értzi-e még magát oly erősnek, mint amilyen néhány évvel ezelőtt volt? Nem érzi-e Ön az idővelől vönülés közöledését?

Ezeket a kérdéseket intézhetné Önhöz egy orvos első sorban; és ha Ön azt feleli ezen kérdésekre, hogy érzi, hogy öregszi, hogy ereje egyre fogy és hogy nem tud érdeklődni úgy az élet iránt és nem élvezi annak örömeit oly mértékben mint ezelőtt, az orvos kétségtelenül valami erősítő szert fog rendelni Önnek. Néhány esetben ezen erősítő szerek hasznosak lehetnek, de csupán csak egy erősítő szer létezik, mely bárkinnek is visszaadhatja ifjúkori erejét és tökéletes egészségét s ez az elektromosság.

Az elektromosság meg fogja szüntetni a fáradtság érzetét. El fogja úzni a rheuma, csusz, köszvény és neuralgia fájdalmait és az elhasznált vagy túltorhelt szervezetet minden rossz következményét. Erősíteni fogja a szívet, a máj és az összes emésztő szervek működését és oly kitünő állapotba fogja hozni egészségét, hogy képes lesz az életet és annak örömeit úgy élvezni, mint ahogyan ahhoz joga van. Néhány esetben az orvosok jók. Ha gyöngye köhögése vagy meghűlése van, egy kis orvos segít a bajon és meggyógyítja Önt, de semmiféle orvos nem képes helyre állítani, vagy a megkivánt energiával, erővel újra ellátni egy kimerült idegrendszert.

Az idegek éltető ereje az elektromosság. Az idegeknek táplálására van szükségük ép úgy mint a testnek és ha egyszer az idegrendszer kezd elgyöngyülni, akkor oljott az ideje annak, hogy a természet saját gyógyszere, az elektromosság alkalmaztassék, mert semmi más ezen kívül nem segíthet; de a szenvedőknek gondot kell fordítani arra is, hogy az elektromosság helyesen alkalmaztassék és tudományosan alapon nyugvó kezelésben részesüljenek.

Egy igen érdekes és tanulságos könyvet írt az elektromosság gyógyoroként való alkalmazásának egy teljesen új módjáról annak feltalálója, melyet most becsát közre a „The London Surgical Appliances Limited,” mely társaság biztosította magának ezen új kezelési-mód zárólagos eladási jogát. A könyv leírja mindazon holségek jelenségeit, melyeket az elektromosság gyógyítani bír és mindenkivel megérteti, hogy mikor és mimódon jelentkezik a különféle betegségek intő jelei. Ezen új kezeléstől bárki ingyen nyerhet felvilágosítást. Egy új gyógyeljárásról van szó, melynek kidolgozása sok tudományos munkában és nagy költségekbe került. A könyvet teljesen ingyen és bérmentve meg-

kaphatja, ha ír érte a következő címre: The London Surgical Appliances Limited, Dept. 4, 180, Fleet Street, London, E. C. Ne késlekedjen, ha nem érzi magát teljesen jól. Ha ezen könyvet olvassa és nem találja benne leírva a saját betegségét ne törődjön vele tovább; de ha megtalálja benne a saját betegség loírását, írjon fentemlített társaságnak, melynek speciálitája legnagyobb figyelemben fogja részesíteni az Ön kérését.

Szabadalmakat

külföldi értékesítésre elfogad Révai és Társa szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 21.

Gyümölcsfa,

díszfa és rózsaszárgyökérkel ingyen szolgál Weber faiskolája, Békésmegyeren, (Budapest mellett).

Régi jó üzlet

vegyeskereskedés Budapest környékén teljesen berendezve olcsón bérbe adó, esetleg olcsó áron eladó házakkal együtt. Bővöbbit a tulajdonosnál Nagy Odonnél Váci-ut 34. L. 4.

Találmányokat

tömegilekkel megvételre külföldnek Állandóan keres Révai és Társa szabadalmi és értékesítési osztálya, Budapest, József-körút 21.

Ajtók, Ablakok

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapítattott 1880-ban.

Haj fiatalokri

szin visszanyerését és hullás óvását tanítom 4 K 45 fillér bekiüldésével. Rancól óvó rózsá-arcnőcs 90 fill. Minden rendelés árához 45 fillér bekiüldésével portomonentes szállíthatók. Reiháné Nagykáta. Pest megye.

MINDEN

fiatalabornok és hölgynek feltétlenül ajánlható a Társalgas Művészete című könyv. Szégyen az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának vagy pláne fölébvalójának. Mindenké számkorva nézi az ily embert! Akar ön szeltemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a Társalgas Művészete (Ellenállhatatlanság tika) könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férjén, nő, alattvalót, fölébvalót egyaránt meghódítson! A könyv korrekte utmutatója lesz az élet minden helyzetében. (Olcsón megszerezhető.) Áttekinthető kiönvontot (tartalomjegyzéket) ingyen, díszkörtön küld a „Csendes Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 36.

Veresátonya

befött 5 kilós postakosár K 8.50. Fekkei konzervgyár Barta József Szepesmegye.

Tokaji

számorodni 1906. évi 5 liter 11 korona. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve Grittner Lejosná, Tokajban.

Janniperus

(nemos borovicska) 4/5 literes postafartály bérmentve K 12.20. Fekkei Konzervgyár Barta József Szepesmegye.

Több métermázsa

saját termései akacméz eladó 5 kilós postakosárakban kor. 9.50. Nikola Mihály, áll. tanító, Pészak.

Feltalálókna

díjtalanul küld szabadalmi tanácsadó találmányokat minden államban értékesít Révai és Társa szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest József-körút 21.

12 kor. helyett csak 5 kor.

17.000 pár ábraszertintű finom füzös, gombos és dugós bőrcipők erős talppal melyek Törökországban voltak száma és háboru következtében visszamaradtak. E készleten mellobb tal kell adnom és azért adom a cipőket készletű áron sőt csak 5 K., legjobb minőségű 6 és 7 K.-ért páriát, hozzávaló gumiszarok 10 fill. Kapható minden nagyvárosban hölgyek és urak részére. Székelyudvarhely mellett. Gyűszűcipők 3-4 korona. Wélez cipőkiüvelési áruláz, Nagysalló, Barsmegye.

MAKAY BÉLA

új könyve:

A LÁP VIRÁGA

és egyéb irások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bábója világában, amelynek nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerékít ki.

Ára 4 korona.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Zálogcédulákat

vosok. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ókaszereket 100.000 koronájú költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Iakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

A tüdővész gyógyítható

Derk P. Yonkerman

szakorvos, kinek a tüdővész elleni gyógymódja bámulatható az egész világot.

Valóan csodálatosnak tűnik, hogy százeadeknek sikertelen kísérletei után végül megis csak fölfedeztetett a tüdővészgyógymódja. Derk P. Yonkerman, a most híressé vált szakorvos laboratoriumában megjelent és mintegy 20 évre terjedő szakadatlan kutatásai és kísérletei eredményeképp egy szert fedezett föl, mely a tüdővézt még annak előrehaladott állapotában is gyógyítani képes. Igen sok esetben, amikor már sem orvosász, sem éghajlat változtatása a betegség fejlődését megakadályozni nem volt képes, ezen csodás szer végérvényesen bebizonyította kiváló gyógyhatását.

Bármi is legyen az ön foglalkozása, ha tüdővészben, asthmában, bronchitisben, catarrhusban, vagy egyéb más torok vagy tüdőbajban szenved, módjában áll magát kigyógyítani, miután ezen kezelés odahaza történik és egyáltalán nem zavarja nappali foglalkozását.

teljesen ingyen

megkísérölheti gyógyító erejét, csak a címét küldje Derk P. Yonkerman Co., Ltd., Sz. 499, magyar osztály, 6. Beaverie Street, London, E. C.vel, mely társaság önnek ingyen fog a tüdővész és annak gyógykezeléséről egy könyvet küldeni.

Ne habozzék egy pillanatig sem, ha a tüdővész jelenségeit észleli magán. Ha krónikus hurutban, bronchitisben, asthmában, mellfájdaimokban, tüdőgyulladásban vagy bármilyen más torok vagy tüdőbajban szenvedne, írjon még ma az utasításokat tartalmazó könyvért és győzőtse ki magát, még mielőtt későn volna.

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3. felémelet. Vétel és eladás használt és új pelgári, urasági lakberendezésnek, mahagoni és pallander butorok, uri szobák, angol bőrgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keltei szünyegok, esillárok. Telefon 82-13. 28598

Zongorák

300, 450, 500, 7 0, 2000, pianinók 320, 400, 600, 1000 koronájú vásárolhatók, eserehetők, mindenféle javításokat, hangolásokot elvállalok. Telefon Taréz 56-76. VI., Szereseen-utca 38. szám, Kernács.

MIKSZATH KALMAN utolsó könyve:

Tövisszes látogatásban

Eibeszelések (Az író könyvvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regényteredéke.) Ára füzeve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

ÚJ KÖNYV!

GYULAI PÁL

KRITIKAI DOLGOZATOK

1854-1861.

Ára 5 korona.

Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az iradalmörtörténeti fontosságú része, melyvel iradalmunk leghatalmasabb kritikusává és felületetes polemikusává küzdött fel magát.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Sorányság

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-porá Sorányság tartós, szep tolt testidomokot nyernek. — Hét hét alatt 20 kilo gyarapodásról állallást. Verszerenyesség, gyongosság, idegesség ellen és gromorhajásoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kifutottat: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Közönsé levelek minden országból. Dobozonként 1 fill 10 kr. Használati útmutatóval. — Főraktár Balázs Károly drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28-29.